

308668

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

జేన్న పట్టణము 1915 నం॥ డిసెంబరు నెల 27 వ తేది సోమవారము

NO 228

నంబరుము. ౨.

రాక్షసనామ సంవత్సర మాఘ శుక్ల ౧౫ తిథి

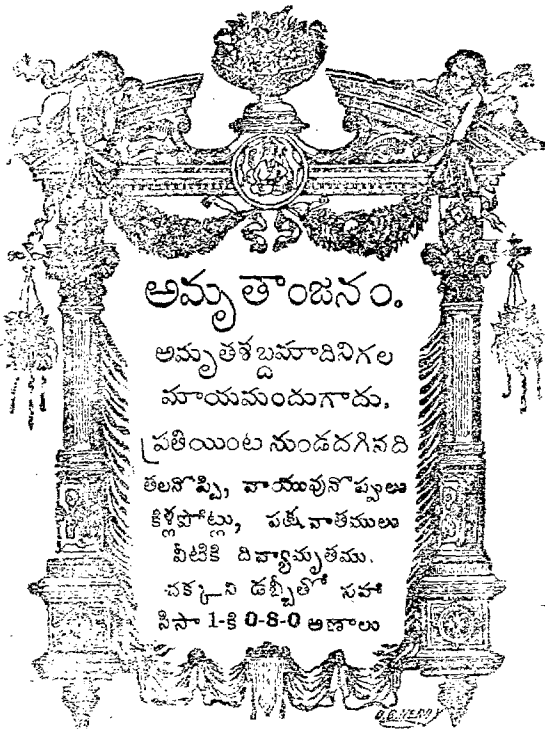
సంచిక ౨౨౫

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, శాలెంతకు రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రియమగుటచేతను, నవరస సమయములందు దొరకుట దుస్సరము. మా డిపోయెందలి కస్తూరి యం దీతరకదార్థము లేవియును కేర్పబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితీ కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ. 30-0-0

గోరొబనము	7-0-0
పండుకు పువ్వు	2-0-
రసభస్మము	అలము 1-కి అణాలు 0-10-

అమృతాంజనం డిపో, 7, తంబు శెట్టిపేధి, మదరాసు.

అమృతాంజనం.

అమృతతబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. ప్రతీయింట నుండదగినది తలసోపి, వాయువునొప్పులు కిళ్ళిపోట్లు, పక్షవాతములు వీటికి దివ్యామృతము. చక్కని డబ్బీతో సహా సిసా 1-కి 0-8-0 అణాలు

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి అ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0
ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి వట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణశక్తియు బాగు కడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధ ము మానును. 25 మాత్రల డబ్బీ 1-కి వెల 1-4-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

కాటోల్ పాడరు

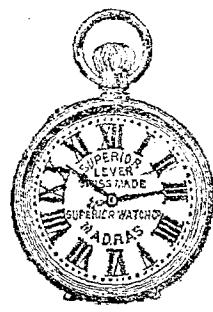
నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిమిల బుట్టించు పురాణ లవ నశింపజేయును. టిక్క 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారదోలును. 240 కణ్ణులుగల పెట్టె 1-కి అ 12
మీత పారదోమలకు చీమలను నడకటిండ్లయందు నల్లులను దోచును, పుస్తక శేటికలను చిరులనుండి కాపాడును. పాలుపంజెట్టు:— టిక్. మార అందుకో, 16 286 నైనాబజారు నోడ్డు, మదరాసు

నుసీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్.
గొలుసుతో సహా ధర రు 30-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడి ముగము దయలుమీద మా కం పెని పెను ఎట్టనిసిరాలో ముగించబడియుండును. ఇది చూచుట కిందమై తలచీగమును, దబ్బు ప్రొఫ్ అను గ్లాసు దోహదుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెట్టెయూత లోభాగమున గ్యారంటీచీటి అతికించియుండును. నీమనుండి మాత్రే తియారుచేయబడినది. కాన నెవరి యొద్దను జిక్కదు. ఒక రొక్కరును తీయమగును. తలంపుతో తిక్కున వెలనుంచితిమి. చాలకాలము కనిపేనుట్టి, స్వల్ప భోగల గడియార మిది యొకటియే యని యనభవంబున దెలియను. ఇదిగల కనేక గడియారములు భుక్యు యొగ్గతా పత్రికల నందియన్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున ననేకులు కొని నంతరించిరిన, వేరుమాటలెందుకు? నుసీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పొట్టుపార్కు నెల 167, న్యూ యాక్.

అందమైన 1916 క్యాలండరు

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖింపబడినవి. డిసెంబరు నెల 21 వ తేది శాశ్వత నౌకసారిక వాణుగు రూక్షముల విజయగల మామండుల గొనువారలకు క్యాలండరు చితిముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డజన్ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

పండ్ల పొడి

మోహినీ తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

సిసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బాంబాయి.

6 తంబు శెట్టిపేధి, మద్రాసు.

జ్ఞా యోగ్యములను క్యాలండరులు కొద్దిపెట్టులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాకాభంగము గలదు.

వనోపధి సారసవరిలా

ఇది జేహమాండలులు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను వాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాలివాముపుపోట్లు పీరనపట్టు, రక్తవికారము, పలనగలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినికలిగించును. నాడితంతు తలకు పుట్టిగలిగించును. నెత్తురు కుద్దికలుచి వృద్ధి జేయును. దీనివలన భీరవానతు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సిసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సిసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సిసా వెల రూ 1-4-0.

కుమ్మకుమందు:— ఇది చర్మమును పూర్తిగా కానుకెసి రోగమును తుడుర్చును. భారతమధునల్లి తాగు (తురు మందు) నాగల్లితైలము వైపులాకు మందు. ఈరెండుకసి నెలరోజులకు సరిపోవుయందు 5-0-0.

ప్రాప్తేలురు:— వి. పి. సావంత్, గకళ, పనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Panaswadi, No, 144 No. 2, Bombay

పరిశీలనకును, వికసనానికి ఉత్తరముగొండవనగనరమృతహగలవికసనాద్వైతలను ఇహానాగా పంపించును.
 బిల్ సీసా 1-కి నూ 1-0-0 మూడుసీసాలను 2-10-0 వి. పి. ఖర్చున వేరు. (సతీ చిల్లరను కానీ ముఖా దొరకును.)
 సోదీ విజయము:— ఇంస్టో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ. నెం. 15కి జూమానుసీమ, బొంబాయి
 నా. బాను విజయము:— శేడా పురుషోత్తమ స్వామీ శివలింగం, నైజాబాద్ శాఖలో గూలంగడినూరుకను, నా. బాన్

[మా ప్రత్యేక విలేఖరుని వద్దనుండి]

కారణములేమియును, నుత్సాహజంకులునగు నాదర్శం
లుండెనేని ఆరాజకమును పేరం బరగుచు తనకు మూలాధార
మానసికతత్వవిచారమునకు నెడుమిక ప్రబలునట్టి ఘోర
కోపమును నెకలింపఁగల్గినను నెకలింపలేకున్నను కేశకత్తు
పుంపము గలలనుమాత్రము నిశోధింపగలదు. అట్టియాదర్శము
హృదయముకన్నకమై చిత్రరంజకమై తనరారుచదియిననే దప్పు
పుట్టుచు వారు తత్తువు పాలించింతస
లేకయుచుకొనధ యామోదించిన కతముననుతనవికావము నంది
మేల్కొనుచుండు హైందవభూమి హృదయవేదనమును నప
సయింపబాలదని నిజమరయు నిష్పృశ్ఠిక నిర్ణాయకులకు నర్థము
కాక యుండబాలదు హైందవభూమి కోరుకొన న్యపరిపాలన
యొక్క స్వరూపము అమేకా అభ్యుత్పాదు లింకను నిర్వచిం
చిన “ప్రజలకొరకు ప్రజలమాద, ప్రజలచేత నెరుపబడు అధి
కారము”నకంటె భిన్నమకాదు బ్రిటిషుప్రభుత్వము నుపరి
పాలనయేయగును. కాని ఒకనుభ్యుత్పాదించిపెప్పయిల్లు “నువరి
పాలన న్యపరిపాలనమునకు ప్రత్యామ్నాయము కాబాలదు.”
ఇట్లేవల నొక నుప్రసిద్ధాంగ ప్రతికయం దొక రిట్లువ్రాసిరి.
“వైభవంతమునండి దేవమాత దిగవచ్చి పరిపాలించు నట్లేర్పడే
నను ఏకారణము ఎట్లు పరిశీలులను మార్చినను అంగుడు తనజు
గల ఆపవిత్రత్రపు హక్కును తనను బంధించు న్యాయకాన్త
ములను తానే నిర్మించుకొను స్వాతంత్ర్యమును వదలుకొన
బాలకు. ఆస్వాతంత్ర్యమునే వదలుకొనియే సేరి అతడొంగుడు.

కాదు. అంగ్లభూమిలోని క్రైస్తవులనే న్యక్షరాశిని వికాసమున కన్పెట్టినాడే సాహసించినవాడు. న్యాయశాస్త్రములకును తమతట నెవ్వరైనా మహామూల్యము కలదిగావు. సుస్వభావులగు నిరంకుశులైనవారే రాజ్యమేలినారు. యావత్ప్రపంచమునను అట్టి ధర్మకర్తలందరినీ పదలినారు. తమతటాదిని ప్రజలను దురివిపరదలొన్ని సందర్భములలో వారి యైక్యతనును వెల్లడి పరిపాలించినారు. కాని వారి ఏకబద్ధమును పారత్యమునః విడిచివేసి మేలికమానక శక్తులు విజృంభింపలేదు. పారత్యముచే కలుగు శిక్షాంతరవాదముగాని వైఖ్యానిక విస్తరము కాని వర్ణింపలేదు. ఆరిష్టాటలు తలపెట్టిన ఏకధర్మశాసనములను లేదని భూమిచన ఆత్మాభివృద్ధి అభ్యుదయములను గాని సోమమున మానవకోటికీ కలుగుచున్న దీని బట్టిమాడ స్వపరిపాలనాధర్మము కట్టినంతదానియైనను గాదనియు చాటిత్రయకాధారము పూర్వముగా కలదియు స్పష్టమగుచున్నది. బ్రిటిషుపరిపాలన ఈభూమిలో పౌరసత్వమును నడిపించియు నాంగ్లేయులు తలపెట్టుకొనిన యాధ్యమము నడియే. రాజనీతిజ్ఞులు పరంపరగా అనుగుణపద్ధతుల నిర్వహించినారు. సామ్రాజ్యపరంపర పూర్వజీవిత ఆధారధర్మముల స్థిరపరచినది. అంగ్లరాజ్యాంగసభాపరంపర దానిని శాసనపద్ధతియొక్కది. అనువాదములన్నియు పాత్రాధిపతి వెంచవరములకు. ఇదివరకే యధర్మతన వహించినవారియొక్కాధిపతియైన వెంకటాచల వాదములు కలవు. చతువుకొనవగును. 1877 వ సంవత్సరము డిసెంబరు 11 వ తేదీన బాక్స్ ట్రైలు చెప్పినమాటలను మాత్రమెచ్చట నియ్యగమము “నేటిదినము హైందవభూమిని బాగుగా పరిపాలించి మనమనస్సాక్షికి తనివిపరచుకొనుట మాత్రమే మనపని గాదు. ముందున హైందవభూమియే స్వపరిపాలనమునకు పూనుకొని తనవిధమున వాపరిపాలనను సమస్తకొనునట్లునర్పటు తనివీటిని మనపరిపాలనమును తీర్చవలసియున్నాము. ఎవ్వరీదిధర్మముగా ముందు నాలోచించజాలదో మన మనుకొను దానికంటె నెక్కువ తీర్చితగవునమున మనమాన నడుదానికంటె గ్రహితుముగతత్వపు ఎవ్వడోయొకప్పుడు మన మెవడరానందు పరిస్థితులై ఎవ్వరీదిని నిర్ధారణదో వాడు రాజనీతిజ్ఞుడుకాజాలడు. అతడు మనమెవడెవడి నుండు మహత్తరమగు నైతిక భారమును గ్రహించు నుత్తముగల మాత్రమును కాదు. పూర్వమున నిట్టి మహాశయములందీ యాయాశయముల ప్రాప్తా మహాన బ్రిటిషు ప్రభువులు పని చేసినను మార్కము, ఎల్లిక్టెక్టు, క్యాంబ్రి, రిజెక్ట్, ట్రైలు, మార్లిలను నానుములు బ్రిటిషు డెవలప్మెంట్ చిహ్నములుగా నెగడుచున్నను కొంతకాల మియ్యవార్యము ప్రచున్నమై నిశాధికపద్ధతుల అవలంబించబడియున్నది. విషయమును మన్నియొక వెయిలీయను ప్రెసిడెంట్ కర్త ప్రాసీయన్నాడు. ఆగ్రంథమున 30 ట్లిటును నేనుచుగా భావంతరీకరించియున్నాడు. అందీకిని బాధ్యములు కలవు. “హైందవభూమి హైందవులకే” యను పద్ధతిని “ఆంగ్లభూమి యవలంబించి యుండియుండెడి, ఎల్లిక్టెక్టు, మార్కముల ననుసరించి తన పరిపాలన తాత్కాలికమున యంగీకరించి యుండియుండెడి స్వవిశేషములేక వాతీయవాదులకు క్రమాభివృద్ధికి స్వాతంత్ర్యములిచ్చి సకలమున హైందవులకు స్వపరిపాలనను ప్రసాదించి యుండవచ్చును. కాని ఇప్పుడది అంగ్లభూమి యందే కలుగునా” ఈ ప్రాతికేత్యంత ప్రాముఖ్యమును సరసరసము లేదు. ఉదాహరణ వర్తింజి ప్రభువు పోస్టికును మార్చివాడు. సియూలో యున్నది నిలిత క్రైస్తుల నెట్ట ఇండియను సివిలు సర్వీసు వారికి చేసిన హితబోధ జవాబువారి యెరుంగని యుత్సాహము పరికరాలియ్యూహ యవరాదు. ఆయనపూర్వమునందుకల భవిష్యదాద్యమును స్వీకరించును అందుకు నెట్టిబడిమితి సరికాదని యెవ్వరును ననజాలరనియే నమ్మకలనియున్నది. ఆమితి ఏమన ఆవిర్భవతీర్తి ఇప్పుడే కాదటనుయే. ఎవ్వరైనా ఆమితి సరికాదంటే సామయములి తెలుసక తప్పదు. దేశసోదరుల లాభము చెరువులకంటె వారి యగుంతునీ సమభిమాయునునది. ప్రభువులకు ప్రతిదేశీయమహాభావమును మనవిర్విధి మార్గమునీర్ణమై చిక్కిన, నిరంతర పరిశ్రమక సాధ్యమైయున్నదియు అదర్మము చేయవచ్చు కెంతోదూరము నిలిచియున్నది నడువలసియుండును ప్రపంచంబియుండుట నావారమునకుల మిచ్చుచున్నది. చీటియుండగ నేలించితమాత్రమున నూర్వోదయం బొక్కత్రైకాలమైనది ముందుగాదగునీరదగదా! శివరపాలున ఫలము సుమారుజాలడు. హైందవ భూమికి పరమమిర్విధమకా దేవ్యమున నీ హెచ్చరికను గనుపరచక స్వపరిపాలనాధర్మమును మన ముండట నిడజాలడు. అట్లా

శత నిడియెడల బాగుతో నూడియు శ్రీమత వాలవాలమైన మార్గమునదలి ఉత్సాహ యతులగు యావత్ప్రపంచ అపాయకరములును నోకొకప్పుడు మారకములును నగు మార్గమునగల బాలోచించ సమకట్టుచు. సజీవులై యుండి నిరంతర స్వాతంత్ర్యముతో నిరంతరకాంతితో ఆదర్శమునకై పాడుపడుటకంటె చిత్రాంకర్తకమై పనితీర్చి కానవచ్చు గాదగనమునకై పాపములైన నర్పించుట సులభతరమని కలకలలాడు యావత్ప్రపంచ దోచుట నిశ్చయము. గ్వరెపాలనా వాంఛ యందు నేటితరుల కెవ్వరికిని దీనిపూవునాడవకాదు. కాని కొక కరును ననుభవమునకును నెంతోదూర మున్నదని మార్తీయ గ్రహించి తీరవలెను.

ఒక్కయందర్మము, ఒక్కమార్గము.

స్వపరిపాలనా సంపాదనమునకు మూడుమార్గములున్నవి. బ్రిటిషువారినుండి దానముగాగొనట. వారినుండి లాగుకొనుట. మనకర్మత నయ్యనట్లును, పరిపాలనలు లేనటులు ను నీలలేనట్లును మనము నైతిక విజ్ఞానకాభివృద్ధి కృతముగా నుండుట. ఏదీసంభవించినాబాదదేశీయమహాభవ పూర్వభిన్నాభిప్రాయము కలవారి మతమో, అట్టి మొదటిది సంభవించినను మనకరవరము కాదు. వ్యక్తులకై బాతులను స్వయంకృత్యవలననే పరిపాలననుండవలసియున్నది. రెండవది అతివాదులలో నతిపాద్యులను సాధ్యమని వాదించజాలడు. ఆరాచకులు చెడుమార్గములబట్టి జకపుచుండు దారిద్ర్యమును మాత్రము దేశభావకే కంటగింపు కలిగించుచుగా నున్నది ఏదీసంత ఖండించిన సంతతుండి. దీనివలన అభివృద్ధికి బాటుచున్న నేకాని ఒక్క తృణమెత్తు లాభము కలుగబోదు. కావున మూడవ మార్గమే మార్గము. ఎడ్వింటి వననతకు అతని గ్రంథమున నూ చించు రీతిని మన దేశము గాయములుతని రోగియైయున్నది. వైద్యుడు ఉత్కృష్టములో నిడినను నుండక తప్పదు. తీవ్రచేదన కలుగుచున్నను పూర్వవిరాధప్రకాంతు లవసరములు. కాలపరిపాకమునకు ముందులేచి నడచుటకు ప్రయత్నించిన పరిస్థితులుచెడిపోవును. వైద్యునివహాయము కావలసియున్నది. కావున నాతినికీయ్య దగి ప్రతిఫలమునకు వెనుదీయుటయు తగదు. హైందవ ప్రసాదధర్మ, పునర్నిర్మాణములు అంగ్లగురుత్వమున అంగ్లరాజ మాన్యమున జరుగవలసియున్నది. ఆదర్శపరిపూర్తి ఇప్పుడేకాదగయు అంగీకరించుచున్నామనాని అదిమహా ప్రపంచమునకు చేదనంతరమున నున్నదనిమాత్రము అంగీకరింపజాలము. ఉహైందవభూమిలో నేటికిని స్వతంత్ర ప్రతిష్ఠాపనకెంతయో దూరముననున్నామనియు ఇదివరకుచేయబడిన సంస్కారములు సాధిక శాసనసభలలోకాని హైందవ శాసనసభలోకాని ప్రజలకు నిజమగు హక్కులనియ్యలేదనియు కనిపెట్టుట కెంతో రాజనీతిజ్ఞువై యవసరముగాదు. కాని ఇదివరకు కలిగిన స్వాతంత్ర్యమును తగినబాగ్రత కర్తవ్యతో వినియోగించుకొనిన యెడల అచిరకాలముననే అయ్యుచివాగు నైరత్యమునంద వచ్చునని నామాదము పూర్వక విశ్వాసము యున్నది.

దేశీయమహాభవ తనయెట్లు పెట్టుకొనియుండు నాద

ర్మములు తాముమాదముపూర్వకముగా నంగీకరించుటబ్రిటిషు వాతీయ ప్రకటించి ఆయాదర్మమును చేరుటకు హైందవుల కర్తవ్య సుపాదించిపెట్టుటకై తీర్మానించెడిమనియు తగిన సమాచారము చేయుచుననియు తెలియజేయవలసి యున్నాడు. ఇట్టి ప్రకటనకు ఇట్టి తెలుపునకు అంగ్ల భూమియొక్కయు మిత్రుండలియొక్కయు నిజములు ప్రాతరడిన నైతిక సామ్రాజ్య పద్ధతులను స్వతంత్ర ప్రతిష్ఠాపనపద్ధతులు నిర్మూలించినచో చాలు మునుమా ర్గమే సుముమా ర్గముగా నుండగలదు. ఈ ప్రకటనలకు సంతయు సమయమునచెప్పచున్నా వీతలంపవలదు. ప్రభుత్వము వాదస్పష్టముగా హైందవ భూమి భవిష్యత్తును గురించి తన పద్ధతిని తెలియజేయునెవల నిరాశగల పట్టులలో ఆక యంపరింపగలదు. అనితానుమానము వోయి విశ్వాసంపు ననలు తలయెత్తగలవు. ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనకు పూనుటే కాక క్రమక్రమముగా స్వపరిపాలన నిర్మూలనగాను పరిపాలనా కాఖలవై ప్రబాధికారమును హెచ్చించుటకును స్వదేశీ పరదేశీయులలో మేనుసభవించు రిద్ధంధములను తొలగించుటకును మార్గము లరచువలయును. మర్రిజి ప్రభువు దక్షిణాఫ్రికా సమస్యలోకావిన యాదా ర్యమునకును గా. సెఫ్ గారితిర్మానము నంగీకరించినందులకును రందనీయులు. సామ్రాజ్య సమావేశమున నొక్క హైందవ ప్రతినిధి నిచ్చుటే కాక ఈ సందిగ్ధసమయమున మహా సమాధి మొనర్చి యప్రతిమాన భక్తి మాపక సంస్థానాధీశ్వరుల ప్రతి నిధినిగూడ నంగీకరించుట కర్తవ్యము.

ప్రస్తుత సమస్యలు.
రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము, అధికార సభ్యత్వ కృద్ధి అధికార శత్రుత్వక్షేణము, కాన నిర్మాణ సభా నిబంధన వైరత్యము, అధికార శక్తి ప్రవర్తనము, హైందవోద్యోగా నుకూల న్యాయ, అధికారన్యాయకాభివృద్ధిజనము పృథమ కాష్ట్రీయ సాంకేతిక విద్యల విజృంభణము, ఇండోచరు పద్ధతి నిర్మూలనము, అధికార హైందవుల నితిగతుల సంస్కరణము ఈవగునవి ఇదివరకెన్ని పర్యాయములలో నొక్క యుపన్యసించబడినవి. మిథును మరల తీర్మానములు చేయుచున్నాము. ఇందులో ననేకములు సందిగ్ధుని కాంతి సమకూరవరగి ఆగియుండవలసినద్యుని జడియవలసియున్నది. నా మాన సమావేశ నిష్ప డర్శనములను వోచిన సమస్యలు మూడు కలవు. నైతికోద్యోగముల మన కిచ్చుటయు మన పృజనను నైతిక కార్యములకు తగినవారిని నొనర్చుటయు మొదటిది. స్థానిక స్వపరిపాలనకు నెయిట రెండవది. వ్యాపార వాణిజ్య పరిశ్రామిక కర్మసాయాభివృద్ధి లాభ్యుట మూడవది.

నైతికోద్యోగ సైనిక శిక్షలు

దేశ సంక్షేమము తజవాబువారి కలదని ఎంగ్లజాల నన్ను పారత్యములేదనియే గ్రహించవలెను. “కష్టమెడిన నితరుల పనంబుంకలదు. తిరుగుబాటుజరిగిన నితరులంబ గలదు. ఆపాయమువైచిన నితరులయ్యుకొగలరు. దేశము ఆపాయాక్రాంతమైన నితరులు సందక్షించుచు” అని ప్రజ తలంపవలసి వచ్చునట్టిది వారి నుండలి పారత్యపు జవాబువారి కత్తున్న యామ చంకబడినవని నిర్ణయించగలిగియున్నది. మానవత్వమును తెచ్చుకొనునట్టి ఎవ్వరి ఆత్మగౌరవమునకును నిట్టి పద్ధతి ఉడియగాదు. కొన్ని విధముల స్వయంసహాయమును ప్రజలలో పురికొల్పటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నములు చేసివారనట నిక్కమేయెనను మాఖ్యమార్గములలో స్వయంసహాయము నెరపుటకు ప్రజలకు తోడ్పడకపోయెడుటకు మాత్రమే కాక పరిపాలకులు ఆటంకములుమాడ కలిగించివాడు. నిక్కులు, రాజపుత్రులు చున్నగు కొందరుతప్ప నైతికములకు జమునోచుకొనలేదు. నైతికభటులుగా నంగీకరింపటకు నైజాతులవారె నను యధ్యమన మహాత్మాప్రభువుచూపిన మహాత్మను దిరుదములను బహుమానములను విక్రొత్తకానునట్టివానిని సంపాదించువారెనను నైతికోద్యోగములలో వైద్యవానికి పనికిరాదు. ఎట్టి యూరోపీయను యూరేషియను తుదకు పశ్చిమ ఇండియా నీగ్రోయెను ఆయుధముల ధరింపవచ్చు గాని ఎంత న్యాయబద్ధుడై ఎంతగౌరవపదముడైన హైందవు డైనను స్థానిక మేజిస్ట్రేటు చిత్రమునకెక్కి వరదానమును బడయగలిగిననే గాని ఆయుధమును పట్టుటకు వీలులేదు. ఇప్పుటి పద్ధతి పెండ్లనుటయే దానియన్యాయమును ప్రదర్శించుట యనిన చాలును. ఇప్పుడు చేయవలగి. మార్పులు పెండ్లనుట మంచిది.

- 1. బాలి, కర్ణ జన్మస్థానిభేదము లేక కామ సౌఖ్యము కలవారందరును నేనలో చేర్చుకొనవలెను.
- 2. హైందవ నేనలోనికమిషను అధికారోద్యోగములు హైందవులకు నీయవలెను. ఈదేశమున నైతికకళాకాలించి యిట్టి నైతికోద్యోగుల నిర్ధరచవలెను.
- 3. అన్ని తరగతుల వారును వాలంటీరులుగా చేరుట కనకాశము లేర్పడవలెను.
- 4. ఆయుధ ధారణ విషయమునగల సమ్మారణ విభేదములను తొలగించవలెను.

హైందవ భూమిలోని కొన్ని తెగల ప్రజ నైతికోద్యోగములకు పనికిరాదను వాద మొకటి కలదు. ఇందు నిజమేమియును లేదు. ఉదాహరణార్థము బంగాలీని తీసికొందము. ఈ తికి తగిన ధైర్యము లేదనుట, నిజమా? బంగాలీ రైతు మాఖ్యముగాతీతజగ్రములనేవోట్ల ఎల్లప్పుడును ధైర్యధైర్య యుతుడై కాయపుష్టి కలవాడనుటను మరచి మెకాలేజీనిన యకారణాప వాదమే వ్యాపించినది. తుదకు విద్యార్థంతు లైనవారిని ఉత్తమగుత్తులలో నుండువారిని తీసికొనినను నీయవవాద సరికాదు. అందులో ననేకము విశేషము కష్టముతో స్వార్థత్యాగముచేసి నేటి దినము మెసపోమియూలో అంబులెన్న పరిచేయుచున్నాడు. మాఖ్య నేనానామయము మొదలు అధికారులందరును ఆ బంగాలీలలో నొక్కడెను ధైర్యధైర్యములలో తోకునగా కన్పించినాడని చెప్పువారులేరు. గవర్నరు మొదలు అధికారులందరు బంగాలీ సి. ఐ. డి అధికారులను ప్రశంసించుట వినియే యున్నాము గదా! 150 సంవత్సరములు పరిపాలనాధికారమునహించి నేటిదినము తన పరిపాలనలోని హైందవులు ధైర్యధైర్య వహీనులనిన బ్రిటిషు పరిపాలకు మాత్రము కీర్తియా? లోపమున్ను నెత్తుచే సంస్కరించుట వారి ధర్మ

దేశీయమహాసభకు, వర్తకమహాసభకు ఆహ్వాన సభ్యులుగు
శ్రీ. డి. వాచాగారు.

దేశీయమహా సభ్యులుగు
సర్. పి. యక. సింహగారు.

మా కాదా? మానవుని ఉండి విడదీయకూడని ఈ మామూలు కోరుకుంటే మా కట్టి వచ్చిన సంవేదన మాత్రము కోరుకుంటే. మా బుద్ధిభజ మెన్నటికైనా తన కర్తవ్యం ప్రయత్న విషయములను సంతోషపడని రావచ్చును. నేటి సంగ్రామమునటి సంగ్రామమే తటస్థించి అంగరాష్ట్రమున కిప్పటి మిత్రమండలిని మిత్రమండలిగాని నేటివంటి సమాఖ్య పరిస్థితులుగాని లేకపోవు తరుణము రాబాలని యెవ్వరు చెప్పగలరు? నేటి యుద్ధము ననోక్క విషయము స్పష్టమైనది. హైందవ భూమిలో నేడు కల గంభీర సాధనమే అంగలవలనకు సహాయకారి కాగలదు. మా మామూలు ఇయ్యబడిన యెడల ఇట్టి సహాయము నూరు రెట్లు పెరిగి పోగలదు. అట్టి స్వాతంత్ర్యప్రదానము అపాయకరము కాబాలదు. మా సిక్కులు, గూర్ఖలు, మహాప్రభులు, పశ్చాత్యులు, విశ్వామిత్రుల మెలంగుమండలేకైనా తెలుగు మెలగనట యేటివచ్చును. నిబంధనము లేకపోవుచు. ఈ రీతిగా మామూలు సమస్యలలో జాతీయ స్వేచ్ఛ మడుగు చున్నాననుట నే నెరుగుచును. అట్టిజాతీయ స్వేచ్ఛ మ్రొంపుల ప్రాబల్యముకాది ఏర్పడినయెడల బ్రిటిషువారి తిరుగుబడతప్పును వాదము రాగలదు. బుద్ధిభజులు, అక్షరాభిజ్ఞులు నగు సామాన్య మెలకువలకు రాజనూపకల యొక్కయు న రాజవలయొక్కయు అటలు సాగవచ్చుగాని నిజముగా జాతీయము స్వేచ్ఛయందే సంతకాత్రము సాగవలెను. విజ్ఞాన వ్యాప్తియు స్వతంత్ర ప్రతిస్థాపనయు మెంపును కలుగగా సామాన్య భక్తి మోయుగాని చెప్పు రాబాలదు. నైతిక వృత్తియొక్కటి ఏర్పడుటతో ఆశ్రమమున మగ మ్రొందవ భారము వికసించి పారదము నిజభింపగలదు. మ్రొందవభూమి తన కార్యమును ఆమానభంగినిమాపి తన సామాన్యభక్తిని అంతరితముగా కనబరచిన వెనుకను గూడ దుష్ప్రవృత్తి నాదేశమున గలిగిన స్వాతంత్ర్యముల వరకు నైన తన ప్రజలకు గణాగవలనని ఎదురు చూచుట వివరీత వాంఛకాబాలదు కదా! వ్యాయమాలోచించినను ఆనుకులము కాలోచించినను ఆకర్తవ్యము వాలోచించినను నేను కోరిన స్వాతంత్ర్యము లియ్యదగిన నుట స్పష్టమగుచున్నది. మీ విషయమున నిష్కడు కంటికి కాననచ్చు రీతిని నిభివృద్ధికాకపోయిన యెడల యుద్ధము పరిపాలకుల దృష్టిభయము మార్చి యున్నదని విశ్వసించుట మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. "సామాన్యమునకు బునాది ఏకాంతియొక్కగాని తెగయొక్కగాని కృత్రిమతై శేవ్యము కాదు. స్వతంత్రప్రజాసమూహములకు గల సమాన స్వాతంత్ర్యములవై వాధారపడియుండు, వారివారి భక్తిప్రేమలే ఆమునాది." అని ఇప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారి వాక్య ప్రకటనమున నమ్మకమని చెట్టియుండు టసాధ్యమగుచున్నది.

స్థానిక స్వపరిపాలన.

స్థానిక స్వపరిపాలనా పరిణామము స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధిమూలకముగా కావలయున్నది. "కావున నేమి చేయవలెనో? ఎక్కడననుకూలము దొరకిన నచ్చట నంతయు

యము స్థానిక స్వపరిపాలనలో భాగములు కావలెను. కలదియు స్పష్టమై యంగీకరించి పనిచేయవలెను. దానివలన, అత్యధిక విజ్ఞానములకడగలవు. ఘనతరసభలలో పనిచేయు వచ్చునని టికి విస్తారతరభూమిలనుగురించి విమర్శించునపుడు ఆయన భయ అభిజ్ఞానము చుక్కానులు కాగలవు. కావున మొదట నీ శత్రువావిరహితమును బరువునొందుదగి యున్నది. బరువని యే తెలిసికొనవలెను. అవిషయమున పారబడరాదు. స్థానిక స్వపరిపాలనా నూత్నముల తెలిసికొనుట, ముఖ్యముగా మీ యూరిలోని యురుగు కాలువలను త్రొగుడు నీటిరసకులను నిర్వహించుటకు తెలిసికొనుట. ఇదియే స్వపరిపాలనకు వర్తమాలునుట గ్రహించుట. ఈయనము మోసగం గాని యంతయు తానామన్నను ఎంతతేజోధక్తియున్నను మీ పరిపాలనకు విషయమునియ్యవలెను" అని నీ సెంటుట్టుగాను చెప్పిమాటలు వాస్తవములు.

సర్. ఎన్. పి. సింహగారు అనంతరము వాణిజ్యవ్యాపార పరిశ్రామిక వ్యవసాయ కాభివృద్ధిలకు సమయోచితముగానుచ్చరించి యనుగ్రహమునసహాయమెట్లు చేసుకొనవలయు వాదని విమర్శించుచు యీ కింది రీతికవచ్చునంది.

"మనము స్వాధీనాంగరజ్యము మొనర్చుకొని పనిచేయు నిత్యకౌంతుమే యెంతచేసికొనరాదు? దేశీయమహాసభాకార్యముగ ఈయన్నిబద్ధములను పనిచేయుటకు గాను నిరంతర కార్యక్రమమును నిర్వహించేసికొనవలయునని సలహాచేయుచున్నా నీం యు మున్నాడను. సంవత్సరాంతమున ఎంత స్వేచ్ఛ మొనరు సరియే యేవోకొంత ఫలముల చూచుకొంటుంటే దేశీయసంకలి రాష్ట్రోపసంఘములను చందలోపసంఘములను నన్నియు సంవత్సరములపాటును నేవో యొకట ని చేతు నేర్పరచుకొనవలెను. ఉదాహరణము నిప్పంధోచిత ప్రారంభవిద్యాపద్ధతి తెచ్చు చూచుచునే యున్నా యుపసంఘములు తమ తమ జిల్లాలో ప్రత్యేకముగా నోరొత్తుముగా నో అయితు లేక పదిప్రారంభవిద్యాలముల స్థాపనకు కారణభూతులగుటకు చూపించు. ఆదేశముగా జిల్లా, లోకలు తాలూకాలోర్లు పనికి ఫలవంతముగా సహాయము చేయవచ్చును. మన గ్రామపీఠులప్రజలకు ఆరోగ్య పారిశుద్ధ్యవిజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుటలోను స్థానికకర్తవ్యములు ప్రజలు సుఖించింపవచ్చును సహాయ మేర్పరుచుటలోను భోద్యదనవచ్చును. సంవత్సరముంతయు వాసంగతిని నాలోచించుటను కష్టించుకొనుటకునై మ్రొందవనాయకులు సువత్సరమున వ్యాపింపవలయు రాజకీయ విషయములను విమర్శించుట నేర్చుకొనివారను అభివృద్ధిని నీ సమాజేశమున తుడిచివైతము. 1904-న సంవత్సరమున హ్యూముగారు పల్లెను వాక్యములను ముచ్చయభూమిని నుట్టుముగా లిఖించుచివైతము.

"వివేక విహీనములును ఉత్సాహమారకములును నగు పరస్పర వివాదములను స్వల్పకణములును మూసివేయును. ఆస్థానమున గాథముల పరస్పరభక్తియుతమును నగు సహకారమును నిరంతరమును సకారణమును నగు కార్యపర్యవేక్షణను అధిష్టించేయును. మీ కాలమును, ద్రవ్యమును, పూర్వములను సమర్పణ చేసివేయును. మితభాషులై కార్యసాధనము కందు."

కాంగ్రెస్ సామరస్య సంఘము

కాంగ్రెసు రెండు కతులవారి రాజీనామా చేయుటకు నియమించబడిన సంఘము 25-వ తేదీన సమాజేశ మగుటకు నిశ్చయించినది. కాని అవ్యక్తులను కంగరాష్ట్ర ప్రతిఘటన వచ్చు లైను ఆలస్యమగుటచే ఈమీటిగు 26-వ తేదీ మాన్యుటచే.

కాంగ్రెసుసభలోని రెండుపక్షములకంటెని రాజీనామా చేయు మిత్ర మిత్రము మేర్పాటుచేయబడెను. ఒకపక్షత్వరమైన యనంతరమున ఈసంఘము కాంగ్రెసుసభయొక్క ఆలోచనమునకై తననూచనములనంపుకొనినది. ఆలోచించియు కాంగ్రెసుకమిటివారు సమాజేశమై ఈమాచనములర్పించిరి. విశేషచర్చ జరిగినతరువాత కమిటివా రిక్కిందితీర్మానముల నంగీకరించిరి. కాంగ్రెసుసాంప్రదాయము నంగీకరించినట్టియు, సభ్యులుగ చేరగోరువారందరను అట్టిసాంప్రదాయము నంగీకరింపవలెనని విధించినట్టియు, మే మట్లు సాంప్రదాయము నంగీకరించితిమని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు తెలిపినట్టియు ప్రజాసంఘము ఏర్పడిన రెండు సంవత్సరముల యనంతరము దేశీయ మహాసభ నభ్యుత్తరమునకి కలుగుటకు ప్రతిఘటన నియోజించుట కధికారము కలిగియుండవలెను. ఇట్టి ప్రజాసంఘము కాంగ్రెసు సాంప్రదాయములతో యెడటి నిబంధనకు వ్యతిరేకమును పని చేయుచున్నట్లు కాంగ్రెసు స్థాని సంఘమువారికి తెలిసికొని అట్టి సంఘమునకు నియోజనాధికారమును కర్తవ్యమగుటకు వారి కధికారము కలిగి యుండవలెను.

అఖిలభారత మహమ్మదీయ సభ్యులకుఁ దున్నునగు మోగారు ఈ కల 25 వ తేదీ ఉదయమునకు బొంబాయి నగరమునకు వచ్చిరి. వీరికి స్వాగతములగుటకై ప్రేమనగర్ద దేశీయమహాసభ సభాసభ్యులు, బొంబాయి పురజనశ్రేణులు మున్నగువారు వేచియుండిరి. మోగారికి పూలపారములు వేయబడెను. అనంతరము ప్రత్యేకముగ ఆలంకారభోధితుల మోటారుబండివై ఉత్సవముతో వీరు వీడికొని వెళ్లబడిరి. ముగ్గురు బండి బమ్మచర్లవీరులనుగు నెట్టుస్థానములవల్ల నాపబడెను.

బొంబాయి ఆర్యసమాజము, వాల్మీకిశ్రీమతము 40 వ వార్షికోత్సవము 25 వ తేదీ పూర్వంభయ్యెను. హిందూ దేశీయయొక్క అన్ని భాగముల నుండియు విద్యార్థిముల వేక్కులకు విచ్చేసిరి. హోనుములు భజనలు సాంకేత కాస్త్రుచర్చములను నుడి ఉదయము 11 గంటలవఱకు జరిగెను. భాగ్యహ్మమున సుప్రసిద్ధపండితుల మతివిషయముల చర్చ సామిని విశేషించుట వా రవ్యక్తులగుండిరి. ఈ విషయముల పురాణములు, బృహు, వైవర్ము మున్నగు అంశములు అవస్థాపిత బడెను. ప్రతిఘటన ప్రతిఘటన ముమాదు 2500 సేంద్ర రుపాయలకుంది. ఇంగ్లీషునిగి)మామునున్న స్వామిభక్త్యా సంపదగారు వచ్చునంది. సభ 26 వ తేదీయరలసమా వేశమునకు.

పాపముగూలవలసివచ్చినప్పుడు నూతనముల చట్టమును
నిమిత్తము తిరిగి తేలి మధ్యాహ్నమున కథ జరిగెను. అతిథి
భారతీయరాష్ట్రము కమిటీనకుభక్తులు, మహమ్మదీయు సంఘసభ్యు
లు మున్నును సూరందర దయచేసిరి నుమాగు చెందువందల
ప్రమాదాయువులు, సులలిత మహమ్మదీయుల మైంద ప్రతి
భులకా కోలుచు దిరిగి, ఎక్. యస్. పి. సింహగారుమాత్రి
ము సభకు గాల్చెడు. చెందు గంటల కాలము తినిపించు చర్చ
జరిగెను. దే సెంటమ్యుగారి నూతనముమై ను రెండ్రినాధ దేసి
నీ గారి గాగ్గినము నడిపించిరి.

వంక నకునిపూరితబావవసువులు బరహి

ఎజెంటు:— అడ్వాహాజీ కాసింపాట, చొడపేట
మేనూరు సిటి:— అనిగూరి. | వాయుడు.

ప్రథమ వర్తక మహాసభ

బొంబాయిలో సమావేశమగుట.

ఆహ్వాన సభాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు ప్రసంగములు.

బొంబాయి డిసెంబరు 25.—నేడు బొంబాయి పుర మండలమునందు ప్రథమ వాణిజ్యసభ సమావేశమయ్యెను. అనేక ప్రతినిధులును, అతిథులును విచ్చేసిరి. బొంబాయి గాఢ్ కాన్యవిద్యాలయమునకు, గా. పె. పురుగుడు, గా. చా. బలుగారును, గా. కార్మికేలుగారును విచ్చేసిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు గా. డి. ఇ. వాచాగారు సభ్యుల నాహ్వానించిరి.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని ప్రసంగము.

బొంబాయి పుర మండలమున, ఆనందలి సర్. ఘోషాధ్యక్షులు క్రమేణాగారి యధ్యక్షుల కింద సమావేశమైన వర్తకమహాసభలో ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు డి. ఇ. వాచాగారు, ప్రతినిధులను, ప్రేక్షకులను స్వాగతమునిచ్చుచు చరిత్రను ఉపన్యాసమునుండి ఈ క్రింది భాగములను ముద్రించుచున్నాము:—వర్తకమహాసభ ఈ యేడే స్థాపితమై శతవదశ యందున్నది. కాని, వర్తకవాణిజ్యప్రముఖుల సామర్థ్యము వలనను, కార్యవైపుణ్యమువలనను నిది వృద్ధిలోనికి వచ్చి దేశమున కుపకారము చేయగలదని నమ్ముచున్నాను. నూతన కాలము త్రవ్వబడి, యంత్రసాహాయ్యమువలన నోడలు నడుచుచున్న పట్టణములందు, గడచిన యేబది సంవత్సరములందు, మనదేశమున మెంతయో నభివృద్ధి పొందినది. మనదేశమునకు ఆంగ్లేయులు రాక పూర్వము, ఇతరదేశములతో యున్న వర్తకము లేదని తలచుకొనెదము. అంతర్జాతీయ వర్తకము నేడు వచ్చినది కాదు; పూర్వమునుండియు నున్నది. అనాదినుండియు, వివిధ దేశములకు వర్తకము సాగుచున్నది. పరస్పరజాతీయ సంబంధముతోనే, వర్తకము కూడ ప్రారంభమైనదనియు, ఆర్థిక కోవిదులు నునుపుచున్నారు. ఎన్నియో శతాబ్దములకు పూర్వమే నట్టి పరస్పర జాతీయ సంబంధము మనదేశమునందు వర్ధిల్లుచుండెను. ఇందువలన కొద్దిగనో గొప్ప గనో కూడ వర్తకము సాగుచుండెనని వ్యక్తమగుచున్నది. ఒక ప్రక్కను, ఆరేబియా, పారసీకము, ఆసియా మైనరు, సిరియా, ఈజిప్టు, గ్రీసు, రోము మున్నగు దూరదేశములతోను, రెండవైపున, బావా, బోర్నియో, చీనా, జపాను మున్నగు దేశములతోను, మనవారు వర్తకము చేయుచుండెనని, 3 వేల సంవత్సరముల నాటి చారిత్రకారులు కూడ నుడివియున్నారు. పూర్వము బారాగ్యజ పట్టణమున కిప్పుడు, “బోచి”యని వ్యవహరించుచున్నాడు. 12 వ శతాబ్దమునందలి వెనిసియనుల రాజ్యకాలమువరకు నీ పట్టణము మనదేశములోని అంతర్జాతీయ వర్తకమునకు ముఖ ప్రాయముగ నుండెను. పాశ్చాత్యుల వర్తకమునకు నేడు బొంబాయి యెట్లు నిలయమైయున్నదో ఆకాలమున, బోచి నగరము వర్తకసదనముగ నుండెను. ప్రాచీనకాలమున వర్తకములగు లేదు; విశేషముగనే యుండెను. క్రీస్తు శక ప్రారంభమునందు, మనదేశమునందు, రోమక రాజ్యమునో 90 లక్షల పౌనుల వ్యాపారము జరుగుచుండెను. రోమానరులు గాక తక్కినవన్నియు, బోచికి బండ్లుమున్నగు సాధనములవలన వచ్చుచుండెను. లేదా కల్లికోటకు పడవలమాలమున వచ్చుచుండెను. పిసాచరునుండి కరాచీకి రావలసివచ్చినప్పుడు అలగాండరు మహామారు సింధునదిని దాటుటకు వేనవేల పడవలను కట్టించెను. గంగా, సింధునదులలో నిట్టి పడవలమీద, వర్తకము విశేషముగ జరుగుచుండెను. మనదేశములో 2500 సంవత్సరముల క్రింద వర్తకము విశేషముగ సాగుచుండెనని, సుప్రసిద్ధ చరిత్రకారులగు డాక్టరు రాధాకృష్ణమూర్తిగారు తమ గ్రంథమున చెప్పినా సామర్థ్యములతో వ్యక్తీకరించిరి. చీనాతూర్పుభాగము, టిబెట్టులనుండి, పిసాచరు పట్టణమునకును, అటనుండి, పారసీకము, మెసపొటేమియాకును, గుర్రములు, బండ్లు మున్నగువానిమీద సరకులను తినికొనుటోపు సౌకర్యము లుండుటవలననే దేశపు సరిహద్దులను దాటి, మనవారు వర్తకము చేయుచుండెనని, విశదమగుచున్నది.

పూర్వ మెంతవర్తకము జరిగినను, గతి యేబది సంవత్సరముల వర్తకముతో సరిరాదని చెప్పవచ్చును. ఆంగ్లప్రభుత్వారంభమునుండియు, మన విదేశ వర్తకము క్రమక్రమముగ వృద్ధియయ్యెను. ఆరంభమునందీయభివృద్ధి నుండముగ నుండెను. 1833 వ సంవత్సరములో తూర్పుఇండియా వర్తకసంఘము వారిస్వాధ్యక్షులు నశించువరకును, వర్తకమంతయు వారిచేతులలోనే యుండెను. తూర్పుఇండియా వర్తకసంఘము మనదేశ

ములో తలయెత్తుటకు పూర్వము, మనదేశములో దిగుమతి సరకులమీద రక్షణసంకమలను విధించు యాచారము లేదు. మనవారి కీసంగతి తెలియనే తెలియదు. కాలానిక నిబంధనలతో నిమిత్తములేకుండ, మనవారు స్వేచ్ఛగ వర్తకము చేయుచు వచ్చిరి. ఇతరదేశములవారు తయారుచేసికొన లేనట్టియు ఒక వేళ తయారుచేసికొనినను విశేష క్రయప్రయాసములు పడవలసివచ్చెడియు, సరకులను మనవారు రాజాచేసిమనకు కావలసినవానిని దిగుమతిచేయుచువచ్చిరి. ఇట్లు అంతర్జాతీయ వర్తకము జరుగుచుండెను. నీజ మూల్యముచేయడం, “పన్ను బండె” లేకుండ సరకులనిచ్చి, సరకులను తెచ్చుకొనుచుండెడివారు. కాని తూర్పుఇండియా వర్తకసంఘమువారు తెచ్చివెట్టిన, రక్షణసంకమల పద్ధతివలన, పూర్వపు స్థితిగతులన్నియు మారిపోయినవి. ఇందువలన లాభకరములగు మన పరిశ్రమలకు క్రమక్రమ వినాశముకలిగినది. హిందూదేశ పారిశ్రామిక, వాణిజ్యాభివృద్ధికి భంగకరమైన సంగతులు జరుగుచువచ్చెను. వానినన్నిటిని త్రవ్విన ప్రయోజనములేదు. కేవలము స్వలాభాపేక్ష తులగు వీరివలన, మనదేశమునకు నష్టముగలిగినదని, మనవలెనే, నిష్పక్షపాతులగు ఆంగ్లేయులు విచారించుచున్నారు. లాంకమైరు యెగుమతి వర్తకము విషయమై కొందరింకను పూర్వపువారివలెనే పట్టుకొని ప్రేలాడుచున్నారు. లాంకమైరు ప్రత్తివర్తకుల యభిప్రాయముల ననుసరించి, దొరతనము వారేమియు చేయజాలక 1835 వ సంవత్సరమునుండి హిందూదేశములో తయారగుచున్న ప్రత్తిసరకులమీద, పన్నును వేసియున్నారు. కాని గత యేబది సంవత్సరములనుండియు స్థితిగతులు బాగుపడినవి. ఈకాలములో వర్తకమునకు సంబంధించిన ప్రాతపద్ధతులు నశించినవి. 1839 వ సంవత్సరము నకుండులో నూతనకాలము ప్రారంభమై న పట్టణములందు, కాకాయానము ఆదినమున కాదినము వృద్ధియగు చుండుటవలనను, వర్తకపు పద్ధతులు తారుమారైపోయినవి. పాశ్చాత్య దేశములలో రైలువేర్పాటు చుట్టియించి, కొద్దిగనో గొప్ప గనో మనదేశములో కూడ రైలువేలను వేయటవలన అంతర్జాతీయ వర్తకాభివృద్ధికి సహకారియయ్యెను. పూర్వమెన్నడు కనివిని యెరుగనిరీతిని, అమెరికాదేశములోని రైలువే సౌకర్యము లుండుటచే, పంటలుపండించి యెగుమతి చేయుచుండెడివారు. పరిశ్రమలకును చాలాప్రోత్సాహకరముగ నుండెను. ఇతర దేశములును, వీరి ననుకరించి నవి. ఇందువలన లాంకమైరు వారు తానులవర్తకములోను, విజ్ఞాండు మండలము వారు ఇనుప సామగ్రి వర్తకములోను, గత యేబది సంవత్సరముల నుండియు నన్వితయమైన స్థానము నలంకరించిరి. ఈ రెంటివలనను ఒక సంగతి వ్యక్తమగుచున్నది. స్వల్పధరలకు సరకులను తయారు చేసి, ఎక్కడ వచ్చుకరకులకు తమకు కావలసిన వస్తువులు దొరకునో అక్కడకు వానిని పంపించి విక్రయించుకొని, వానిని తెచ్చుకొను నాచారము వృద్ధి పొందినది. ఈ యార్థిక ధర్మము వలననే నే డీలోకములో నింతవర్తకము జరుగుటకు కారణమైనది. కొన్ని సంవత్సరములవరకు నీ వర్తకాభివృద్ధికి మితిమీర లను నిర్ణయించుటకు కలగలేదు. పరిశ్రమలకు ప్రకృతి శాస్త్రము తోడ్పడుటవలన, ఈ వర్తకాభివృద్ధికి సాహాయ్యకారి యయ్యెను. క్రొత్తక్రొత్తయంత్రములు బయలుదేరుటవలన, సరకుల యత్పత్తి వృద్ధియయ్యెను. మన మిదివర కెరుగని వివిధసరకులు తలయెత్తుచున్నవి. లోకముయొక్క అంతర్జాతీయ వర్తకము దినదినాభివృద్ధిచెందక మానదు. లోకంకమున జరుగు నిట్టియధ్యమములవలన, మనదేశ వర్తకమునకు లాభకరముగ నుండును. వర్తకవ్యవస్థలో కలుగుచున్న పరివర్తనమును దానిప్రాముఖ్యమును మనప్రముఖు లింతవరకును గ్రహించియుండలేదు. మనదేశములోని ఆర్థికపద్ధతు లెట్లున్నను, దేశదేశములలో వృద్ధియగుచున్న అంతర్జాతీయ, వర్తకధర్మములు మనదేశమునకు అన్వయించి, లాభముకలుగక మానదు. వ్యాపారవిషయమున ప్రపంచమందలి వివిధదేశములందరు, ఏకమటుంబములోని వ్యక్తుల ననుసరించుచున్నారని, ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలగు డెడ్డినార్తగారు 200 సంవత్సరముల క్రిందట నెలవిచ్చియున్నారు. మనమందరము వీరు చెప్పినవాక్యములను ఫలప్రదముచేయుటకు ప్రయత్నింపవలయును.

వ్యవసాయముచేసి పంటలు పండించినగాని, వ్యాపారము జరుగనేరదు. దేశములో కావలసిన సరకుల నుంచుకొని, తక్కిన పంటను విదేశముల కెగుమతి చేసికొనుటవలన ప్రమా

దములేదు పరిశ్రమలకును, వస్తునిర్మాణమునకును, ఈ నయమనే నర్తించుచున్నది. ఈయూడింటి యైక్యముమీదనే, వ్యాపారాభివృద్ధి యాధారపడియున్నది. ఇంగువలన వ్యవసాయాభివృద్ధికిని, దేశములోని ఖనిజసంపదకును, నిరంతరము వర్తకసభ పాలుపడగలదు. వ్యవసాయము వృద్ధిచేయవలయును. తిక్కువనెట్లుబడిమీద మనరయతులు చాల పంటను పండించవలయును. ఇందువలన వారికెక్కువ లాభము గిట్టును. ఈజిప్టులో వ్యవసాయపునిధులను తెలకొల్పినట్లుగనె, దాని పద్ధతుల ననుసరించి మనదేశములో వ్యవసాయాభివృద్ధికి నిధుల నెర్పాటుచేయవలయును. గత పది సంవత్సరములలోను దొరతనమువారు వ్యవసాయాభివృద్ధి కెంతయో చేయుచున్నారు. కాని ముం దెంతయో చేయవలసియున్నది. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో నవలంబించిన పద్ధతిని మనదేశములో నవలంబించినయెడల దీనిని నిర్వర్తింపవచ్చును. దొరతనమువారు వ్యవసాయాభివృద్ధికి చాలాసమ్మతు వ్యయము చేయవలసియున్నారు. ఇందువలన దేశమునకు విముక్తి గలుగును. వ్యవసాయాభివృద్ధికి వెట్టిన ప్రతిరూపాయవలనను, నెంతయో ప్రతిఫలము వచ్చును. ఇంతవరకును దొరతనమువారు చేయవలసినదని చెప్పితిని. దొరతనమువారికంటె ప్రజలే విశేషము చేయవలసియున్నది. దొరతనమువారు సాహాయ్యభూతులగు నుందురు. తక్కిన దంతయు, ప్రజలే చేసికొనవలెను. దేశములోని ఖనిజముల విషయమై పరిశోధనలనుచేయించిన చాలా ప్రయోజనకారిగ నుండును. తాతామున్నగు కార్యోత్సాహులు ఖనిజములను త్రవ్వించి క్రొత్తక్రొత్త పరిశ్రమలను నెట్టుగలరు.

విదేశస్వదేశ వ్యాపారములు వ్యాపించినంతమాత్రమున దేశభాగ్యము వృద్ధి జేసినదని తలంపరాదు. వ్యావసాయ ప్రాధాన్యముగ మనదేశమందు వ్యవసాయకృషి ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞానసమ్మతముగ నడుపబడునని రయితుల స్థితియిప్పటికంటె బాగుపడెనేని, యప్పుడు దేశభాగ్యము పెంపొందుచున్నదని చెప్పవలెను. పంట సరకులయెగుమతి హెచ్చుకలయును, దానివలన రయితులకు లాభము చేకూరవలయును. ఈయెగుమతులు ఎక్కువగుచుండ, దేశముయొక్క ఆర్థిక స్థితి అనగా బంగారు నాణ్యముల చలామణిగ దేశములకును మనదేశమునకునుగల బాటలు ధనపరివర్తనమును మనదేశహితముచేకూరు మాదిరి సంస్కరింపవలయును. ఈభాగ్యత మన పాలకులయంద నున్నది. వారి పరిపాలనావిధానము నందు సరియైన ఆర్థికపద్ధతుల నవలంబింపవలయును. ఈ సంస్కరణములను నుభయవిధములను కొనసాగించుటయే యీ వర్తకసభయొక్క యుత్తమదర్శము.

కేవల వ్యాపారసరణియందు జేయనగు నీసంస్కరణములతోనాట వ్యాపారవిద్యాధ్యక్షునముకూడ వ్యాపింపవలయును. వ్యాపారవిద్య యనగా అనేక శాఖలుగానున్నది. కేవల శాస్త్ర తత్వములను గ్రహించుట కొంతవిద్య; కార్యరూపకముగను, అనుభవరూపకముగను, వ్యాపారమునందు వచ్చుచిక్కు సుకరములను గ్రహించుట కొంతవిద్య. యూరప్ ఖండమునందలి దేశములన్నియు వ్యాపారాభ్యుదయమును జేంది వ్యాపారవిజృంభణమును గావించునంతదనుక, ఇంగ్లాండు మేల్యాంచినదికాదు. చినగరు, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములను చూచియు, ఇతరదేశములను జూచియు, వ్యాపార ఆర్థికములను దెలిసికొనుటకు ప్రయత్నించెను. మన బొంబాయిలో పౌరప్రయత్నములవలన నొకవర్తకశాఖల స్థాపింపబడినది. ఇయ్యది కాలక్రమమున విద్యాబోధజేయు విశ్వవిద్యాలయము కావలయును. ఇందుకొరకు ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధబూని మన ప్రిన్సిపాలుగారు చెప్పినట్లు తగినంతధనసాహాయ్యమును జేయవలయును. ఈవిషయమున అలహాబాదు వారు వర్ధమానపద్ధతుల కుపక్రమించినారు. విశ్వవిద్యాలయము, కారియగు సర్ జేమ్స్ మెస్టసుగారి యోదార్యమువలనను ఆచటి ఆర్థిక శాస్త్రవిశారదగు స్ట్రాట్లేజీమన్ గారి పట్టువలనను అచట నొకవిశ్వవిద్యాలయము నెలయగల్గినది. వీరి జూచి కలకత్తావారుకూడ కార్యపరత్వమునకు గడంగిరి. మగవర్షులుగానుకూడ వీరిని జూచి మనవర్తకశాఖలకు ఈయంత ధనసహాయ్యముననే దాని పురోవృద్ధికి కారణభూతులెవ్వడగుదురోయని అమితానందముతో నెదురుచూచుచున్నాము.

నూతనకాలమున తెరువబడిన తరువాత మనదేశ వ్యాపార మెంతవరకునభివృద్ధి జేసినదనియు మన మొక్కమారుకూడ బలమకొందము. మన దేశములో నిపుడు బనిచేయుచుండ 300 ప్రత్తిఫాక్టరీలును 40 లాటు (వారు) మిల్లులును, నేకొలది తేయూతుతోటలును నుద్భవిల్లుటకు నూతనకాల వద్యారా యారంభమయిన వ్యాపారమువలన నేకదా! మనదేశమునుండి కొట్లకొలది వడ్డలుస్తాలును, గోధుమబస్తాలున

నెగురుచును గుట్టకు నూయజుకాకుండునది వ్యాపారవిజృంభమునలనె కదా! మనదేశమందలి పారిశ్రామికావసరములకు మనపాలకు లిప్పుడు వాగుగ గురుతుంటిరి. అనేక విషయములందు అభివృద్ధి అవసరమయి యున్నది. వ్యవసాయమును, పరిశ్రమలను, వస్తునిర్మాణమును అభివృద్ధి చేయవలయునని నిశ్చయములగు చునవారు ఎన్నియూలలో మొరనెట్టి జుబున్నారు. మన దేశాభివృద్ధికొరకు మన దేశ హితమునే యాలోచించి పని చేయవలయుననియు, మన దేశహితార్థమును నాలోచించునపుడు ఇతరదేశముల లాభ నష్టములను నాలోచించరాదనియు, తుదకు అంగడివుల ప్రసక్తికూడ కట్టి విషయమున దీసికొని గాగుడదనియు నీవారలు అచేతగ్రాహ్యములు ప్రస్తుతపని చేసినారు. ఈవిషయములను గ్రహించి, ప్రస్తుతావసరములను కనిపెట్టి మన పాలకు లుచిరకాలిని పారిశ్రామిక విషయములను పాలించినవో వారు వేన వేలభారతీయుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుటయేగాక, రాజోవు పాత్రక సంవత్సరములలో మన దేశస్థితి యెంతయో వాగుపడి స్వర్ణజవాహ్లాదకరము కాగలదు. పాలకులవో వాటు మన శ్రమకులకుకూడ తెగురజేసి పారిశ్రామికస్థాపనమునకు నొడవడవలయును. మనదేశమునకు నొక సాంతనాకాదళ ముండినవో నెంత శ్రేయస్కరమగునో మన ధనవంతులు గ్రహింపవలయును. మనదేశపు సరకులను ఎగుమతిచేయుటలోను దిగుమతిచేయుటలోను నీయవలసిన కేవులకొరకు అనేక రూప్యములు వెచ్చపడుచున్నవి ఇకన్నియు విదేశనాకాధికారుల పరమగుచున్నవి. నాకానిర్మాణమైనను మనదేశమునకు క్రొత్తగాదు. 18 వ శతాబ్దమునందును తుదకు 19 వ శతాబ్దమునందును బాంబయిరేవులో నెన్నియోడలు నిర్మింపబడినవో మనదేశచరిత్రలో వ్యక్తమగుచున్నది. కావున మనదేశహితార్థము నీపూర్వకృషిని పునరుజ్జీవింపజేసినవో మనవ్యాపార సౌకర్యము చేపూరుటయేగాక సుయమునల్పిస్తపుడు మనపాలకులకుకూడ మనసాకాదళము నహకారికాగలదు. ఇట్టిచురుత్తుములను జేసి దేశహితార్థమును చేపూరుటయే ఈవాణిజ్యసభయొక్క పరమావధి.

పిమ్మట సర్ ఫజుల్ భాయిగారు ఏకగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడిన భార్యక్షతినవహించిరి

అధ్యక్షుని ప్రసంగము.

నిన్న 26 తేదీ బాంబయి పురమంత్రియొకజరిగిన వర్తక మనాసభకన్యాసాధి పత్రికను వహించిన ఆరవినెల సర్ ఫజుల్ భాయి, కరీబ్ భాయి గారు ప్రభుధుమన వర్తక సభను జగపు విషయమును తాము భారతీయ వర్తక సంఘము వారికి తెలిసి కష్టగ్రహణమునకై పాలుగకురు వచ్చితిమనియు, వర్తక వాణిజ్యము లందు అవధికలగునను నిపుణులను చాల మందియుండెదమనీ సభాధిపత్యము విచ్చుటచే సభకు విచ్చేసిన వర్తక ప్రముఖుల సహాయము కలనను సామర్థ్యములను తన్నిభావకార్యమును నిర్వర్తించుచును నెలవిచ్చిరి.

ప్రజల మంచి చెడ్డలకు సంబంధించిన నూతన విషయములలో మనకు నానుటల సాహాయ్య ముజేయుచు యుండును. అట్టిని దేశ బాంధవులగు గోక్షే మెహతా గారు వ్యవసాయములో క్రితేవులయందు సంబంధించి, వాణిజ్యకార్యకర్తలగు హర్షిణి ప్రభునే మరికొంత కాలము వరకు బాజునతిగిగ సంఘమునకు వర మిచ్చి నందుకు కృతజ్ఞతను తెలిపి, మహాసంగమము జరుగుచున్న నుచును అంగ్ర ప్రభుత్వముకింద మనమేలొందరయని లేఖండ వర్తక వాణిజ్యవిషయములను చర్చించుకొనుటకు నమాతేశము కాగిగితిమని నుడివిన తరువాత నిట్లువర్ణించిరి:—

పూర్వకాలమునందు మనదేశ మనాగరిక స్థితియందుండక ఇతర దేశములలో వర్తక వ్యాపారములను జరుపుకొనుచుండెను. విదేశములలో వ్యాపారమునకు కొదువ లేకుండెను. కాకలది నన్నియోడలను తత్సాధనములు నుండుటవలన దూరదేశములకు వైతము సరకులు పోవుచుండెను. పూర్వమెంత వర్తకము సాగినను ప్రస్తుతము మనవాణిజ్యము ముందరిది తెక్కలేదు. అప్పుడు మనకొన్ని యోడలండినను పుస్త్రుతము మన కేవులకు వచ్చి పోవుచున్న యోడలకు సరిరావని చెప్పక తీరలేదు. పూర్వమునందు మనదేశమునందే యోడలు నిర్మించుకొనుచుండెడి వారము. అప్పుడవి మనదేశములలో నుండెడివి. ఇప్పుడా స్థితి తులన్నియు మారినవి. పుస్త్రుతము మనదేశములో నాకానిర్మాణము నశించినది. పుస్త్రుతపు యోడలు మనవికావు. వీనికొర కింకల వాగ్రముంచగలసి వచ్చినది. పూర్వము బాంబయి గొప్ప నౌకా నిర్మాణస్థానముగ నుండెను. ఆ పరిశ్రమ మనదేశమందలిచ్చియు నాగుచుండెను. నౌకా నిర్మాణము

నందు బాంబయిగరము తిరిగి పూర్వస్థితికి వచ్చునని చెప్పుటకు వీలులేదు. గత మూడు శతాబ్దములలోను ఇంగ్లండులో మన వ్యాపారము విశేషము కృద్ధియైంది. ఈ సుఖమును మోక్షింది తెక్కలవలన తెలిసిగలదు. 1602 సంవత్సరములో 108,887 పానుల సరకులును, 1621, 1622, 1623, సంవత్సరములలో 191,464; 389,500; 532,598 పానుల సరకులను ఇంగ్లండు నకు మనదేశముకిండి దిగుమతియైనవి. 1680-81లో 346,213 పానుల సరకులను, 1710-11లో 200,515 పానుల సరకులను అంగ్లేయులు మనదేశమునకు గవాజాచేసిరి. ఆ సంవత్సరములో మనము 496,532 పానుల సరకులను వారికివేసితిమి. 1801-02 లో విదేశములనుండి, బాంబయికి 72,81,977 పానుల సరకులు దిగుమతియైనవి. ఆ సంవత్సరములోనే బాంబయివారు 72,886 రూపాయల సరకులకు విదేశమునకు గవాజాచేసిరి. తరువాత మారు సంవత్సరములలో మనదేశపు విదేశ వ్యాపారము విశేష మభివృద్ధియయ్యెను. పూర్వపు స్థితిగతులన్నీయు మారిపోయి క్రొత్తపరిస్థితులు తలయెత్తినవి. బాంబయి, కలకత్తా, కరాచీరేవుల వ్యాపార మతిశయించెను. మొత్తము మీద 50,090,000 పానులసరకులు దిగుమతియైనవి. 75504000 పానుల సరకులు గవాజాచేయబడినవి. నేటివరకును ఒకరికికానే వర్తకము సాగుచున్నది. ఆ యభివృద్ధి కినుంతయు లోపము కాలేదు. గత మార్చిలో అంతమైన సంవత్సరమునందు, 14493 లక్షల రూపాయల సరకులు దిగుమతియైనవి. 18217 లక్షల రూపాయల సరకులు ఎగుమతి చేయబడినవి. ఈవర్తకమంతయు యుద్ధకాలములో జరిగినది. యుద్ధమువలన కలిగిన లోపములు కర్మకర్మయముగ తీరచున్నవి.

మనకు ఇంగ్లండులో వ్యాపారము 17 శతాబ్దారంభమున ప్రారంభమైనది. అప్పుడు సంవత్సరము పానులకు 7,8 యోడలతో వ్యాపారము జరుగుచు వచ్చెను. తరువాత కాలక్రమమున ఓడలు వృద్ధియైనవి. చివ్విది పెద్దవియైంది. నాను రానుండుంత సాహాయ్యమువలన నడుమ వృద్ధి వచ్చెను. 19 వ శతాబ్దారంభమున మనదేశమునకు 4,955,539 టన్నుల, 4,495 స్టీమరులువచ్చినవి; 466,9798 టన్నుల 4118 స్టీమరు తీరదేశములకు వెళ్లినవి.

విదేశ వ్యాపారముతోబాటు దేశములోని వాహరాప్రజలలోను వ్యాపారము విశేషముగ జరుగుచువచ్చెను. తిరిగి తెక్కలు లేకపోవుటవలన 19వ శతాబ్దారంభమునను అంతకు పూర్వమునను ఎంత వ్యాపారము జరిగినది సరిగానిర్ణయింపజాలను గాని దేశములో సౌకభావముండి మరియొక భాగమునకు వికాలమైన బాటలుండుట వలనను, మొగల్ ప్రభుత్వకాలములోని మంచిస్థితియందుండుటవలను గట్టిపుబడ్డమిదను, యెడ్లబుడ్డమిదను సరకులను జేసికొని వంజాములు మున్నగు భారతములు విదేశములకు గూడ తీసికొని పోయి వివిధ వర్తకము చేయుచు వచ్చిరనియే వ్యక్తమగుచున్నది.

విదేశ వర్తకముగాని కృతేత వ్యాపారముగాని నాగరిక లక్షణములగు రయిలుజేలు తెలిగొప్పును. పోస్టాఫీసులున్నగు సాధనములను సరిచియే జరుగుచుండును. 1853-వ సం॥ మనదేశములో రయిలుజేలు ప్రారంభమయి నంతటినుండియు 85885 మైళ్ల ఇంకకదా! చేయబడినది ఇంగ్లండునెత్తమై 46,58,985 లక్షలరూపాయలు వ్యయముచేసిరి. ప్రతి సంవత్సరమునను వీనికొరకు దోతమువారు 32 కోట్లరూపాయలు వ్యయము చేయుచున్నారని హెచ్చరికలు 1853-54 సంవత్సరమునను తెలిగొప్పు ఏర్పాటును 1851-52 లలోను చేసిరి. ప్రభుత్వము 81,5986 మైళ్లలో తెలిగొప్పు ఏర్పాటును 19944 హెచ్చరికలును గలవు.

వర్తకాభివృద్ధికి పరపతిమూలము. మనదేశములో నౌకా నౌకవృత్తు ధననిధులును, వానియొకయొగము, వాని నిర్మాణము మున్నగు విషయముల ప్రజలు వాగుగ నెరిగియుండి రనియు, వ. రాబులును, సామాకారమును, కష్టజలకేమి, వర్తకలకేమి, వివిధ పెట్టుబడి పెట్టి మహావకారము చేయుచు వచ్చిరనిన సత్యయొక్క కానేరదు. అయినప్పటికిని ఆధునిక, వాణిజ్యపద్ధతుల ననుసరించి ధననిధులను సంబంధించిన వ్యవసలను ఇప్పటి స్థితిగతుల కనుకూలముగ సంస్కరింపవలసి వచ్చెను. వర్తకాభివృద్ధికిని వాణిజ్యవిజృంభణమునకును కావలసిన ధననిధులను ఆధునికపద్ధతుల ననుసరించి నెలకొల్పిరి. కాని, మన మామయమున తగినంతయభివృద్ధి పొందక పోవుట చాల సంతాపకరము. రాజధానిబ్యాంకులు ప్రతి రాష్ట్రమునందును నెలకొల్పబడియున్నవి; ఎక్స్చేంజిబ్యాంకులును నెలకొల్పబడినవి. వీని మూలధనము కృద్ధియగుచున్న యంశమును బట్టియే మనదేశములో బట్టిగని లెక్కి యవసరమౌ వ్యక్తమగుచున్నది.

ఇట్టి నిధులు మనదేశమున నన్నియోలేవు తేలియు లెట్టినిధులకు సాపించి వారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడిన వాగుండునని విశేషమందుల తలచుచున్నాను. ఇందువలన భారతీయులు మొదటి బ్యాంకును స్థాపించినప్పుడు వర్తక ప్రముఖులును, దేశీయవాణిజ్యమును సంతసించిరి. తరువాతి కాలక్రమమున 60 యిధులు స్థాపింపబడినప్పుడు మనవాణిజ్యాభివృద్ధికి చాల మట్టుకు దోతతిరిగినదని కలుగుట సంతసించిరి కాని ఈసంతోషము, చాలకాలము నిలిచిందికాదు. దురదృష్టవశమున నవి ఒకటితరువాత నొకటి చెడిపోయి నెలకొల్పిబట్టబట్ట నష్టము కలిగినది. మొత్తముమీద 41090000 రూపాయల. మూలధనముతో 57 నిధులు ఆదృష్టములై మనదేశవర్తకానికి భంగముకలిగినది కావున మన వర్తకాభివృద్ధికి కావలసిన సౌకర్యములన్నిటికిని పూర్వమువలననే అయా రాష్ట్రములలోని రాజధానిబ్యాంకుల పొదను. విదేశవిక్రేందబ్యాంకులమీదను ఆధారపడవలసిన స్థితికి వచ్చితిమి. వాణ్యత్వదేశములలో క్రొత్తకొత్త ధననిధులను స్థాపించి వారివారి వర్తకాభివృద్ధికి కావలసినసౌకర్యములన్నిటిని చేసికొని పరపతిని వెంచుకొనుచుండ మన నిధులలో చాల భాగము తగ్గి పోవుటయు, మన మూలధనము కృశించుటయు సంతాపకరముకాదు. ఇతర ప్రతిష్ఠాపనలకు మన యుద్దేశములతో నెంత ఏకీభావమున్నను హిందూదేశవర్తకము వీనివైని వాధారపడవలసినస్థితి పోయినది. భారతీయ వర్తకసంఘమువారును, బూకోవారును, నీవిషయమై కొన్ని సంగతులను నూనింపగా వర్తకులందరూ సమ్మతించిరి. ప్రస్తుతముద్ధములో సంధియగువరకును కనిపెట్టుకొని యుండియుండల ఎంతకాలమున కిది నెరవేరునో చెప్పజాలను. ఇందువలన మన కెంతయొనర్పము గలుగును. గోధుమలకును, ప్రతికిని సంబంధించిన విషయములు చర్చించిన రెండుసభలలోనుకూడ దొరకనమువారు భారత వర్తకులను సంప్రతించియుండలేదు.

సంయుక్తభారతీయ సంఘమువారు నూనించినట్లు వర్తక సంఘముల నన్నిటికిని సమాన ప్రత్యయ భావమున్న యెడల హిందూదేశవర్తకాభివృద్ధికి సంబంధించిన ముఖ్యవిషయముల చర్చించినప్పుడు భారతీయ వర్తక సంఘములతో సంప్రదించక పోవుట తటస్థించకపోవు. యుద్ధానంతరమున మనవర్తకాభివృద్ధికి సంబంధించిన ముఖ్యాంశము లెన్నియో నిర్ణీతముకావచ్చును గాన వెంటనే సంయుక్త వర్తక భారతీయ సంఘమువారిని త్వరలోనే వర్తకమహాసభ జయపరిచెడిది.

వాణ్యత్వము మనకు ఆదర్శప్రాయముగనూన్నది. అన్యోన్య సంబంధబద్ధ మగు విధానమున అన్ని దేశములును నొకదానినొకటియొద్దాక పడి, వ్యవహరించినవో లాభ పడమని ఇప్పుడెల్ల వారును శ్చయించియున్నాను. వాగరకతా వ్యాపికి ఇంతకంటె యుత్తమ సూక్ష్మమలేదాకూడ విధారణచేయుచుండెను. గత ఆరశతాబ్దము నుండియు ఇంగ్లండులో వర్తకమహాసభలవలన, వర్తకాభివృద్ధి కెంతయో ప్రాప్తయొకటిగి, వాణిజ్యాభివృద్ధి నహకారి యయ్యెను. మొదటి వర్తకసభ ఆక్రూడ 1860 వ సంవత్సరములో జరిగినది. అంతటినుండియు వీరివలన చాల ప్రయోజనము కలుగుచున్నది. వర్తకసంఘముల ఇక్కార్యంపై రేలేకు అసోసియేషనువారు అంగ్రవాణిజ్యాభివృద్ధికి, క్రమముగను, నిర్వహ్యముగను పాలుపడచుచున్నారని ఇండియాలో జరిగిన సంగతులును, మనకు ఆదర్శప్రాయముగనున్నవి. సెంచూళ్లు, హిందూదేశములలోని వర్తకసంఘములు మహాసభ 1905 లో జరిగినది. దొంతనమువారి ప్రతినిధిగ వచ్చి తత్సభలో ప్రసంగించిన సర్ ఎడ్వర్డులూ గారిట్లనభుల ప్రయోజనమును ప్రాయుఖ్యమును గురించి చెప్పించిరి. తత్సభా ప్రతినిధుల గౌరవార్థముగ వర్తక మెట్లు ముందరమున జరిగిన నిందునంద గృహములో కర్తవ్యప్రభు మట్లాకుచునిట్లనభుల దేశములోని ఆర్థికస్థితి కెంతయు నుపయోగకరముగ నుండునని నుడిగెను.

1905 వ సంవత్సరమున జరిగినసభలో సభికారులు వచించినవానినిబట్టి హిందూదేశవర్తకమునకు సంబంధించిన విషయములలో నేదోయొక క్రమ పద్ధతి నవలంబించుచురని తలచితిమి. కాని తత్సభవలన, మన దేశములోని వర్తకాభివృద్ధిమునిధికిరింపబడలేదు. రాజధానిలలోని వివిధవర్తక సంఘముల వారి, యుద్ధములును ఏకరూపమును చాల్చలేదు. మొత్తము మీద దేశములోని వర్తకపు మంచిచెడ్డలను గమనించు, మహాసంఘము స్థాపితము కాలేదు. ఇట్టి ముఖ్య విషయవరణమున కంతకాయ ముండగూడదు. తత్సభావర్ణనర్వజాణమునకై ఈ వర్తకసభ యేర్పాటు చేయబడినది. ఏలేట ప్రాయుఖ్యమైన వర్తకసావములలో సభలు జరుపుటయే గాక, ఇంగ్లండులోని ఇక్కార్యంపైలేకు అసోసియేషనువారి పద్ధతుల ననుసరించి మన దేశములో సంయుక్త భారతీయవర్తక సంఘ మేర్పాటు

చేయబడును. ఇట్టిసంఘము స్థాపితమైన తరువాత, వర్తకాభివృద్ధి విశేషము జరుగగలదు. మనము తలచుదానికంటె ముందుగనో, అలభ్యముగనో లోకములోని నానాదేశములవారును చేరి, సమాన ప్రత్యయభావముతో నొకవర్తకసంఘము నేర్పాటుచేసి కొనుదోబురాకపోదు. నానాజాతియగుసంఘము స్థాపితమైనప్పుడు హిందూదేశమునకుకూడ దానిలో నుచితస్థాన ముండితీరవలయును. ముందుజరుగబోవు సామ్రాజ్యసభలో మన కట్టి స్థాన ముండవలయునని కోరుచున్నామో అట్లే వర్తకసంఘమునందును, మన కట్టియధికార ముండవలయును. ఈ విషయమై కొంతకని ఇదివరకే జరిగినది. లండను వర్తకసంఘమువారు నామగని సంకల్పరముల కొకసారి జరుగు వర్తకమహాసభను యేర్పాటుచేసిరి. అట్టి సందర్భములో మనము వర్తకసభను జరిపి, సంయుక్తభారతీయసంఘము నేర్పాటుచేసికొను టెంతయు సమంజసముగనుండును.

మనకు వ్యవసాయములేదు. మన వ్యవసాయములను మనము దిద్దుకొను నధికారములేదు. అట్టి సందర్భములో ప్రభుత్వపద్ధతులను నిర్వచించుటకు ప్రజలందఱు లేకబడినది, ఏక భావబద్ధులై యుండవలెను. పరిపాలితరాష్ట్రములోనివారికి కొన్ని నష్టములు లుండవచ్చును. ఏ ప్రభుత్వమైనను పూర్తిగా జాతీయభావ ప్రేరేపణ గాకుండంతకాలము, పాలనావిధానమును, దానిపద్ధతులను, ప్రభావేంద్రము కాకుండంతకాలము, ఆ ప్రభుత్వము కొద్దిగనో, గొప్పగనో, పరిజల సహనీభిక్షములను గుర్తింపనేరదు. పరిజలయోగత్యములం దెంతసానభూతి యుండినను ప్రజల నుచితత్వములను కనుగొననేరదు. పాలకప్రజలకు విశేషపు పుణ్యబడియండి నప్పు దాదారితమువారిచిట్కలు మరంతవృద్ధి యగును. ఒకప్పుడు పాలకప్రజలయొక్కయు, పాలితప్రజలయొక్కయు, లాభనష్టములు, వైరుధ్యముగనుండుట తలస్థించును. కేరలము భారతీయుల వర్తకాభివృద్ధి నే మనమునం దుంచుకొని, ఇండియా దొరతనమువారు, వాటివ్యవర్తకవిషయములలో తమరాజనీతిని, నిర్వచించుకొనుటకు సమర్థులకావని, సర్వసామాన్యముగా తెలిసినవిషయమే. తమకున్న యధికారము నెట్లువిని యోగించుకొనిన తమ కెక్కువలాభదాయకముగ నుండునో బాగుగ తెలిసిన ఆంగ్లేయవర్తకముటయే ప్రతిదానియందును సాగుచుండును. అందుచేత ప్రజలలాభనష్టములకు వ్యతిరేకముగ దొరతనమువారు చేయవలసినవారగుచున్నారు. వారికి వ్యతిరేకతాధికారములేదు. అధికవిషయములలో వారేమియు చేయజాలరు. దేశములో తయారైన సుకములు విదేశపు సరకుల ముందర పోటీకి నిలచినను, నిలవకపోయినను, వారిమీదకూడ, సరిసమానమైన పన్నులను విధింపవలెనని, ఇంగ్లాండునుండి దిగుమతియగు సరకులమీద పన్నులు చేయజాలరు. సిమెంటును తయారుచేసికొను స్వామ్యములను రాజధానిదొరతనము నిర్వహించి తాము పొందుటకై యిటీవల, ఆంగ్లవర్తకసంఘమువారి కొకలెట్టు తంటాబుపడినది. మనకు తెలియునే తెలియదు. ఇట్టివెన్నియో నిదర్శనములున్నవి. వాని నన్నిటిని కేంద్రముటవలన ప్రయోజనములేదు. వర్తక వాణిజ్యవిషయములలో, సరియైనపద్ధతి నవలంబించుటకు దొరతనమున కిష్టములేకపోలేదు. కాని వారికి తగిన స్వాతంత్ర్యమును, కార్య శక్తియు లేదని తెలుచున్నది. కావున మనమందరము దొరతనమువారికి సాధ్యమైనంతవరకు తోడ్పడవలసి యుండును. భారతీయసంయుక్తసంఘమును, యేటేట జరుగు వర్తకసభలను, ఇందునకు తోడ్పడగలవు. భారతీయులు రాజభక్తి శరాసులులై యుద్ధములో సామ్రాజ్యమునకు కుడిభుజములై నిలచి, నేనించుచున్నందునకు, ఊరకపోదని, ఆంగ్లప్రతికేమి, రాజకార్యధురంధరులైమి, యెన్నియోసారులు వదించుచు న్నారు. ముందు మన దేశపాలనములో ననుకూలమైన మార్పులు కలుగగలవని సున మూహించవచ్చును. కావున, సాంక్రామిక వాణిజ్యవిషయములలో మన ప్రభుత్వమువారికి పూర్తిగా స్వాతంత్ర్యముండవలయునేగాని, ఇతివల పరిబంధకము లుండ కూడదనియు, నియంత్రితము నన్నిటికంటె వాంఛనీయమైన దనియు, మనము స్పష్టముగా తెలియజేయవలసియున్నారము. తీర్మానములు.

రాజభక్తిని గురించును, మహాతాగోక్షే మరణముల గురించును, అగ్రాసనాధిపతి యుపపాదించగా, సభ్యులం గికరించిరి.

సంయుక్తభారతీయ వర్తకసంఘము.
తీర్మానములలో ముఖ్యమైనది సంయుక్తభారతీయ వర్తకసంఘస్థాపనము. ఈతీర్మానమును, పురుషోత్తమదాసు థాకూరు దాసుగారు ప్రతిపాదించుచు, ఆయావర్తకసంఘములు వర్తకాభివృద్ధి కంతయో పనిచేయుచున్నవని నెలవిచ్చిరి.

కాని హిందూదేశములో వివిధవర్తక సంఘములకు ఏకీభావముగాని, సహకారముగాని లేదు. ప్రజలకును, ఇండియా ప్రభుత్వమునకును, సామ్రాజ్యదొరతనమునకు నయ్యనట్లు వివిధ వర్తక సంఘములను యేకీభావముతో, నేకస్థములై పనిచేయవలయును. అట్టి సమావేశములలో, నవీనపద్ధతుల ననుసరించి, మన వర్తకాభివృద్ధి మార్గములనరసి లోపాలోపములను, దొరతనమునకును ప్రజలకును తెలుపవలెను. భారతీయులకేమి, ఆంగ్లులకేమి, సంబంధించినవర్తకవిషయములను దొరతనమువారు సుఖభావముతోను, నిష్పక్షికముగను క్రమక్రమముగ, యోచించుచున్నందునకు, మావనలు కనుపడుచున్నవి. హిందూ దేశవ్యవహారముల విషయమై అభిప్రాయభేదము లుదయించి యెడల, నిష్పక్షియుగను, యేకీభావముతోను, ఇంపీరియలు దొరతనమునకును, ఇండియా ప్రభుత్వమునకును, తెలిపికొనినవో దీనివలన వర్తకమునకు లాభముగనుండకపోదు. భారతీయ సంయుక్త వర్తక సంఘమును నెల కొల్లుట వలన నుండు లాభ్యతలను గురించి వీరు తెలిపి దీనివలన తగినఫలితమును పొందుటకు కొన్ని సంకల్పములకరకును, అందరు పాటుపడ వలసియుండునని నెలవిచ్చిరి. ఇంకొక సంకల్పమువరకు నివిషయమును పడవేసి, పెట్టుటవలన, మనయభివృద్ధి కెంతయు భంగకరముగనుండును. వర్తకసంఘములయభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకు చాలతంటాలు పడవలసియున్నది. వీరందరు సాహాయ్యముచేయగలరను విశ్వాసముతో, వీరితీర్మానము నంగీకరించుటకు కొరచు న్నారు. లాలానాథకృష్ణ లాలుగారు దీనిని నెకండుచేసి సి. గోపాల మీననుగారు బలపరచగా తీర్మానమును సభ్యులం గికరించిరి. తరువాత, రైలువే దొంగతనములకును, నష్టపరిహారపత్రములు(Risk Notes) ఇంగ్లాండులోను, ఇండియాలోను ఒకేమోతదగునందు విషయమునకును, సంబంధించిన యంతయులను, దొరతనమువారు విచారణచేయించ వలసినదనియు, నుద్యమమువారిద పన్ను ఊదుటవలన, దీనిమీద ఆధారపడియున్న పరిశ్రమలకు, నష్టదాయకముగ నున్నదనియు, తీర్మానించిరి. నూతులవలన సాగుబడి యెక్కుడ లాభకరముగనుండునో ఆకర్షణ వానిని ప్రోత్సహపరచవలయునని కూడ తీర్మానించిరి.

తరువాత, అగ్రాసనాధిపతికి వందములతో, మహాసభముగి నెను.

మెససోపేమియాలో యుద్ధకార్యము:—తుపాకులనుండియు, ఫిరంగులనుండియు కత్తువులు అగ్నిని వెలువరించి రనియు, కాని వారు తమస్థానమును ముట్టిదీపరాశేదనియు జనరలు టవును వెండుగారు 24 వ తేదీనింపొద్దుచేసిరి.

బర్మాలో విమాన సంఘాతము:—కెప్టెను జే. డి (వెను గారు రంగూనులో ఈ నెల 25 వ తేదీ సాయంకాలమున 5-30 గంటలకు విమానము నధికారింపించి 1000 అడుగుల ఎత్తునకు తేలిరి. పిమ్మట మరల నా సమీపముననే దిగిరి లెట్టె నెంటు గవర్నరుగారు గూడ వచ్చిరి.

పొంబయి వార్తాస్థానమువారి పరిమరణము:—తమ దొరతనమువారి అనుమతివై ఏడెలలోనున్న అమెరికావారి కన్యలు జడ్డాలోనుండు ఆంగ్ల పౌరులత్యేయము నారముచుండును వాగ్దాన మొనరించి రని వార్తాస్థానమువారు ప్రచురించిరి.

బళ్లారి నరసవిద్యోగిని సభవారు ప్రహలాద నాటకమును 1915 సం॥ డిసెంబరునెల 28 తేదీ మంగళవారం సాయంత్రము 5 గంటలకును

సుభద్రా పరిణయమును 29 తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 5 గంటకును విక్టోరియా పబ్లికుహాలులో ప్రదర్శించెదరట్లు టికెట్ల ధరలు మామూలు ప్రకారమే.
శ్రీ బళ్లారి కృష్ణమాచార్యుల సభ ప్రెసిడెంటుగ ము॥ రా॥ శ్రీ. ధ. గోపాలాచార్యులును ము॥ ధ. వెంకటకృష్ణమూర్తిగారు పాత్రలను ధరింతురు.

బి. మూధవరావు, జనరల్ మేనేజరు.
రావుబహదర్ సి-హెచ్. గౌడు, ప్రెసిడెంటు.

ప్రకటన.

కృష్ణాజిల్లా యేలూరు సబ్బాజి నేటు కోర్టులో గోదావరి డిస్ట్రిక్టు కోర్టు ఫయలు O S. 17 1914 Execution petition No. 42 of 1915 BETWEEN.

వాది నాళం కామరాజుగారివెంకటకట్నం సా॥ రాజమండ్రి. ప్రతివాదులు కొత్త వెంకటాద్రియ్య కగయరాజు. వాది ప్రతివాదుల యొక్క పొందిన డిక్రీయొక్క E. P. No. 42 రు అయిపో కృష్ణాజిల్లా యర్జునాడెం తాలూకా యర్జునాడెం సబ్బాజిల్లాలో చేరిన 1 యేడువాడలపాలెం గ్రామ తాలూకు జమీందారి జిరాతీ మెర్కయ 921-2 ట్లు ఫలం య38-85 ట్లు మొత్తం య96-37 ట్లు భూమి అందులోని నానా ఫలవృక్షములు సహా.

2 డిట్ నలు రిజిస్ట్రేలో చేరిన కన్నాడుగూడెం గ్రామం తాలూకు జమీందారి జిరాతీ మెర్కయ 771-85 ట్లు ఫలం య 81-94 వెర్క య 808-79 ట్లు భూమిని అందులోని నానా ఫలవృక్షములు సహా.

3. డిట్ నలు రిజిస్ట్రేలో చేరిన రామలక్ష్మిపేట గ్రామం తాలూకు జమీందారి జిరాతీ లెక్క య 624-0 ట్లు భూమిని అందులోని నానా ఫల వృక్షములు సహా.

3. డిట్ నలు రిజిస్ట్రేలో చేరిన కుంటల గూడెం గ్రామం తాలూకు జమీందారి జిరాతీ లెక్క య 904-48 ట్లు భూమి అందులో నానావిధ ఫలవృక్షములు సహా.

5 డిట్ నలు రిజిస్ట్రేలో చేరిన తిమ్మవంట గ్రామం తాలూకు జమీందారి జిరాతీ లెక్క య 468-33 ట్లు ఫలం య 14-55 ట్లు వెర్క య 478-44 ట్లు భూమి అందులో నానావిధమయ్య ఫలవృక్షములు సహా.

6 డిట్ నలు రిజిస్ట్రేలో చేరిన పొంగుటూరు య ట్టులలో చేరిన పొంగుటూరు గ్రామం తాలూకు జమీందారి జిరాతీ ఫలం య 1581-45 ట్లు భూమిని అందులోని ఫలవృక్షములు సహా.

7 డిట్ నలు రిజిస్ట్రేలో చేరిన పొంగుటూరు య ట్టులలో చేరిన యాదవోలు గ్రామం తాలూకు యానాం జిరాతీ కలిసి మొత్తము 185-55 ట్లు భూమి అందులో నానా ఫల వృక్షములు సహా.

8. డిట్ నలు రిజిస్ట్రేలో చేరిన చిన్నాయగూడెం గ్రామం తాలూకు జిరాతీ మెర్క రీసర్వీ 233 రు య 2-38 ట్లు, రీసర్వీ 173 రు య 1-38 ట్లు వెర్క య 8-71 ట్లు న్న నానా ఫల వృక్షములను సహా.

తయిన పురపాలించిన యెనిమిది గ్రామములలోని వరిమిథముల దాడులా ఆస్తిని ప్రతివాదుల 1 to గ్రామా చులయిన యేడువాడలపాలెంక నాయగూడెం, రామలక్ష్మిపేట కుంటలగూడెం తిమ్మవంట పొంగుటూరు గ్రామములలో (Proprietary) ప్రాప్తియిటి నాక్కున్న 7,8 గ్రామా చులయిన యాదవోలు చిన్నాయగూడెం గ్రామముల ఆస్తిలో ప్రతివాదులు రహితువారి నాక్కున్నయన్నది.

III. వాదికి రావలసిన డిక్రీ మొత్తము 12982.9-0 అన్ను దావాభివృద్ధి రు 800-14-0 అన్ను వెర్క రు 12782-7-0 అన్ను రు 700-14-0 అన్ను నెలకి 1008 రు 0-12-0 చొప్పున 7-4-14 ల గానుకు 25-9-14 వరకు కడ్డిన్ని రు 14238-15-0 వైన నెల 1కి రు 100 కి రు 0-8-0 చొప్పున 25-9-14 ల గానుకు సామ్యముచేసెడు రావలసిన వడ్డీన్ని వారంటు అయిభివృద్ధిని గాబట్టుకొనుటకు యేలూరు సబ్బాకోర్టువారి యదల 1916 సంవత్సరము జనవరి 17 తేది (17-1-16) వరకు 10 గంటలకుపయిన పురపాలించుడిన ఆస్తివిలుము చేయబడును. యా ఆస్తికయిన ప్రతివాదులు కొన్ని (Encumbrances) కలుగచేసియున్నారు. గాని అవిలూచీగా చేయబడినవి అన్ని వాది వాదము అయియున్నది. యా ఆస్తిని గురించి యేవిధమయిన సంజాయిషీ కావలసినవో తరపు వకల మహా రాజశ్రీ, హయికోర్టు వకీలులో మంపసీత రాసుయ్య బి. ఏ. డి. యల్. గారు జలూరు పరమపేట కృష్ణాజిల్లా అనిప్పానీ లెజునుకోగలరు. గనుక యిందుమూలముగా పురపాలించుడే నుండునది.

మకాంపిలూరు }
14-12-15 } ఐ. సీతారామయ్య.
Decree Holder's
Vakil

విషయానుక్రమణిక.

విజయనగరము వార్తలు, కోనకొల్లుబాటు, ఆంధ్రరాష్ట్రము	2
భృగముగర్తకసభ	3-4-5
ప్రధానవ్యాసము	
80-వ తేదీయమహాసభ	6
లిట్టు, ఫౌనికవార్తలు	7
ఐరోపా మహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవార్తలు	8-9
ఇంగ్లీషు తంత్రీవార్తలు	10-11-12-13
విశేషతంత్రీవార్తలు	14
ముప్పదియవ తేదీయ మహాసభ, ఇతరసభలు, శనివారములు	

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1915-వ సం. దిసంబరు నెల 27-వ తేది

సోమవారము

ముప్పదియవ తేదీయమహాసభ

నేటిదినము బొంబయ నగరమున ముప్పదియవ తేదీయమహాసభ సమావేశ మయినది. వచ్చిన తంత్రీవార్తలను జట్టిచూడగా దేశ ప్రజ ఈ మహా సమావేశము నడచు నుత్తమోత్సాహము కనుబరచినట్లు విశదమగుచున్నది. ఈయత్సాహమునకు గారణము లేకపోలేదు. తేదీయమహాసభ యనిన సీరెండు మాడు సంవత్సరములుగా నొకవిధమగు విశాస ముద్భవించుటకు యుక్తమనే కలిగిన మన మాతనదృష్టిపథమే కారణము. ఐరోపాఖండమున మహాసంకులముగ జాతితోజాతి తలపడి హరిహరియును గిరిగిరియును పిరుతివియక పెరిగిన తెండున నుండెను మనవాఙ్మయోగా హృత వర్ణములను మీరి పోరాడుచుండుటను జూడగా మనలోనే మనకే విభేదములుండ రాదను నభిప్రాయము బలపడినది. ఆపోరువలన చిహ్నితము లగుచుండు మూలతత్త్వములబలమున మనమును స్వాభివృద్ధికి మూత్రమే గాక లోకమున నన్ని సంఘముల పరిస్థిరానుకూల వర్తనమునకు సహకారు లగుటకును వెంటనే కార్యోత్సాహుని శక్తివంతులు కావలయు ననునాశ జనియించినది. మహాసంధిగ్రహయములు సూరభాప్రాద్యక్షములు. అట్టి సమయములలో సామాన్య వ్యక్తికి గూడ నూతనోత్సాహ మంకురించుట కపరితము గాదు. మన హైందవజాతి యుద్ధార భవ్యమే ఉద్రేకాన్నితమును నూతనోజ్జ్వలభావన బడియున్నది. అందువలన నీమహాసంగ్రామము మహావిజయము లనుచుండిన గలిగి మన స్వదేవతములలోమన కమితోత్సాహమును గల్గించుటకు పోషించినది. ఆని బీసెంటు హ్యుమెడలు పోరంబించి తరువాత మానుకొనిన తేదీయమహాసభా రాజీ విషయమును ఇప్పుడు నిండు వారముల నుద్దండపరచిని సాగించుచు నుండు హాళి మురూలు లీగు విషయమును రెండును యదజనక వికాసమున శకలంబులే యెరున్నవి. వీని ప్రాద్దుల మెంతమందిని తేదీయమహాసభకు నాకర్షించినదియో చెప్పరాదు. అంతియే కాక కడచిన తేదీయమహాసభకు పిదప మన దేశకాండ వాక్రేస్తరులు దేశసేవకారత్నములు దేశభక్తి శిలాపాములు ఆ ఇరువురు—గోపాల కృష్ణ గోకెల ఫిరోజిమా మెహతాబు—నిర్యాణ ముందులయు దేశ మిత్రరిత్నము సర్. హెన్రీ

కాటను కీర్తిశేషుడగుటయు దుఃఖకరరీతినే యైనను నీ సంవత్సరపు తేదీయమహాసభకు ప్రాముఖ్యము నుచ్చినది. వీరియెడల తమకు గల భక్తికారవములను అఖలభారతభూమి సోదగులతోడంగూడ కలిసి ఒక్కపర్యాయము తెలిమి తేయుటకు నెడ రాద్రి చతువులతో సమహృదయములతో నీ పవిత్ర యాత్రాక్రయాణమును చేసియున్నారో గదా! ఆహ్వానచంఘాధ్యక్షుల నహించిన వాచాగారును అధ్యక్షతవహించిన సర్. ఎస్. సింహగారును ఇరువురును యశోదేహులమున మనమువ్వురు సోదగులను గురించియు ప్రశంసించి తమ ధర్మమును నెరవేర్చినారు. అందులో వాచాగారి వాక్యములను చదువువారికి హృదయము కరుగక చిలువనేర్చునాయని సందేశించవలసియున్నది. ఆహ్వానాధ్యక్షుడును అధ్యక్షుడును నిరువురు గోకెలే మెహతాకును కాటనుకును నీరీతిని న్యాయ మొనర్చినారు. కాని ఆపరిశుద్ధాత్ములకు ప్రేమాస్పదంబయిన యనుంగు ప్రతిపాదనయగు దేశీయమహాసభకును దేశీయమహాసభకు బునాదినాబరగు హైందవప్రజకును, యుచితన్యాయం బొసర్చినారని మాత్రము చెప్ప సాహసింప లేకు న్నారము. హోముజూలు లీగు సంగతి నిన్నటిదినము ఆని బీసెంటు హ్యుగా దుపక్రమించినది గావున నభిప్రాయ మియ్యదొరకొనలేదనిన నది యొకరీతిని సంగీకరింపవచ్చునమో. కాని దేశీయమహాసభాంతర్గత విభేదముల విషయమున నిరువురును నొక్కపల్లెత్తు మాటయైన నుడువకుండుట విచారకరము. దేశమంతయు నైక్యమును కోరుచున్నది. మేమిటీవల వ్రాసినపగిదిని బొంబయలోని కొందరు వ్యక్తులకు దప్ప కక్కినయెడల విభేద మదృశ్య మయిన దని యే చెప్పవచ్చును. ఎల్ల యెడలను ప్రజలు ప్రజానాయకులు జాతీయ వాదులను దేశీయమహాసభలోనికి జేర్చుకొను తెరవుల నరయు డని యుద్దోషించు చున్నారు. ఇట్టి ప్రజావాక్యమును గమనింపని రీతిని ప్రవర్తించిన వాచాసింహులు తమ ధర్మమును సంపూర్ణముగా నెరవేర్చినారని చెప్పటకు వీలులేదు. వాచాగారు అసభికారసభ్యులకు శాసన నిర్మాణసభలో గల హక్కుల విషయమనుడిసెంట్రలైజేషను సంగతులను పల్లికు సర్విచు రిపోర్టు విషయమును మున్నగు వానిని తడవి వీని విషయమునఖండితముగాతను యసంతృప్తినిదెలిపిరి. యుద్ధసమయమని యిదికొన్ని విషయములకు వివరించుట మానివేసితిమిని. సర్. పి. ఎస్. సింహగారు గట్టిగా ఖండించుట యను పనిపంకకేపోలేదు. అట్టి విషయములను గూడ ఎత్తలేదు. వాచాసింహగారు లిరువురు స్వపరిపాలన సమస్యను కొంత చర్చించినారు. కాని ఇందులో నెక్కిరై నను వానిస్వరూప మిట్లుండవలెనని చెప్పినవారు కాదు. వాచాగారు ఒకవైపున హైందవులు ప్రశాంతమనస్కులై తొందరపడక హక్కులను సంపాదించుకొనవలసి యుందని చెప్పుచు రెండవవైపున సభికాంతర్గతమువారు హైందవభూమి దిన దినాభివృద్ధి నందిన దనియు ఇరువది సంవత్సరములకు మాండుండిన స్థితిలో నున్నదని యాలోచించుట తప్పునియు గ్రహించవలెనని హెచ్చరించిరి. సింహగారు రెంత సేపును మనము ప్రశాంతులమై కాచుకొని యుండవలసిన దనియే

పుటలు పుటలు నింపివేయువా రైరి. వీరినందర్భమున చేసిన కొంత ప్రసంగమునకును వాచాగారి ప్రసంగమున కొంతభాగమునకును వారివారి హృదయములను నిరూపించు భేదము కొంత యున్నందున చూప సమకట్టుచున్నారము సింహగారు రెండుపమానములను మనముండటను కివీరి మన దేశము రోగి యనియు ఉక్కుచల్లుమున నిడి కడలమెవలకుండవలసినదని వైద్యు డాక్షాపించిన యెడల నుండి తీరవలసిన దనియు వారి మొదటి యుపమానవాదము. మనము జేకువన లేచినంతమాత్రము సూర్యుడు ఒక్కత్రుటికాల మైనను ముందుదయింపజాల డకుట వారి రెండవ యుపమానవాదము. ఈరెండును మాకు నిగుపమానవాదములుగా దోచుచున్నవి. సంఘశాస్త్ర దృష్టినిజాడవలసిన మానవ విషయము లెక్కడ? ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞులెవరు లగు పైయుపమానము లెక్కడ? ఉపమానముల కొరకు వాద ముద్భవ ముననట్లుగవడు చున్నది. కాని వాదవిమోచకార్థముకమానము లేర్పడినట్లు కానరాదు. వాచాగారిసరణి జూడును. రాజకీయాభివృద్ధి కంతటికిని లేరను, నరస్పరివినిమయము, నీవింతచేసిన నేనింత కదలేదను, నీవద్దాని కంగీకరింపనే నిద్దాని కంగీకరించెదను అను నట్టిబుడొరుల సమాధానము మూలాధారము! ఈపద్ధతి ననుకరించువారు తొందరపడవలదని ఇచ్చుసలహా వేరు సింహగారు తొందరపడవలదని ఇచ్చుసలహా వేరు నని మాచగనగులకు ప్రత్యేకించి ప్రదర్శింపవలసిన యవసరము లేదు. వీరురువురును మరియొక సమాన విషయమును చర్చించినారు. అది హైందవభూమి కంతటికిని చిత్రాక్షరము. సైనికోద్యోగ సైనికశిక్షణములకు సంబంధించినది. మానాయకు లిరువురును నీసందర్భమున కనవరచిన యత్సాహమునకు భారతభూమి సంతసించవలసి యున్నది. ఇరువురును టిప్పానిదర్శనమును కొని తెచ్చినారు. సింహగారు రుష్యాగో రుష్యాప్రజకు గల స్వాతంత్ర్యములు మాదేశమున మాప్రజకు లోకమున నుత్కృష్టపరిపాలనమని పేరుగాంచిన బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ఇయ్యజేనుదీయదగునాయని యమగుచున్నారు. ఎట్టి యూరోపియను ఎట్టియూరేషియను ఎట్టి పశ్చిమిండియా సీగోయు, అనగా చెట్టెకాటలని యర్థము కాబోలును, పొంగు ఆయుధ భారణాకారవమునకు హైందవుడు గౌరవపదధుజైనను పనికిరాకపోయెను. ఇంకను దృష్టిపథము మూలదని ఎట్లనుకొనవచ్చునని ప్రశంశించుచున్నారు. ఈదేశమున నెంతటివారు వాలంటీరు చేసెదమని నుత్తీసికొనకపోవుట అబ్రిటిషుపడవడిగా నున్నదనియు శాశ్వతాధికారవర్గ మీ విధమున ప్రజలను జూచుటచే ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను నమ్ముట లేదని తెలిసికొనవలసి వచ్చుచున్నదనియు పూర్వము రోమక సామ్రాజ్యమున సమ్రాట్టు అన్ని దిగ్భాగములయందలి ప్రజలను నమ్మి ఉత్తమఫలములను నందినట్లులు బ్రిటిషువాను ఫలము లందవచ్చుననియు హైందవభూమి ఆయుధ భారణమున కన్న మగునేనియుద్ధము ఇరువదియైదు సంవత్సరము బ్రిటిషుబలముతరుగజాలదనియు ప్రబోధించుచున్నారు. వాచా సింహగారు లిరువురును జాతి యొక్కయాత్రాకారవమునకు స్వసంరక్షణశక్తియెంత

మోటుపాటలముగ వివరించుచున్నాడు.

మహాసంగ్రామమే మరియొక్కటి తటస్థించి నేటి మన సంరక్షకులు తమ కత్యంత ప్రయత్నము వస్తు సంరక్షణమునకు బోవలసి వచ్చునేని దేశ ప్రజలు సంరక్షణాత్మకవిహీనులుగా బెట్టుటచేకలుగు మహాసర్థమును గణించవలదాయని సింహాగారమును చున్నాడు. ఈసంగతు లెల్లయును మన ప్రభువులు జాగ్రత్తగా నాలోచించి నేడు మనకు గలిగియుండు పరస్పరసామీప్యమును గ్రహించి యిప్పటికైనను హైందవులకు న్యాయ మొనర్చుటకును సామ్రాజ్యమునకు బలము సంపాదించుటకును ప్రయత్నింతురు గాకయని కోరుచున్నాము. ఇట్టి నివేదనమైకకంఠ్యముగా ప్రభుత్వము వారికి చేయు నుద్దేశమూత్రము శక్త్యైవమను ముప్పది సంవత్సరములుగా ప్రవృద్ధియై గౌరవము కాంచిన దేశీయ మహాసభ చేరుట యవసరమని బుద్ధిమంతు లంగీకరింపక తప్పదు. దేశీయమహాసభలో పాల్గొనుచున్న వి. లేకపోలేదు. సంస్కారము లవసరములు. అట్టి సంస్కారములు బలమగు ప్రజావాక్కు ఉద్భవించినయెడల జరుగకమానవు. పరిస్థితులిట్లుండ కాంగ్రెసేయవసరముకాదు. దానిని పోత్యజింపుడు నధియింపుడు అనువాక్యములు వినవచ్చుచుండుటను జూడ ఆ మహాముద్దాధిస్థాన దేవతయగుమృత్యుదేవత ఈభూమియందుగూడభక్తులను చేదీయగలిగినదా యను సందియ మంకురింపవినా రుండజాలరు.

ప్రాధేసరు లక్ష్మీనరసు నాయుడుగారు.

ప్రాధేసరు లక్ష్మీనరసు నాయుడుగారు ఆంధ్రలోకమునకు తెలిసిువారుగారు వీరు పచ్చయప్ప కళాశాలలో ప్రకృతిశాస్త్రము ననుత్తమోపాధ్యాయపదవియందున్నాడు. ఇట్టిగౌరవము నందినయాంధ్రులలో వీరే మొదటివారని చెప్పతగియున్నది. ఇట్టి వీరిటీసల తిరువల్లి క్కేణిలో నొక సభాసమమున నుపన్యసించుచు మతమును దైవమును ప్రవృద్ధి నాటకములు కావున పరిత్యాజ్యము లని యశావనులను ప్రబోధింపజూచి రని తెల్పుచు నీనగరమున ప్రకటితమగుచుండు పత్రికలలో నొక పత్రిక ఇటువంటివారి నెట్లు హిందూకళాశాలయగు పచ్చయప్పకళాశాల సహించవగునని యనుచున్నది. నాయుడుగారికి దైవమును గురించి కల యభిప్రాయము లెట్టివి యైనను మతమును గురించి ఇంతటి న్యతికారేభిప్రాయము లేదని మాత్రమే మే మెరుంగుదుము. వారు ఉత్సాహయుతులగు జాధులు. జాధుమతస్వీకారము చేయుట మాత్రమేకాక దానిప్రచారమునకును సంపూర్ణ హృదయమున పాలుపడుచుండువారు. ఇట్టివారు మతపరిత్యాగము చేయునది యని చెప్పినారని నవమృజాలకున్నారము. ఒకవేళ ఆపదములు వారు ప్రయోగించినవియే యగునేని వారవ్యానికి సాధారణార్థము వచ్చునందర్భమున వాడియుండజాలరని సంకోచింపవలసియున్నది. సంగతిసందర్భము లిట్లుండగా మా సాదరపత్రిక పచ్చయప్ప కళాశాలాధికారులు నాయుడుగారి యభిప్రాయ స్వాతంత్ర్యము నిరోధింపవలసినదని సూచించుట యాశ్చర్యజనకముగా నున్నది. దైవము విషయమున నెందరెందరో యెన్ని యెన్నియో యభిప్రాయము లిచ్చి యున్నారు. హిందూ మతమున దైవమునకు నియ్యబడిన నిర్వచనముల పరిమాణమును కనుగొనుటయే కష్టము. అట్టిస్థితిలో దైవము అను పేరిట అతడో, ఆత క్రియో యున్నాడనినను

లేదనినను ఉన్నదనినను లేదనినను విశేష నష్టము కలుగునని చెప్పి విలులేదు. అపాయము కలుగుననుట వట్టి వెట్టి కాకమానదు.

మరణముల లేటు.

మనదేశమున కొంచె మించుమించుగాగోనన్ని తరగదాలలోను మరణములలేటు హెచ్చిపోయియున్నది. మధ్యతరగదా అగ్రస్థానమును స్వీకరించినది. చుండు సంవత్సరములకు కే యంటికి 80.28 గురు మృతికొందగా కడతరగదాసంవత్సరము 86-89 గురు మృతికొండట సంభవించినది. ఇంకాగోనను నీ సంఖ్య 29.88 నుండి 31.57 కు పెరిగినది. ప్రంజాలులో 80.02 నుండి 81.96 అయినది. పుచ్చాగినులో 21.4 గా నుండినది 25.00 కు పోగినది. సంయుక్తపరగదా బర్మా యుమాగ్రతమ తగ్గుదల చూపుచున్నది. అతిగ్గుదలయు నెంతోకాదు. మొదటితరగదాలో 84-84 గా నుండినది 88-46 అయినది. రెండవదాన 24-99 ఉండినది 24.18 అయినది. ఈయంకలను ఆంగ్లభూమిలోని మరణపురేటులతో పోల్చి చూచితే మేని గుండె బద్ధింప కాకపోదు. అప్పుట సామాన్యముగా వెయ్యింట 12 గురుకు హెచ్చుగా వచ్చుటలేదు. ఆయాగోనస్థితి మనకుదచ్చునా? ఎట్లువచ్చునా? ఎప్పుడు వచ్చునా?

సానిక వార్తలు

దీసంబరు దినచర్య

రాణిలోట వేడుకలు, పరిశ్రామిక ప్రదర్శనము. సామాజికము 27 వ తేది. శ్రీగవర్నరుగారు పారిశ్రామిక పరిదర్శనము పూర్తింపించుట. సా 4-80 Xం. పారిశ్రామిక పరిదర్శనమును శ్రీ వెంట్లండుపల్లిబ్లి గారువించు చేయుట. సా 5 Xం. పండులకు గా-సర్ పి. యస్. కనస్వామి అధ్యక్షుడగుట. సా 4-80 Xం. మంగళవారము 28 వ తేది. పారిశ్రామిక పరిదర్శనమును శ్రీగవర్నరుగారు వెంట్లండు పల్లిబ్లిగారు వించుచేయుట. సా 8-15 Xం. పండులకు గా-సర్ మోల్ల పూ అర్చుగా అధ్యక్షుడగుట. సా 4-80 Xం. బుధవారము 29 వ తేది. పండులకు మేజరు జనరలు ఫేరిగారు అధ్యక్షుడగుట. సా 4-80 Xం. శుక్రవారము 31 వ తేది. పండులకు గా-ఎ. జ్యోత్సనాగారు అధ్యక్షుడగుట. సా 4-80 Xం. రాణిలోట వేడుకలకు గా. ఎ. జి. కార్త్యాయ గారు అధ్యక్షుడగుట. సా 4-80 Xం. శనివారము జనవరి 1 వ తేది. శ్రీగవర్నరుగారు రాణిలోట వేడుకలను చూచుటవచ్చుట. సా 4 Xం.

రాణిలోట వేడుకల రోజులలో పెట్టుబడు పోష్టాఫీసు:— ఈపోష్టాఫీసులో చాలపొద్దు బోవునంతరకు జాబులు, వేయకచ్చు. అంగీకార తక్కిన పోష్టాఫీసులకంటె అలస్యముగా బంపవచ్చు.

రాణిలోట వేడుకలు:— ఈ రాణిలోట వేడుకలలో బాగాలు బండ్ల సంఖ్య తక్కిన పడుచుండును. రాత్రి పొద్దుపోయ్యెకరకు పులల కాకపోకలకు బట్టి బండ్లు నడుపబడును.

సుగుణవిలాససభ:— ఈసభవారు నేటి సాయం కాలము 5-30Xం. విక్రీయశబ్దముకొనినది. సావిత్రి" నును నాటకమును ఆంధ్రీయజగదీంద్రుడెడ.

బహుమాన వ్యాసములు:— క్రిందటి మార్చి నెలలో బర్మాపురమును పుస్తకమును సంగ్రామపు హిందుధర్మములగురించి ఒక వ్యాసము శ్రీయించి అందులో మేల్లెన వ్యాసమునకు రూ. 200 బహుమానమిచ్చించుచు

ఆంధ్రీసాహిత్యవర్ధమానవారి యడుగును వారు 100 రూ. లెచ్చెదమనియు తక్కిన 100 రూ. కరివడమువారి నీయమని యు జెప్పిరి. ఈవిషయము పత్రికలమాలముగ ఆంధ్రరాష్ట్ర మంతటను దెలియబడుచు 6 వ్యాసములు పంపబడినది. అందులో 2 వ్యాసములు సమానపాండిత్యమును వహించియున్నందులకు అబహుమానపు సామ్యము పర్యాకిమిడికాపురము డగు పి. జగనాధస్వామికిని, అనంతపురములో మాడకసీర కాపురములగు బి. గురురాజస్వామిగారికిని చెరిగము పంచివెట్టు నట్లుగా శీర్షానించబడినది.

శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరదేవస్థానపు ఆనుపత్రి:— ఈ నెల 24-వ తారీఖు ఉదయము ఇచ్చట జరిగిన అఖిల భారతీయరేవద మహాసభకు అధ్యక్షులుగా నుండిన శ్రీ యుత కవిరత్న యామినీభూషణ్ రాయ యం. పి. యం. బి. గారును, అహమదాబాదులో "వైద్యకల్ప తరవు" యను పత్రికకు సంపాదకులగు శ్రీయుత జటాశంకర్ లీలాధర్ వైద్యా గారును, బొంబాయిలో ఆయుర్వేదీయ గ్రంథమాలసంపాదకుల గులాయణ్ రేవద మార్తాండ శ్రీయుత యాదవశ్రీకాంజీఅచార్య గారును; అలహాబాదులో జరిగిన అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభకు, ఉపాధ్యక్షులగు, శ్రీయుత జటాశంకర్ ప్రసాద్ మణి గారును; అమహాసభ కార్యదర్శులగు శ్రీయుత జగనాథ్ ప్రసాదు శుక్లాగారును; అలహాబాదులో "వైద్యకల్పతరవు" యనుపత్రికకు సంపాదకులగు శ్రీయుత మాధవశర్మగారును శ్రీకన్యకాపరమేశ్వర దేవస్థానమును జూచుటకు వెళ్లి యుండిరి వారిట్లు చెప్పిరి. ఈ ఆనుపత్రిలో యాభ్యవైద్యులగు పండిత సి. వి. నుబ్రహ్మణ్యకాశ్మీ గారును, పండి. దొరస్వామిఅచార్యుం గారును చాలపరిశ్రమ బుచ్చుకొని మంచి బోధములతయారు చేయుచున్నార. శ్రీకన్యకాపరమేశ్వర దేవస్థానపు సొత్తును ఈఆనుపత్రి విషయమై ఉపయోగించుట మిగులభావనీయ మైనసంగతి చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు 500 రూ. 500 సహాయముజేయుచున్నార గనక వారికి మేము మంచీయులము.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include: చెన్నపురి యుద్ధసిద్ధి, శ్రీల కాళి-విరాళములు, గుంటూరు శ్రీల, వేదకోట రాణి గారు, తిరుగు శ్రీల, ఎల్లిగ దొరసానిగారు, ఆర్. శ్రీనివాసయ్యం గారి భార్యగారు, మన్నారగుడి శ్రీల, వంధకోణము శ్రీల, కెంతు దొరసాని, వెల్లెను కన్య గారు.

రైలుబండిలోనుండిపడుట:— మదరాసు దక్షిణమున రాష్ట్రవిశుపదారి ట్రాఫిక్ నూకరింపెండెంటుగారి భార్య ఉదకనుండలమునండి మదరాసునకు 25 తేది మెయిలురెయిలువై వచ్చుచుండెను. మద్రసులో హిల్ గ్రాఫ్ ఎడ్మిర్లేవను లకునడచు ఆమెరైలుబండినుండి క్రిందపడినది. దట్టమగుగాయములు తగిలినవి. ఈమెలోగూడ నూకరింపెండెంటుగారు గూడ వచ్చుచుండిరి. ఈప్రమాదమునకు కారణము తెలియరాలేదు. మెయిలురైలు మదరాసునకువచ్చుట ఆలస్యమైనది.

అఖిలభారత ఆస్తిక కాన్ఫరెన్సు మహాసభ.

వై సభాసమావేశములు శనివారమునుండి బొంబాయి నగరమున పూర్తింపమైనవి. ప్రథమమున డైరీపూర్వ మొనర్చబడినది. అన్ని రాష్ట్రములనుండి వ్రతినీధులు చాలమంది వచ్చిరి. గా. డాక్టరు నీలరత్నం సర్కారుగా రధ్యక్షులుగా నుండిరి. ప్రతినిధులకు సర్ రామకృష్ణ గోసాల్ భండారీగారుగా న్యాగతి మొసంగిరి. అనంతమున సర్ నారాయణ చంద్ర వార్మరుగారు నీలరత్నం సర్కారుగారి సగ్రాసన స్వీకార మొనర్చి బ్రార్థించిరి. నీలరత్నం సర్కారు ఒక ఉపవాక్య మొనర్చిరి. వివిధ విషయములను తే శ్రీ భా. ప. ల యం. శ్రీల కువన్యసింది, కురీతుల నొసర్చి, పట్టముల నొసగ విశ్వ విద్యాలయ కార్యక్రమము వ్యాపింపజేయుట చాల ఆకర్షణవిషయము నిన్ను జాతుధర్మణ మొనర్చిని మతమున విలువలేదని యు, ఆ జాతుల నన్న తదశేష గోవిరాజునీనదనియ వారుపన్యసిందిరి.

సభ 26వ తేదిని మరల సమావేశమగును.

చిరోపా మహా సంగ్రామము

క్రిస్తమసు పండుగలు శ్రీ చక్ర వర్తి గారి సేనలకు పంపిన సందేశము

జర్మనీలో అన్నాతుల కలవరము - ప్రజలపై తుపాకులను గాల్పుట

సహానికాపైని దాడికి జర్మనుల సన్నాహము.

డాక్టరెల్స్ లో శ్వేత సప్తము - రోగుల సంఖ్య పెంచుట.

ఇంగ్లండు

పార్లమెంటు సభాసభ్యు డాక్టరు

ఆఫ్ ఫీకాట వెల్లుట

లండను డిశంబరు 28:— డాక్టరెల్స్ వుడ్ అనునవాడు తూర్పు ఆఫ్ ఫీకాట పయనమయ్యెను.

పార్లమెంటు సభ.

లండను డిశంబరు 28:— పార్లమెంటు సభ 4-1-16 తేదికి పాడింపబడింది.

చర్చిలు గారు

ప్రధాన మంత్రిని దర్శించుట.

లండను, డిశంబరు 28:— పార్లమెంటులో చర్చిలు గారు ప్రధానమంత్రిగారిని దర్శించ బోయిరి.

చక్రవర్తి గారును రాజకుటుంబమును.

లండను డిశంబరు 24:— క్రిస్టమస్ ఉత్సవముల నిమిత్తము శ్రీచక్రవర్తి గారు వెండింగు పామునకు కుటుంబసమేతులై విచ్చేసిరి.

యొనకమారు నాక

టూర్నామెంట్ కోట్లపడుట

లండను డిశంబరు 28:— హెచ్చరింపబడకయే మైని వివరింపబడినాక టూర్నామెంట్ కోట్లపడింది. పరాసు యుద్ధ నాకయొకటి నాక కధిక సహాయ మొనరించెను. అర్ధరాత్రమున 120 మంది ప్రయాణికులను అధిక సంఖ్యగల నావికులను కాపాడెను. ప్రయాణికులలో 51 స్త్రీలును 15 పిల్లలును ఉండిరి. 81 మంది ఆంగ్ల సామ్రాజ్యపాదులను 1 ఆమెరికాదేశీయుడును ఈనాకయం డుండిరి. ప్రయాణికులలో కలవరకు జనింపలేదు. అదియంతయు ఉత్సాహకరమని వారు చెప్పిరి. వీరందరును ఇప్పుడు సెడైపున సులక్షితముగ నున్నారు.

పార్లమెంటు ప్రజలసభ.

బొంబాయిలో పరిసంగము.

లండను డిశంబరు 28:— ఓడల సముదాయ శ్వేతసభ గూర్చి ముచ్చటించుచు ఇంచుకొని సప్తమతేక యుద్ధమును సాగించుట దుర్బలమని బాల్బానగారు నడిపిరి. దొరతనమువారు వర్తకపుటోడం స్వాధీన మొనరించుకొనవలె నననూచనమును వీరు కేవల మాటలతో వ్రోచులేదు. కాని చాల ఇబ్బందులున్నవని సెలవిచ్చిరి. ఆయాధ సామగ్రి బిల్లుల సాఫల్యమైనంత త్వరలో సభా సామెదింపవలయును. ఇంచువలన వర్తక కాకానిర్యాగ మభివృద్ధికాగలదు.

క్రిస్మసు బహుమానము.

లండను డిశంబరు 24:— బ్రిటిషు రెడ్ క్రాసుకు 55 ఎల్ఫుస్టు కేసెలుగారు 25000 పానులను క్రిస్మసు బహుమానముక్రింద నొసగిరి.

ఎగుమతి నిరోధించబడుట.

లండను డిశంబరు 28:— ఒక ప్రత్యేక సంఘముద్వారాగాని తనిఖీరమార్గముల స్వీకరణమునకు వస్తువుల బంధనాడ దని లండను గెజెట్ లోక బాలికాన ప్రచురించెను.

స్వీకరణములోని ఏకైక ద్వారా చాంకాగులో నుండు ఒక జర్మను వర్తకసంఘముతో వర్తకమును నడిపినందుల కొక వర్తకనకు అపరాధము విధింపబడెను.

పార్లమెంటు ప్రజలసభ.

లండను, డిశంబరు 28:— 18వ తేదీని కర్మాను అధికారము ప్రజలును కన్నులును కావలి నైపుట సమేతులై బండ

రబమునకు వెళ్ళిపోయిరి. ఎకడేగవర్గురుగారు కాంతిని కాపాడగలిగియుండియెడల నీ ప్రజ లాస్థానమును విడిచియుండరని సభలో లార్డురాబర్టు సినిర్ గారు చెప్పిరి.

శ్రీచక్రవర్తి గారి రంపిన సందేశము.

లండను, డిశంబరు 24:— శ్రీవారు తమ సైన్యములకంపిన సందేశము ఈదినమున సామ్రాజ్యముం దంతటను ప్రచురింపబడెను.

లాయుడు బార్డిగారు.

గ్లాస్ గోనగరము.

లండను డిశంబరు 24:— గ్లాస్ గోనగరమున లాయుడు బార్డిగారు ఆయుధనిర్యాజ్యములతోను వర్తకసంస్కృతి నిధులతోను ముచ్చటించిరి. ఆయుధనిర్యాజ్యములతోను పనివాండ్రును వెక్కిరించు నియమించు సమస్య చాల ముఖ్యమైయున్నది. ఈవిషయమునుగూర్చి ఉభయ పార్టీలవారు, ఒకరి ఆభిప్రాయము లొకరికి తెలియబరచుకొనిరి. 25 తేదీని జనవరి నిశ్చయంపబడిన సమావేశమున మన ఏర్పాటులు సంపూర్ణమై యి. ఇటు వర్తకసంస్కృతి నిధులకు వర్తకసంస్కృతి నిబంధనలు ప్రస్తుతమున్నవను తొలగించుటకు తుదుఃస్థి ఆగత్యమును లాయుడు బార్డి గారు బోధపరచురు.

వైద్యసహాయ సంఘానుచరులు.

లండను డిశంబరు 24:— బాన్సుబర్డు వైద్యసహాయ సంఘములలో బుచ్చేయుటకు మనుష్యుల నొసగవలసినదని శుక్రమజ్యేష్ఠ దొరతనమువారుకోరిరి. అంతచే ఈనాక వనవగు వారు చేర్చబడుచుండిరి. 17 వ తేదీని కొందరు భారతీయులు దర్శనము నుండి యూరోపుకు పంపబడిరి.

గోధుమలు

లండను డిశంబరు 24:— మెల్బర్న్ - ఆంగ్ల పరాసు దొరతనములకు 2 లక్షల టన్నుల గోధుమలు విక్రయింపబడినవని హ్యూన్ గారు తెలియ బరచిరి.

గ్లాస్ గో లాయుడు బార్డిగారి ఉపన్యాసము.

లండను డిశంబరు 28:— నిన్నటిదినమున ఆయుధ నిర్యాజ్యపరిచితులగు పనివాండ్రోపాటు కొత్తవారిని గూడ చేర్చువనమునుగూర్చి లాయుడు బార్డి గారు గ్లాస్ గోనగరమున సువర్ణసించిరి. ఈ ఉపన్యాసమును సుమారు 3 వేల మంది వర్తకసంస్కృతులును వెదపనివాండును ఆలించిరి.

నిర్బంధ సైనికత్వము

లండను డిశంబరు 24:— ఓ.ఎ.హండ్ కద్ద నిర్బంధ సైనికత్వ వ్యతిరేకమునా రొకసమావేశమొనర్చిరి. ప్రజల సమావేశమును గీతములపాడ చు చెల్లాచెదురొనర్చిరి.

ఫ్రాన్సు

ఫ్రాన్సునుండి వచ్చిన సమాచారము.

లండను డిశంబరు 28:— ఫ్రాన్స్ పై అర్జునపరిసరస్థానమున ఈ ఉదయమున వెండ్రుకడన శత్రువులు బాంబులతో ముట్టడి సలిపిరి. ముట్టకలై రాజులేక శత్రువులు నెండు వచ్చి నందున ఫిరంగిదళములు చాలమందగు నుండెను. మనసైన్యములు చాల ఉద్వేగముగ ప్రవర్తించెనని ఫ్రాన్సు ప్రధానస్థానములనుండి ఉద్యోగులు తెలియపరచిరి.

యుద్ధ ఋణము.

లండను డిశంబరు 24:— హెక్ - యుద్ధమునివయమై 5 కోట్ల ఫారిన్ల ఋణముచేయవలసినదని రెండవ రాబ్యాంగ సభవారు నొటించిచ్చిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము

లండను డిశంబరు 24:— పేరిస్ - తెలియజేయు

అంశము తెలియము గానరావని పేరిసునగరమున ప్రచురింబడెను.

లండను, డిశంబరు 24:— పేరిస్ - విశేషము తెలియము

తేవు. నిన్నటిదినమున ఇ.వెన్ ప్రదేశమున ఫిరంగిదళ యుద్ధము జరిగెనని బ్రిటిషువారు తెలియపరచిరి ఫ్రాన్సులో శత్రుయ రింపబడెను.

లండను డిశంబరు 26:— పేరిస్ - తెలియములలో లాం

బార్బిజైడ్ ప్రదేశమున ఫిరంగిదళ యుద్ధ ముత్తివ్రముగ నుండెను. వాన్ జెన్ లోగూడ నియుద్ధ ముత్తివ్రముగ నుండెను. ఇటు హత్యమునీలరు కాఫ్ వ త్రవమున మాస్థానములపై శత్రువులు ఫిరంగుల గాల్పిరి. కాని వారి ప్రయాసము వ్యర్థమయ్యెను. ఆల్జీయి మెంపెయలలో మాఫిరంగులు శత్రువుల కపరిమితముగ నప్తమును కలిగించెను.

ఋణాయత్న పర్యవసానములు.

లండను డిశంబరు 28:— లండనునుండి వచ్చిన 240 లక్షలను సహా ఋణమునకు 58 కోట్లు జరబడెనని ఫ్రాన్సు రాబ్యాంగ సభలో రిబల్ గారు చెప్పిరి. పరిజలు చిన్న చిన్న మొత్తముల నిచ్చిరి. ఇట్టి చందాదార్లు వెక్కిరించు కలరు. శత్రువులు ఆయాస చిన్నాలు కనుకయు సమయమున ఫ్రాన్సుదేశము అధికభవమును జరుజేయుట ప్రారంభించినది.

లో రెయినులో పరాసు సేనలు.

లండను డిశంబరు 28:— హత్యము స్వీలగుకాన్ పర్వత శిఖరమును కొన్ని సెలవలనుండి పరాసు సేనలు తమదేశమున నుండుకొనినవి. వీరి కతిసమీపమున తూర్పుపార్శ్వమున జర్మను సేనలు కలవు. ఎడతెగని కండకయుద్ధమున రెండు సేనలకును అధిక హింస నప్తములు సంభవించెను.

పరాసు సేనల యుద్ధకార్యములు.

లండను డిశంబరు 24:— హార్టన్ మిల్స్ ప్రదేశము ఇంతకరకు యుద్ధకార్యముల ముగిసినట్లై యు

ఇచట పరాసు సేన వామభాగము పర్వతముయొక్క ఉత్తర పార్శ్వములకు బోయినది. ఆ గృహపర్వతశిఖరములయండుండు పరాసు సేనల ఇతరభాగములు రెండు కిలోమీటర్లు పొడవున జయింపబడిన స్థానముల కక్షించుచున్నవి. పర్వతముల ఉత్తర పార్శ్వములపై శత్రుఫిరంగి దళములు తమతీవ్రతను వినియోగపరచు చున్నవి. ముందు తుపాను మున్నగు వానిచే యుద్ధ కార్యముల కంతరాయము కలిగినది. వోడూలో ఎ.ప్రే మాంటుకు వైర్యతీ భాగమున నుండు గనుల పోరాటము పరాసు సేనల కనుకూల మగు పర్యవసానముల నొసగిన దని ప్రచురింపబడెను.

బెలిజియములో ఫిరంగిదళ యుద్ధము.

లండను డిశంబరు 28:— పారిస్ - బెలిజియములో ఫిరంగిదళ యుద్ధము జరిగినది. లాంబార్బుజైడ్ కద్ద కండకముల లోనుండిన జర్మని సైనికులు ఎవరి దారిని వారు పరుగెత్తిరి. దక్షిణముననుండి తిమారమున పరాసుఫిరంగిదళములు జర్మని వారి యుద్ధపరికరముల ధ్వంస మొనరించెను. దట్టముగ ఫిరంగుల గాల్పిని యవంతరమున హత్యము స్వీలరుకాఫ్ నకును వాల్ బాలయనకును నడుమందు పరాసు సైన్య పంక్తిపై జర్మనీవాడు ముట్టడి సలిపిరి. కాని అన్నిచోట్లను వెనుకకు తరుచుబడిరి. డార్జిన్ లో ఫిరంగిదళ యుద్ధము జరిగెను. శత్రువు లింతకరకు గిగ్గుసరిహద్దును చాటు యత్నింపలేదు.

ఆంగ్ల ప్రధానస్థానముల సమాచారము

లండను డిశంబరు 24:— మానుయల్ తిని ఈ దినమున గూడ ఫిరంగిదళయుద్ధము జరిగినదనియు, ముఖ్యాంశము తెలియము లేదనియు ఆంగ్ల ప్రధానస్థానములనుండి ఉద్యోగులు తెలియపరచిరి.

జర్మనీవారిముట్టడి దురవగాహము.

లండను డిశంబరు 22:— ఆదివారమునాడు జర్మనీవాడు ముట్టడిని తుదకరకు సాగింపలేరి. దినమువ్యవస్థపై యుంటుచే విషవాయువుల సుపయోగించుటకు చాల సౌకర్యము కలిగి యుండెను. ఇ.వెన్ వైని అతితీవ్రముగ ఫిరంగులు కాల్పబడిన యవంతరమున విషవాయువులు విడుదలచేసెను. జర్మనులుముట్టడింతురని అందరనుకొనిరి. విషవాయువుల యవంతరమున

జర్మను పదాధిపత్యము నుండినుండి రాజ్యము కాని వారెందులకును సగముదానినచ్చి సంఘమును అగ్రహరించిరి. కొందరు మైదానమునకు తమ మైదాని పోయితిరి. కొందరు కందకములకు పోయిరి. మాధిరంగుల ద్వితీయ నీయార్థములను నిర్మించిరి. కొన్ని స్థలముల ను సేరంగులకు చేతులు పాతులతో తప్పకయ్యెను. శత్రువుల పాదముల వేరచిరి. తీవ్రముగ సేరంగుల యాధ్యము జనించినది. సహాయ వైద్యములక మార్గములకై వెదకుచుండివారిని శత్రువులు ఇటునటు దిరుగజొచ్చిరి. జర్మను సేనల వింతరసమునకు కారణము కొన్ని కాలమునకే తెలియగలదు. ప్రధానస్థానముల నున్నయు విశేషము తెలియవచ్చును.

వైమానికుని అభ్యుత్థానము.

అందను, డిశంబరు 23. — వైమానికుడు జి. ఆన్. ఇన్ఫాంటరీ నకు తమ విమానముతో ఫ్రాన్సులో కాపు దారి దూరమిద నుండిను. అతడొక జర్మను విమానము నెదిరించుచు దానివెనుక జరి జర్మను విమానము నేలబడ గొట్టెను. క్రిందనుండి జర్మను సేనలు తనవై నగ్ని గురించుచుండినను తక్కువేయక అతడు క్రిందకు కొంతదిగి తగులబెట్టు బాంబులతో దాని పిడిచి జర్మను విమానమును దగ్ధ మొనర్చెను. అనంతరమున జర్మనీవారి కందకములపై సేరంగుని గాల్చుచు మెల్లగ ఆంగ్ల సేనల చేరుకొనెను. జర్మనులు 150 ఆగ్నిగోళముల విడిచిరి గాని లాభములేకపోయెను ఈతడు తన సహా సమాచార విజ్ఞానియొక్కను చిరుదమున సంపాదించెను.

ఫ్రాన్సు రణరంగమున వైరికనష్టములు.

అందను, డిశంబరు 24. — ఈనెల 9వ తేదీనరత్న ఫ్రాన్సు రంగమున నష్టమైన బ్రిటిషువైరికలు 871517 వీరిలో 4829 వైరికోర్కొనబడిన, 77478 వైరికులును చంపబడిరి. 1699 వైరికోర్కొనబడిన, 52685 వైరికులును కనుపడుట లేదు. దార్జిలింగ్ తప్ప ఇతర రంగములలో 24019 ఆంగ్ల వైరికలు నష్టమై పీల్లో 871 వైరికోర్కొనబడిన, 10958 వైరికులును చ్చుతిసొందిరి. మొత్తమున అన్నిరంగములలోను, 119,928 మంది చనిపోయిరి, 888,758 మంది గాయపడిరి, 69546 మంది కనుపడుటలేదని ఆంగ్లేయుల ప్రకారము చెప్పిరి.

రుష్యా

రుష్యులు కూమ్ నాక్రమించుకొనుట.

అందను, డిశంబరు 24. — వెట్రోగ్రాదు — జర్మనివారి ఏకైకమైన కురికెట్టుకు కూమ్ రుష్యులు లాక్రమించుకొనిరి. ఈయాక్రమణ నిమిత్తము రుష్యావారు శత్రువులతో పోరాడిరి. ఈపోరాటమున శత్రువులు పూర్తిగానోడిపబడిరి.

జనరలు రుస్సిగారు.

అందను, డిశంబరు 23. — జనరలు గారికి తిరిగి జబ్బు చేసినందున నిశాంతి నొందునది అనుభవించెను. ఆరువారములలో వీరు చురల యుద్ధరంగమునకు రాగలరు.

రుష్యా రాజ్యాంగ సభ.

అందను, డిశంబరు 23. — వెట్రోగ్రాదు — రుష్యా రాజ్యాంగ సభకు కేటగిరియే గ్రీను వారితో తమ సంబంధముల నెల్లడి అయినదనియు, హామడను కాకగ్రమించుకొనుటచే పారశీకమున జర్మనీవారి ఖట్టులు విధూత మొనరింపబడినదనియు, శాంతిసంబంధ మగు ఆసుదర్శపురదంతులు నిరాకరించుచు, రుష్యావారు యుద్ధమున పరిపూర్ణ జనుమొందువరకు సాగింతురని బట్టెలు కమిటీవారిద్వారా యుమ్. నెజానావ్ గారు వొక్కి వక్కాదింపిరి.

రుష్యావారి ప్రకటనము.

అందను, డిశంబరు 24. — వెట్రోగ్రాదు — ప్రకటనమున కొంతయుకైన యుద్ధము సోపానపడినది. బక్ బాక్స్ పొలితమున శత్రువులు కొన్ని గువ్యును కందకములపై గునిరి. రుష్యావారు శత్రువులను వెనుకవేరిమిచేసిరి. రెండువెట్టిల్లా లోరుష్యావారు శత్రుసేనా మొకదానిపై వాకస్మికముగబడి దాని స్వాధీన మొనర్చుకొనిరి. శత్రువులు తిరుగ తమములుట్టించుచుండ రుష్యులు సేనలు వారి వెనుకకు తరిమివేయుచున్నది.

వార్తావద్ద రుష్యులు.

అందను, డిశంబరు 23. — రుష్యావారు వార్తావద్ద వైద్యులనుండిపిరిను సమాచార మింకను ప్రకటనపడలేదని

విశ్వసనముండి దాక్షులు దొనెఱుగారు డెయిలి క్రానికలు ప్రకటనయవరచిరి. ఏదేని మాట్లాడి తమపై జరుపబడినయెడల దాని నోర్వగలిగిన సామర్థ్యముతో రుష్యులు అందరినీ హార్షా కన్యలుగాను వైరి వివరింపబడిన దాక్షులుగారికి తలెవార్త నందిరి.

అందను, డిశంబరు 23. — వార్తావద్ద రుష్యులు సేనలు దింపబడిననకు వర్తమానము ప్రకటనపడలేదు. వార్తావర్తము వై సేరంగులు కాల్పుటమార్చిమే మైయు. బంబులెత్తు విశేషముకు తెలియవచ్చెను. రుష్యులు టార్పెడో పడరలు బల్లెయినను తడవల సముద్రపు దిగుతుండు సేరంగులముటునుకు వెంటదరిమి ననియు, ఆసేరంగులు గుండ్రు విడిచుట పొలింభింపగనే రుష్యులపడరలు వెనుకకు నురలినదనియు ఇతరతంత్రీవార్తలు సూచించుచున్నవి.

అమెరికా.

నేరస్థుల విచారణకు బంపుట.

అందను, డిశంబరు 24. — న్యూయార్కు — కూనింగ్, లిండెకర్, జస్టిసు అనువారలు విచారణ నిమిత్తము పంపబడిరి. కెనడాజేతనపై యుద్ధమున జరుపుటకు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో యుద్ధ ప్రయత్నములు జరుపుచుండి రను నేరము మొదటి యధిపురైని మోపబడినది.

షీయెటెగారి యువన్యాసము

అందను, డిశంబరు 24. — న్యూయార్కు — వెనక వీరు అందనులో రాజువారిగ నుండిరి. కెంద అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు మిత్రత్వమున నుండవలసినదనియు, యుద్ధమునకు అమెరికావారు సన్నద్ధులైయుండుట ఆత్యచయము వీరు న్యూయార్కునగరమున నొకయువన్యాసమున వొక్కి వక్కాదింపిరి. పొనుకున నున్న కెనడావ ఒకజేత ఆగత్యమైనచో, సహాయమొనరిండుట మనవిధి అని ఈయన చెప్పిరి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

అందను, డిశంబరు 26. — రోము — ట్రెవీసో కార్మిరంగముల గాధనుగు సేరంగులకై ద్వంద్వ యుద్ధములు జరిగెను. ఇటలీవైద్య పంతులకు వెనుక నుండు జేతముపై ఆస్త్రియను సేరంగులు కాల్పుబడుచున్నది. కొండలపై నుండి ఆస్త్రియనులు గాగ్రముపై వెద్ద బండల దొడ్లించిరి. కాని గాగ్రమునకు నష్టము కలగలేదు.

పోపుగారికి క్రిస్మస్ వినతులు.

అందను, డిశంబరు 24. — రోము — చుర గురువుల విశిష్ట పూర్వక విభావము కార్తీకము వానములపై గాధగన్న విచిరి. శాంతిని స్వాధీనమున భూమిపై నెలకొల్పు ప్రయత్నములు చేయుటకు ఆస్త్రి విధముల పోపుగారు ఉచితపురము లని కార్తీకముగాను మనవిచేసిరి. శాంతిపరచునీధుడు ఉత్సాహమున యుద్ధమునందు భంగపుచ్చినందులకు తామెంతయు చింతించుచుంటిమనియు దైవాగ్రహమునకును వినయపూర్వక శాంతి పొందగ వలసిన ఆచితకాలమునకే పుడమిని నెమ్మదిగావలసిన గలదని తాము తలంచుచుంటిమని పోపుగారు ప్రకటన మిచ్చిరి.

పారశీకము

జనరలు టవునుమెండు గారు.

అందను, డిశంబరు 23. — 21, 23, తేమలకు శాంతముగనందని వైరివివరింపబడిననీ వారి తెలియవచ్చెను.

గల్లిపోలిలోనుండి సేనలు వెనుకకు రప్పించుట.

అందను, డిశంబరు 24. — గల్లిపోలిలోనుండి సేనలు వెనుకకు రప్పించుట దార్జిలింగ్ వైద్యులు సేదించు నుద్యమమును మానుకొనిరి సూచించుననియు, యుద్ధవిద్యము విధానముల యందు కొన్ని పవరణము లొనరింపబడిననీ సూచించుననియు తెలియు జర్మను ట్యూరిను విశేషము ప్రాసెను.

మెసపొటెమియా యుద్ధ కార్యములు.

డిల్లి, డిశంబరు 26. — 25 వ తేదీన మాస్టాను నొక భాగముపై శత్రువులు ఖట్టుదలతో నుట్టడినిపలికిరి. ఈనుట్టడి వెనుకకు కొట్టబడినది. శత్రువులకు ఏదేమిది వందలమంది సైనికులు నష్టమైరి. మాకు నుమాకు రెండువందలమంది నష్టమైరిని జనరలు టవునుమెండుగారు రిపోర్ట్ చేసిరి.

యుద్ధ పర్యవసానము తెచట నిశ్చయించుటను?

అందను, డిశంబరు 24. — తమ సానముల యందుండి జర్మను సేనలు శీతకాలమున యుద్ధ మొనరించునని లోచనము. ఈయ్యవారు మాట్లాడుటకు పూర్వము తామె వారల తల పడుటకు జర్మనీ వారు ప్రయత్నము లొనరించు చున్నారు. రుష్యులు రంగమున యుద్ధ పర్యవసానము నిశ్చయించు బడును. బాల్కను రాష్ట్రములు ఫ్రాన్సు బెల్జియము సరిహద్దులయందు యుద్ధము కొంతకాలమువరకును జరుగును. యుద్ధముయొక్క వెద్ద సమస్యలను సుఖించు కాలమును నూచించు కార్యము లింకను చెలియలేదు. అది రుస్సి ఇకావెరిడ్ ప్రతిక ప్రాసెను

సర్ రాబర్టుబోర్డుగారి ప్రశంస

అందను, డిశంబరు 24. — న్యూయార్కు — మాత్రివల సంఘముకడ ముచ్చటించు నవసరమున కెంద ప్రధానమంత్రి సర్ రాబర్టు బోర్డుగారి టిటుల నుడిచిరి. యుద్ధ కారణమున సామ్రాజ్యములయొక్క మరింత ఏకత్వమునొందినది. అధినితేతన ముఖము మాత్రిభూమి ము నిట్టిఏకత్వమిదివరకన్న నునుబడతని లేదు వెక్కి-వైక్కికాలల పాదబోయితిని. సామ్రాజ్య వివిధ భాగవానులంద యొకచో నూడుట తలకొనినది. సామ్రాజ్య స్వభావము నునుపటికంటె మరింతయధికముగ వీరికివ్యక్తమగు చున్నది. కంతమున పొగ్రణము లున్నంత కాలము తమవిధుల నిర్వర్తింప వీరందరు నిశ్చయించియుండిరి.

ఆంగ్ల దేశ వ్యాపారము.

అందను, డిశంబరు 26. — సార్ల మెంటు ప్రజలసభలో యుద్ధానంతరమున ఆంగ్ల పరిశ్రమల స్థితినిగూర్చి నుచ్చటించుచు దూనియానుగా రిట్లు నుడిచిరి. ఆంగ్ల దేశముయొక్క వ్యాపారములోని అన్ని కాఖల విషయమై బోర్డువారి దర్శాపు చేసిరి. జర్మనులు యంతలావ నాకా ఆర్థిక కవిధానము లెంతవరకు వాడుచుండిరో నిజము అస్తివిదేశీయులచేత పెంత యున్నచో అనువిషయముల వీరు ప్రత్యేకముగ దర్శాపు చేసిరి. ఇటలీ, దక్షిణఆమెరిక, తూర్పుజేతములకు ఆంగ్లవా డిజ్యము నెల్లు వ్యాపింప జేతునచ్చునో వారు నూచించిరి.

ఆయుధసామగ్రి బిల్లు.

అందను, డిశంబరు 24. — వై బిల్లుచర్చ ప్రస్తుతమునకు ఆపు చేయబడినది.

అల్సేసు బెల్జియములలో

సేరంగులకై భీకరయుద్ధములు.

అందను, డిశంబరు 24. — పర్మెరురంగపు రెండుకొనల యందును తీవ్రముగు సేరంగులకై యుద్ధములు జరిగినవని తటస్థ జేతములనుండి తెలియవచ్చినది. ఇచ్చటయుద్ధము సమానముగా నుండెను. అల్సేసులో జనరల్ వాన్ మెకెసునగా లొక వెద్దసేనను నడిపించుచుండిరి తవంటి కలిగియున్నది. బెల్జియను రంగమునం దంతటివైరి తీవ్రముగ సేరంగులు కాల్పుబడిన వని బెల్జియమువారి ప్రకటన మొకటి తెలియజేయుచున్నది. వెజరానదిగట్టులయందుండిన జర్మనులకందకముల తానుప్రసరి మొనరించిరిను గూడ తెలియజేయుచున్నది.

గ్రీసు దేశమున వరాను సేనానియంత.

అందను, డిశంబరు 26. — ఏకేప్పు వరాను సేనానియంత యగు జనరలు కాప్టల్ నో గారు గ్రీసు రాజు గారితోను గ్రీసు సేనాని పాలకులతోను ముచ్చటించిరి, వరాను రాజువారి నుండియునవిందుజరిగిరి నేను మధ్యాహ్నము ఆయన ఏకేప్పు నుండి బయలుదేరుచును.

పారశీకమున విప్లవ కారులను

రష్యావారి పోడించుట.

అందను, డిశంబరు 25. — టెహ్రాను మొద్ద వెయ్యిన్ని నూరుమంది విప్లవ కారులను వైరివలను రష్యావారి చెతురించి పూర్తిగానోడించి నూటలకై ముంది వధించిరి. దెబ్బెయ్యిండుల ఖట్టుకొనిరి. రష్యాసేనలో నొకముఖ్యోగియు నొకకాసకు ఖట్టుకును నుడిసిరి. నలుగురు కాసకులకు గాయములు పగిలినవి.

ఒక దానము. — వైద్యసహాయ సంఘము టాటూ బండ్ల కొను నమిత్తమై ర ఘు ఘుర్ రా లా గారు దొరతనముకొనిరి, 15000 రూపాయల నొప్పించిరి. ప్రీరాజు ప్రతినిధిగా రిమొత్తము ను ప్రీతిపూర్వకముగ సంగీకరించిరి.

THE GREAT WAR.

The King's Xmas Greetings to Army and Navy.

BREAD RIOTS IN GERMANY: PEOPLE SHOT DEAD.

Teuton Preparations to Attack Salonika.

DARDANELLES CASUALTIES: HEAVY INCIDENCE OF SICKNESS.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

His Majesty's Message.

Xmas Greeting to the Army and Navy.

DELHI, December 25.

A Special India Army Order by His Excellency the Commander-in-Chief in India dated, Delhi the 25th December states:—The following gracious message from His Imperial Majesty the King Emperor is published for the information of the army in India.

BUCKINGHAM, PALACE December 25.

Another Christmas finds all the resources of the Empire still engaged in War and I desire to convey on my own behalf and on behalf of the Queen a heartfelt Christmas greeting and our good wishes for the new year to all who on sea and land are upholding the honour of the British name. In the officers and men of my Navy on which the security of the Empire depends I repose in common with all my subjects a trust that is absolute. On the officers and men of my armies whether now in France, in the East, or in other fields I rely with an equal confidence that their devotion, their valour and their self-sacrifice will under God's guidance lead to victory and an honourable peace. There are many of their comrades now, alas, in Hospital and to these brave men also I desire with the Queen to express our deep gratitude and our earnest prayers for their recovery.

Officers and men of the Navy and of the Army:—Another year is drawing to a close as it began in toil, bloodshed and suffering but I rejoice to know that the goal to which you are striving draws near into sight. May God bless you and all your undertakings.

The King and Royal Family.

LONDON, December 25.

H. M. The King and the Royal family have gone to Sandringham for Christmas.

King's Message to the Forces.

LONDON, December 26.

H. M. the King's message to the army and navy as issued by the Government of India was published to-day in the naval and military orders throughout the Empire.

French Gunboat's Magnificent Feat.

LONDON, December 25.

The "Yasaka Maru" was torpedoed without warning. A French gunboat performed a magnificent feat in picking up at midnight all the 120 passengers besides the large crew. The passengers included 54 women and 15 children. There were 81 British subjects on board and one American. The passengers pay a tribute to the splendid discipline and promptitude on board. All are now comfortably housed at Port Said.

The Dardanelles Casualties.

Heavy Incidence of Sickness.

LONDON, December 25.

In the House of Commons Mr. Tennant said that the casualties in the Dardanelles up to the 11th December, including naval losses were 112,921, of whom 1,609 officers and 23,670 men were killed or had died. The number of sick placed in the hospital between 25th April and 11th December was 96,632.

Mr. Balfour on the Shipping Situation.

LONDON, December 23.

Referring, in the House of Commons, to the shipping situation, Mr. Balfour said that an archangel from heaven would be unable to carry out the war without some wastage of tonnage. He didn't absolutely refuse the suggestion that the Government should take over the whole merchant marine, but the difficulties would be enormous. He strongly urged that the munitions bills should be passed as quickly as possible, because that would promote the building of merchantmen.

Lord Robert Cecil's Reply.

British Subjects Captured at Shiraz.

LONDON, December 25.

Replying to Sir Edwin Cornwall Lord Robert Cecil said that it had been decided to leave the question as to how the release of British subjects captured at Shiraz can be secured to Persian Government. We however should carefully watch any developments.

Mr. Lloyd George at Glasgow.

LONDON, December 24.

Mr. Lloyd George at Glasgow received munitions officials and Trade Unionists with whom he had a general exchange of opinions regarding the introduction of more unskilled workmen which is at present the most urgent problem. Preparations have been completed for a great meeting on the 25th at which Mr. Lloyd George will explain to Trade Unionist representatives the need for suspending the Unionist Regulations.

The Munition Minister's Address.

LONDON, December 26.

Mr. Lloyd George addressed three thousand trade union officials and foremen of works at Glasgow yesterday on the imperative need of the dilution of skilled with unskilled labour.

Total British Casualties.

Premier's Statement.

LONDON, December 25.

Mr. Asquith announces that the total British casualties up to December 9th.—In France were 371,517 of whom 4,829 officers and 77,473 men were killed and 1,699 officers and 52,685 men missing. In other theatres except the Dardanelles, the casualties were 24,019, of whom 871 officers and 10,953 men were killed. The grand totals for all theatres were 119,923 killed 338,758 wounded and 69,546 missing.

Extending British Trade.

Important Investigations Proceeding.

LONDON, December 25.

Dealing in the House of Commons with the position of British industry after the war Mr. Runciman intimated that the Board of Trade had made investigations covering practically every department of our commercial life specially inquiring into the use by the Germans of our financial and shipping systems, and the ownership of real property by aliens. He pointed out how British trade could be extended in Italy, South America, and the East, and emphasised that trade preparations did not mean that we were hankering for peace until the main object of the war had been attained.

Xmas Gift to Red Cross.

LONDON, December 26.

Sir Ernest Cassel has made Christmas gift to British Red Cross of 25,000 Sterling of War loan stock.

Artillery Activity on British Front.

Enemy's Unsuccessful Bombing Attack.

LONDON, December 25.

An official despatch from the Headquarters in France says that early this morning the enemy made an unsuccessful bombing attack on a post near Ploegstert wood. The day was brighter and the artillery was consequently active. The preponderance of activity was on our side.

Mr. Churchill.

LONDON, December 25.

Mr. Churchill, in mufti, visited the Premier at Downing Street.

Sailed for East Africa.

LONDON, December 23.

Mr. Josiah Wedgwood, Member of Parliament, has sailed for East Africa.

Parliament Adjourned.

LONDON, December 25th.—Parliament has adjourned till January 4th.

House of Commons.

BRITISH CONSUL & COLONY AT KERMAN.

LONDON, December 25.

In the House of Commons Lord Robert Cecil said that the British consul and Colony at Kerman had left for Bunderabbas under escort on December 18th. He understood that if the acting Governor at Yezd had been able to maintain order the British consul and colony would have remained.

A Frontiersman Awarded the V. C.

His Life for Others.

LONDON, December 25.

The Victoria Cross has also been conferred on Lieutenant Wilbur Dartnell, of the Frontiersmen. During the mounted infantry engagement at Maktau, East Africa, the enemy got to within a few yards, hence it was impossible to rescue the more heavily wounded. Dartnell was being carried away wounded, but seeing the situation and knowing that the enemy's black troops killed the wounded, he insisted upon being left behind in the hope of saving others. Thus he gave his own life.

Airman's Amazing Exploit.

V. C. for Exceptional Daring.

LONDON, December 25.

An amazing exploit has gained the Victoria Cross for airman Sec.-Lieut. G. S. Insell. He was on patrol work in Flanders in a Vicker's fighting machine with a mechanic named T. H. Donald as gunner, when he attacked a German aeroplane which led him over a rocket battery. He dived, however, and gave the German a fusillade. The latter dived through a cloud, but

TELEGRAMS.

the British aeroplanes followed and brought the German down in a ploughed field. Insall, in spite of heavy German fire, again dived and destroyed the German aeroplane with an incendiary bomb. He then returned low and fast firing into the German trenches and gained the British lines. The Germans fired 150 shells at the machine on the ground, but eventually he got home safely.

Export Prohibited.

LONDON, December 26.

The 'London Gazette' publishes a long list of articles, the exportation of which to Switzerland is prohibited except through Societe Desurveillance Economique, an Organisation similar to Dutch Overseas Trust.

A Bradford stuff merchant has been fined 250 sterling or three months imprisonment for attempting to trade with a German firm in Bangkok through an agent in Switzerland.

Munitions Bill Postponed.

LONDON, December 26.

The Munitions Bill has been postponed over the recess.

France.

The Fighting in Lorraine.

French Hold Conquered Ground.

LONDON, December 24.

A communique says:—The centre of interest continues to be momentarily at Hartmannsweilerkopf, where the French left has partially retired on the northern slopes, but the centre and right on the south eastern crests hold all conquered ground on a front of two kilometres. The enemy artillery continues to plaster the northern slopes. A snowstorm has interrupted operations.

Mine fighting in Woivre southwest of Appremont resulted in favour of the French.

Splendid Results of Loan.

LONDON, December 26.

Speaking in the Chamber M. Ribot announced that results of the loan were splendid subscriptions which amounted to five hundred and eighty million sterling including twenty four millions from London. A feature of the loan was the vast number of small subscribers. He emphasised that France was entering the market at a moment when the enemy was already showing signs of weariness.

Artillery Duel in Belgium.

German Repulse Fighting in Dardanelles.

LONDON, December 26.

PARIS.—There was lively artillery duel in Belgium where German infantry concentrated in communication trenches at Lombartzyde was dispersed. French artillery was likewise active further south demolishing German works. Germans after violent bombardment launched an attack on the whole of the new French line between the summit of Hartmannsweilerkopf and Wattwiller but they were everywhere repulsed. There was artillery fighting in Dardanelles. The enemy have not hitherto attempted to cross the Greek frontier.

Latest French Report.

LONDON, December 26.

PARIS.—The Communique says that artillery duel was very active in the Lombartzyde region in Belgium and in the Vosges where the enemy fruitlessly bombarded our positions north of Hartmannsweilerkopf. Our guns did much damage in Artois and Champagne.

Normal Artillery Activity.

Nothing Noteworthy to Report.

LONDON, December 26.

The official message from the British Headquarters says there was normal artillery activity to-day with nothing noteworthy to report.

PARIS.—A communique says there is nothing of importance to report. British report artillery activity at Ypres yesterday.

Violent Cannonades in Belgium and Alsace.

Belgian Claim.

LAHORE, December 26.

LONDON, December 25th.—Reports from neutral countries indicate that the cannonades at both extremes of the western front is unexampled. A story is current that General Von Mackensen is leading a big force in Alsace. A Belgian communique mentions a particularly violent bombardment on the whole of the Belgian front and claims to have demolished German trenches on the banks of the Yser.—'C. and M. Gazette' cable.

The Withdrawal From Gallipoli.

Its Significance.

LAHORE, December 25.

LONDON, December 24th.—The 'Petit Journals' Turin correspondent says that competent political circles are fully convinced that the withdrawal from Gallipoli does not signify the abandonment of the project of forcing the Dardanelles, but simply modifications of the strategical plans.

Artillery Activity About Ypres.

LONDON, December 25.

The Official despatch from British Headquarters in France dated 24th, says artillery activity on both sides continued to-day mainly about Ypres.

The French in Lorraine.

LAHORE, December 26.

LONDON, December 25th.—The French have held the summit of Hartmannsweilerkopf for some months in close contact with the Germans on the eastern slope, and both have suffered casualties in the incessant trench warfare. The French have now cleared the immediate vicinity of their lines.—'C. and M. Gazette' cable.

Paris Communique.

LONDON, December 25.

PARIS.—This afternoon's Communique announces that there is nothing to report.

Russia.**The Russians at Varna.**

LAHORE, December 26.

LONDON, December 25th.—Dr. Donoghoe, writing to the "Daily Chronicle" from Athens, says:—"The news that the Russians have landed at Varna is as yet unconfirmed." Dr. Donoghoe added that the neutral Consul at Varna had telegraphed that the Russians are an insufficient force to resist any possible counter-attack.

The report of the landing at Varna is unconfirmed. While the "Times" Bukharest correspondent repeats the story of the bombardment of the town, other telegrams suggest that all that happened was that the Russian torpedo boats chased the Bulgarian torpedo boats to the protection of the shore batteries and drew off when the latter opened fire.—"C. and M. Gazette."

Sharp Fighting.**Russians Capture Enemy's Work.**

LONDON, December 26.

PETROGRAD.—Some sharp fighting is mentioned in the communique, the Russians repulsing an enemy attempt to capture advanced trenches near Buczacz while the Russians in the Barontches district surprised and captured an enemy work and held it against desperate counter-attacks.

Great German Activity.**Where the War will be Decided!**

LONDON, December 25.

The "Russky Invalid" anticipates that German winter activities will not be confined to position warfare. The enemy is energetically preparing to anticipate a Russian offensive. The article adds that it is evident that the great war will be decided on the Russian front and anything undertaken by the enemy in the Balkans or on the Franco-Belgian front will be merely temporary. The event showing the time for the solution of the war's great problems has not arrived.

M. Sazanoff's Speech before the Budget Committee.**Senseless Peace Rumours.**

LONDON, December 25.

PETROGRAD.—M. Sazanoff in a strong speech before the budget committee of the Duma said that relations with Greece were now clear in consequence of the prohibition of Salonika. He said the occupation of Hamadan and Kum had enabled us to scotch German intrigues in Persia. M. Sazanoff emphatically denied senseless peace rumours. Russia was determined to conduct the war to a victorious end.

General Russky.

LAHORE, December 25.

LONDON, December 23rd.—General Russky, who has recently suffered from inflammation of the lungs, recaptured and has been ordered to rest. It is expected that he will return to the front in six weeks.—"C. and M. Gazette"

Turkey.**Mesopotamia.**

LONDON, December 25.

General Townshend reports that the night of 21st-22nd was quiet.

Italy.**Italian Communique.**

LONDON, December 26.

ROME.—The Communique says there were intense artillery duels on Tyrol, Trentino and Carnia fronts. Austrian guns continued to bombard the country behind the Italian lines. The Austrians hurled masses of rock on the village from the heights but did no damage.

The Pope and Peace.**A Hope.**

LONDON, December 25.

ROME. Cardinal Vannutelli headed the Cardinals conveying Christmas greetings to the Pope. He said that His Holiness, who was the vicar of the King of Peace, was the most fitting to assist in restoring peace, right, and justice. The Pope replying regretted that the war had spoiled the traditional rejoicings and hoped that with the assistance of the Almighty and the prayers of the faithful, peace would soon reign.

Greece.**Unfavourable German Reply.**

LONDON, December 25.

ATHENS.—Germany has replied unfavourably to the request of Greece for the prevention of Bulgarians from crossing the frontier.

German Concentrations.**King Constantine Convalescent.**

LONDON, December 25.

Further reports of German concentrations have been received. King Constantine is convalescent and has resumed audiences. He is much affected by the difficulties of the situation. Meanwhile disembarkations of the allies continue.

General Castlenau.

LONDON, December 26.

General Castlenau Chief of the French staff has arrived at Salonika to inspect the front.

French General Inspects.**Salonika Positions.**

LONDON, December 26.

SALONIKA.—General Castlenau has concluded his inspection of the allied positions. He had frequent interviews with the British and French Commanders to whom he expressed his satisfaction with what he had seen. General Castlenau has gone to Athens where he will call upon the King.

Tenton Attack on Salonika.**Early Offensive Probable.**

LONDON, December 25.

According to Athens papers of the 21st the Central Powers were concentrating their forces at Geogheli and were expected to take the offensive this week.

The Koritza Affair.**Bulgaria's Promise to Greece.**

LONDON, December 25.

ATHENS.—Unofficial details of the Koritza incident show that a Bulgarian detachment suddenly made an attack on the pretext of pursuing a small Serbian force. The Greek guards defended themselves in an engagement lasting three hours and the Bulgars retreated with serious losses. The Government has made representations to Germany, and Bulgaria has assured Greece that the Bulgarian officers responsible will be punished.

Coming Invasion of Greece.**Greek Public Uneasy.**

LONDON, December 25.

ATHENS.—The Greek public is very uneasy at the possibility of the extension of hostilities into Greek Macedonia particularly regarding the composition of the invading forces. The Greek military authorities however consider that an imminent invasion is improbable in view of the fact that the Nish-Uskup railway is inadequate for the transport of supply and is also unsafe because the Austrians and Germans are not sufficiently strong to hold it against the hostile Serbian population.

Persia.**Russians Capture Kum.**

LONDON, December 25.

PETROGRAD.—The Russians have occupied Kum, the stronghold of German agents, after a battle in which the enemy were completely defeated.

Australia**Anti-Recruiter Tarded and Feathered.**

LONDON, December 25.

MELBOURNE.—A party of men invaded the offices of the Clerks' Union and tarred and feathered the mover of a resolution, passed at the Trades Hall meeting on December 17th, requesting Trade Unionists to disregard recruiting circulars. The victim was then bundled into the street. The police protected him from the crowd.

Anti-Conscription Meeting Broken Up.

LONDON, December 25.

MELBOURNE.—A crowd broke up an anti-conscription meeting at Richmond. The proceedings were very lively the crowd singing "Australia will be there."

Wheat Sold.

LONDON, December 25.

MELBOURNE.—Mr. Hughes has announced that two hundred thousand tons of wheat have been sold to British and French Governments.

Africa.**Indian Ambulance Bearers.****Imperial Government's Desire.**

LONDON, December 26.

JOHANNESBURG.—The Imperial Government has asked for a second company of Indian Ambulance corps for service overseas. Recruits are now being enrolled. The first contingent of Indians left Durban for Europe on December 17th.

Canada.**Closer Unity of the Empire.****Sir Robert Borden's Tribute.**

LONDON, December 25.

NEW YORK.—Speaking before the Pilgrims Society, Sir Robert Borden, Canadian Premier said that he was convinced that the war had accomplished an even closer unity of the Empire. The Mother country and Dominions were never before so completely united in ideals and inspiration. I visited, he said, many hospitals where men from all parts of the Empire were brought into close contact. Each was learning better to realise the idea of Empire. All were deterred to do their duty to the end.

China.**Revolution in China.**

LONDON, December 26.

NEW YORK.—It is reported that a revolutionary movement has broken out in Yunnan under the military ex-Governor. Thirty thousand troops have been sent there to quell the outbreak.

Holland.**Extraordinary War Credit.**

LONDON, December 26.

HAGUE.—The Second Chamber has voted extraordinary War credit of fifty million Florins.

Germany.**SERIOUS DISTURBANCES IN GERMANY.****Newspaper Articles.**

CALCUTTA, December 25.

The "Statesman" states:—Despite Wolfe Bureau's denials news from various sources confirms the rumours of serious disturbances in Germany. The "Central News" Amsterdam correspondent reports fresh rioting in Berlin of a more violent character than before. He alleges that thousands of people, chiefly women, traversed the streets uttering hostile cries against Emperor William, and shouting "Give us back our sons, give us work or bread, we want peace." It is asserted that a strong Police force parading the whole of Wilhelmstrasse prevented the crowd from demonstrating before the Imperial Chancellor's residence. The crowd seems only to have dispersed after several charges by mounted constables and fresh riots are feared.

The Lugano newspaper publishes the account of a Socialist demonstration at Leipzig, whereat speeches were made invoking peace and condemning the Government for the ruin and exhaustion of the country. Finally the Police, so it is alleged, charged the crowd killing and injuring many persons.

The "Times" publishes the facsimile of a manifesto, furtively circulated in Berlin before a meeting on All Souls Day. It read "Long live peace, the people want peace." This meeting also was eventually dispersed by Police, many people being shot.

Publication of 'Zukunft' Forbidden.

LONDON, December 26.

AMSTERDAM.—It is announced in Bern that the further publication of the paper "Zukunft" is forbidden.

Mystery of a German Attack.**Infantry's Extraordinary Hesitation.**

ALLAHABAD, December 25.

LONDON, December 22nd.—One headquarter correspondent dwells on the mystery of the undeveloped German attack on Sunday, when conditions were ideal for the use of gas. An exceptionally heavy bombardment of the Ypres salient had preceded the gas, and there was every indication that a determined attack was contemplated, but when the infantry began to follow up the gas, an extraordinary hesitation overtook them. Some turned out quickly and shaped to cross the open, but had not advanced sufficiently to promise a bayonet fight. Some peeped back to the trenches. Our sharpshooters prevented the others from following. In parts of the line our fire was so accurate that the enemy feared to show their heads. A most violent artillery fight followed, the enemy searching roads whereby reinforcements might be expected, as if they still contemplated attack. Such misfires are not characteristic of the enemy, whose purpose is generally clear. A few days may elucidate the mystery.—"Pioneer."

United States.**Prepare for War.**

LONDON, December 25.

NEW YORK. Mr. Cheate formerly ambassador in London emphasised in a speech here the friendships between Canada and America and the need for American preparedness for war. It is our duty to render whatever aid we can to our neighbour when time does come, if ever.

Committed for Trial.

LONDON, December 24.

NEW YORK.—Men named Kooning and Lyndecker (see December 19th) have been committed for trial for "organising in the United States military enterprise against Canada". Justice has also been committed.

Ford's 'Peace' Ship.**Mr. Ford Leaves the Party.**

LONDON, December 25.

COPENHAGEN.—The "National Tidende" stated that Mr. Ford had left Christiania secretly for Bergen to catch the liner for America and was going home under doctor's orders to rest his nerves. As a fact Mr. Ford has not returned to America but has merely retired to a sanatorium and will rejoin the expedition when his health is re-established. Meanwhile it is stated that the expedition has left for Stockholm.

Bergenford's Assistance.

LONDON, December 24.

Mr. Bergenford has sailed for America. He gave a cheque for million Kroner to finance the expedition in future under a committee of five. It is believed that Mr. Ford recognised that his scheme was at present hopeless when he found official doors closed.

INDIAN TELEGAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Delhi.**War Cable to the Viceroy**

DELHI, December 25.

The following telegram has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:

The British report considerable hostile shelling north of Loos and about Ypres, to which the British retailed effectively and also repulsed two determined efforts to occupy craters opposite to Armentiers.

The French report that the bad weather hampered their operations. The French, after artillery preparation, attacked and occupied considerable portions of the enemy works in Hartmannswillerkopf, Mt. Vosges.

Mr. Asquith, in the House of Commons, stated that the withdrawal from Sulay Bay and Anzac was accomplished with the loss only of three wounded and six guns destroyed. The British retirement does not involve any similar operations in Cape Helles, where our first naval military forces command the entrance of the Straits.

TELEGRAMS.

Unofficial reports say that Russian men-of-war of 15 transports attacked the Bulgarian town of Varna. The Russians report the repulse of a small enemy detachment on the Galician front.

The enemy has not yet crossed the Greco-Serbian frontier.

The Russians report artillery action near Riga, Jacobstadt and Dvinsk, resulting in the dispersal of Germans executing works.

The enemy carried the heights west of Trembovia, Galicia, but were driven back. The Russians also vigorously attacked the Turks south-west of Olta on the Caucasian front and drove them from the trenches. The Russian occupied the Bino Pass in the Van region.

The French report the extending of their positions in the slopes east of Hartmannswillerkopf, Vosges, but after a series of local actions the enemy regained a footing in a part of the captured trenches.

The Italians report considerable artillery activity in the Alpine regions.

DELHI, December 26.

The following telegram has been received from the Secretary of State by H. E. the Viceroy:—The Russians report repulse of small enemy forces who several times approached the trenches east of Podhiacytin, Galicia. A Russian torpedo boat exchanged shots with land batteries at Varna. The Turks bombarded the new Russian position near Acha in Caucasian front. In Persia the Russians dislodged the rebels from the region of Arbarik north west of Hamadan and before entering Kum the Russians put to flight the rebels and 600 gendarmes at Savelo.

The British report repulse of a bombing attack on one of our posts near Ploggeert. The day being bright there was artillery activity specially British. The Germans counter attacked Hartmannswillerkopf and the French forces on the left on the slopes north of the summit returned to their original positions. In the centre and on the right, that is to say, on the ridges southeast of the summit and further south as far as Wattwall, the French hold the ground captured. On a front of over a mile the enemy violently bombarded the northern slopes and the summit.

Operations in Mesopotamia

DELHI, December 26.

General Townshend's report of the 24th instant mentions heavy rifle fire supported by artillery by the enemy, but no attempt to assault our position.

Operations in Mesopotamia.

DELHI, December 26.

General Townsend reports that on the 25th December the enemy launched a determined attack against a portion of our position. This attack was repulsed with a loss to the enemy of from six to eight hundred killed and wounded. Our own casualties were under two hundred.

A Rajah's Generous Offer.

DELHI, December 25.

The Rajah of Raghugurh has very generously offered to the Government Rs. 15,000 for the purchase of two motor ambulances for service wherever they can be most useful. The offer has been gratefully accepted by His Excellency the Viceroy.

LORD HARDING'S SUCCESSOR.

DELHI, December 27.

Nothing is known here about the rumour published in Calcutta to-day suggesting that Lord Kitchener will succeed Lord Hardinge and that the announcement will be made on the 1st January. As a matter of fact no information as to Lord Hardinge's successor has yet arrived.

Calcutta.

COTTON FORCAST.

CALCUTTA, December 25.

The third cotton forecast is as follows:—The total estimated yield is 3,697,000 bales of 400 lbs. each as against 4,993,000 bales on this date last year, or a decrease of 26 per cent. As compared with the final estimate of last year (5,233,000 bales) the present estimate falls short by 30 per cent. The present outturn as compared with the actual export abroad, the mill consumption and the estimated extra factory consumption in 1914-15, (4,89,000 bales), shows a decrease of 15 per cent. The decrease in area shown this year is attributed chiefly to low prices of cotton obtained last year and also in some provinces to vagaries of the monsoon. The condition of the crop is reported to be on the whole from fair to good, except in western Punjab, Burma, Ajmere, Merwara and Rajputana. In these tracts the crop suffered severely from droughts. On the basis of the average the outturn per acre of the present crop for all India is 85 lbs as against 85 lbs. last year.

SUFFOCATED BY FUMES

CALCUTTA, December 25.

Three Khalassis in the Calcutta Fire Brigade were suffocated last night by fumes from straw stacks, the fire in which had been extinguished by the Brigade. They and eight others were engaged in turning over the mouldering straw to prevent its catching fire again, and it was assumed that they lay down, since the other men were unaffected.

Burma.

Rangoon New Municipal Bill.

L. G.'S DISCUSSIONS WITH THE COMMITTEE.

The Conclusions Arrived at.

RANGOON, December 25.

His Honour the Lieutenant-Governor held at evening the first meeting of the Committee selected to him to discuss the principles of the new Municipal Bill. His Honour explained to the meeting that a first question was the adoption of a Bombay system of Municipal administration which undoubtedly worked well in Bombay, but the most important point for settlement was whether a system suitable to (Bombay) Municipality with 72 members would be equally suitable to Rangoon Municipality with 38 members. Being invited to give their opinions on the point there was a

general consensus of opinion that the adoption of Bombay system would tend to more efficient method of disposing of Municipal business. Great stress was, however, laid on two matters (1) position of elected President though of great dignity carried little power and influence, (2) The Rangoon system of three standing sub-committees each dealing with definite branches of Municipal administration was more suited to local conditions than the centralised standing committee of the Bombay Municipality. His Honour in summing up the discussion said that the meeting was unanimous in the opinion that some reform in the system of administration in order to secure greater despatch in the disposal of business was necessary. The Bombay system seemed to hold out greatest promise securing that reform. As to the elected President of the Bombay Municipality he held position of both dignity and responsibility and exercised great influence on the administration of the city. The question whether certain administrative functions should be distributed between three standing sub-committees or centralised in one Standing Committee was a matter of detail which could be determined after inquiry and settled in accordance with the local requirements. As the meeting had expressed strong feeling in favour of the adoption of the Bombay system the next step to be taken was to send an officer to Bombay to inquire into the actual working of its municipal administration and to report on the best method of applying the system to Rangoon. He might also visit the smaller Municipalities of Ahmedabad and Surat where similar systems of Municipal administration were working and where the membership of Committees approximated in numbers to that of the Rangoon Municipal Committee. The selection and deputation of the officer for this duty would be taken in hand and further action would be possible by the Local Government and by the Municipality on the receipt of his report.

(CONCLUDED FROM 13.)

with imported goods from foreign countries and further submitting that the rates should be reduced where their effect may be proved to be injurious and in retardation of the trade of the country; appointing office bearers and approving the revised constitution were passed. After expressing thanks to the Reception Committee the Conference on the motion of Lala Har Kishan Lal accorded a cordial vote of thanks to the President. Replying to the vote Sir Dorab who was deeply touched said he felt that an honour was done to him not for anything he might have personally done, but that it was accorded to his person which carried out the work instituted by his late father. He wished his father had been alive to see the work which he instituted carried on. He had a mind which carried him far ahead of his time and the speaker thought he had lived fifty years before his time. If he had lived there would have been all those industries for which they were clamouring. He was glad to see young men come forward on this occasion and his advice to them was to give practical effect to all that they had said. He reiterated his advice to the newly trained men not to be disappointed and to commence from the lowest ladder, illustrating the case of Mr. Perrin now at Tata's Works at Sakehi, who, the President, said now received a salary not less than that of H. E. the Viceroy, but who began life as a coal shaver with a Negro as his partner, and then went through every stage of iron works. He then dissolved the Conference.

Bombay Arya Samaj Anniversary Celebration.

BOMBAY, December 26.

The celebration of the Fortieth Anniversary of the Arya Samaj, Bombay, began to-day in a specially erected pavilion. Scholars from all parts of India were present and took prominent part in the proceedings. At 8 in the morning there was a performance of Hawan Bhajans Katha from Upanishads and a religious discussion which lasted till 11 o'clock. In the afternoon sitting there were discourses on religious subjects by renowned Pundits. Swami Visveswarananda presided. There were nearly 2000 gentlemen and 300 ladies present. Lectures on Upanishads, Purana, Janna and Godhead were delivered. Swami Satyanandji delivered an interesting address on self-restraint. The Conference meets again to-morrow.

Home Rule League.

Additional Signatures.

BOMBAY, December 26.

The following additional signatures have been received by the Home Rule League:—

Syed Wazir Hasan (Lucknow), Secretary All India Muslim League. The Hon'ble Moulvi Fakhruddin (Behar) Sir P. D. Pattani C. I. E., Ex-Member Bombay Executive Council. The Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas (Bombay) O. C. Dalal Esq. (Bombay). Rao Sahab Purushottam Odhavji (Bombay). Govindlal Dhinalal Motilal Esq. Hansraj P. Thackersey Esq. Vishvanath P. Vaidya Esq. R. G. Munsiff Esq. Sumant B. Mahta (Baroda). G. K. Chitale Esq. (Ahmednagar). Khan Bahadur Walji Lalji Sait (Madras.) Radha Kanta Malavya Esq. (Allahabad.)

The name of Pandit Hindayan Kunzru (Allahabad) appeared in the previous list in error.

The Indian Commercial Congress.

BOMBAY, December 26.

The first session of the Indian Commercial Congress was held this morning in the Town Hall. There was a large attendance of delegates from various parts of the country and the visitors included the Hon'ble Mr. W. D. Sheppard, the Hon'ble Mr. M. B. Chaulal and the Hon'ble Mr. G. Carmichael, Members of the Governors Council. The proceedings were opened by Mr. D. E. Wacha, Chairman of the reception Committee welcoming the delegates.

After Mr. Wacha's address Sir Fazulbhoy Currimbhoy was unanimously elected President who then delivered the Presidential address.

Resolutions of loyalty and of grief at the deaths of Sir Pherozshah Mehta and Mr. Gokhale were moved from the Chair and passed. The principal resolution of the Congress, namely the establishment of an Associated Indian Chamber of Commerce was moved by Mr. Purshotamdas Thakoredass. In doing so he said that the local Chambers are perhaps doing their best in adequately watching the smooth working of the trade and commerce of the leading cities of their provinces, but there is no co-operation nor co-optation amongst these all over India. On the questions affecting the fundamental principles of trade and commerce we wish the Indian commercial opinion to be expressed in a manner that would attract the earnest attention of the

public, the Government of India and the Imperial Government too, and for this purpose it is very necessary that various trading and commercial interests all over India should have common ground wherein they can consider the various modes and methods of expansion of Indian trade on the latest lines and put before the Government and the public their grievances or demands as the case may be. Signs are not wanting that the Government policy is slowly but steadily changing to equitable and fair treatment of commercial questions irrespective of Indian or European interests, and if the Indian view of matters controversial can be submitted to the supreme and Imperial Governments with unanimity and decision, it would surely tend to the betterment of the Indian commercial community. In conclusion the speaker reminded them of the responsibilities they all were undertaking in starting this Associated Chamber and added—It will need very steady support from us all for years to come to bear those fruits that alone will justify its being launched to-day in existence. It will not do, nay, it will be a great set back to the fair name of Indian merchants to think of letting such a body repose in rest for a further period of twelve months. A good deal of spade work has to be done in focussing the correct Indian merchantile opinion on the important questions that are before the commercial public to-day, and it is with confident hopes in your assistance and co-operation in this direction I commend this resolution for your acceptance. Lala Harkishan Lal seconded and Mr. C. Gopal menon supported the resolution.

After the resolution proposing the establishment of the Associated Chamber of Commerce was carried unanimously the Congress adopted a resolution requesting the Government to institute a thorough inquiry into the question of incidence and comparison of railway rates and their effects on the trade and commerce of the country, both internal and foreign, and another suggesting modification in Railway risk notes so as to extend the liability of the railway companies to loss of contents or of part of consignments even though it is not complete package, and also to robbery from running trains, thus bringing the Indian risk note form in line with the English risk note form. By the next resolution the Congress expressed the opinion that the existing duty on the industries of alcohol was a very serious obstacle to the progress of Indian Industries. It was also resolved to urge on the attention of the Government the desirability of stimulating and extending well-irrigation where it may prove most economical and profitable to the cultivators. This concluded the proceedings and replying to the vote of thanks the President appealed to all to adopt the spirit of optimism and to be united and thus, India becomes rich," he continued, she will not get the dissolved.

8000 Delegates and Visitors to the

BOMBAY, December 27.

The thirtieth Session of the Indian National Congress assembled this afternoon when including delegates and visitors nearly eight thousand gentlemen and ladies attended. The proceedings commenced with the Reception Address by Mr. Wacha. After the formal election of the President Sir S. P. Sinha delivered his presidential address.

All-India Bhatia Conference.

BOMBAY, December 26.

The Second All-India Bhatia Conference at yesterday's and to-day's sittings after expressing loyalty to the Crown adopted resolutions urging social reform, encouragement of commercial and industrial education, compilation of a census and a directory of Bhatias and books for moral and religious instruction. The Conference prayed the Government to take the necessary steps to remove the hardships suffered by Bhatias at the Portuguese East African ports by reason of the embargo on articles of food. It was also resolved to open Co-operative Stores and to provide remunerative work for Bhatia women.

Finances of London Clubs.

Bad Effect of the War.

BOMBAY, December 25.

A member of the East India United Service Club in London, writing to the "Times of India," speaks of the bad effect of the war on the finances of all London Clubs and, after explaining the various means adopted by them to meet the situation, says:—The East India United Service Club has weathered the storm as well as any, and perhaps better than most. A new Chairman and an energetic Committee have been equal to the occasion, and those members who return to enjoy their hard earned leave or pension after the war, will find the same quiet comfort in which to meet their friends and fight their battles over again. The present generation of public servants in India will indeed have gained by the war, for they will, to a limited number and for a limited time, be able to join without paying any entrance donation. But the opportunity is fleeting and is not likely to recur, so that it behoves all candidates to lose no time in finding friends who will propose and second them without delay.

Bombay Government Press Note.

British Interests at Jeddah.

BOMBAY, December 26.

It is hereby notified for general information that the Consul for United States of America at Aden has with the permission of His Government very kindly undertaken to take charge of British interests at Jeddah.

Latest Telegrams.

LONDON, December 27.

The Russians have engaged 1200 Rebels and Gendarmes near Teheran and achieved an overwhelming success killing 140 and capturing seventy Rebels. The Russians had only one Officer and one Cossack killed and four Cossacks wounded.

LONDON, December 27.

ATHENS.—General Castlenau has been received by the King and met heads of the Greek General Staff at luncheon at the French Legation. He will leave Athens this afternoon.

The National Week in Bombay.

INDUSTRIAL CONFERENCE SESSIONS CONCLUDED.

Home Rule League Question Postponed.

ARRIVAL OF PRESIDENTS ELECT.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

(By Wire.)

The Indian National Congress. President's Arrival at Bombay.

BOMBAY, December 25.
The special train carrying Sir S. P. Sinha, President-elect of the Congress and sixty Bengal delegates left Calcutta on Thursday night. On Friday afternoon when the train arrived at Kutai the Bengal delegates got down and forming a circle with Sir S. P. Sinha in the centre sang the national song. At Jubbulpore in the evening a batch of Mahomedan youngmen gave an ovation to Sir S. P. Sinha, Mr. Surendranath Bannerjee and distinguished Bengal delegates. The chairman and other members of the Reception Committee received Sir S. P. Sinha at the Victoria Terminus when the special train arrived at 4.30 P. M. Distinguished citizens of Bombay garlanded the President-elect. Sir Satyendra was then escorted to a motor car decorated with flowers and festoons and a procession of motor cars was formed. Leaving the station the procession went through the principal streets and in each of these streets merchants and residents welcomed Sir Satyendra. The first inscription welcomed him as the first Indian Member of the Viceroy's Council, while the next as President of a most memorable Congress. There were various other inscriptions expressing loyalty to the Crown and wishing success to the British and Allied arms. Presentations of flowers were in abundance and in the Jhaveri bazaar two jewellers strewed silver and golden flowers and pearls on Sir Satyendra. The procession dispersed at Sandhurst Bridge, and the President-elect was then driven to the Bungalow of His Highness the Maharaja Gaekwar, which has been placed at the disposal of the Congress Committee.

A Record Reception.

The ovation which the Bombay public gave to the Hon'ble Sir S. P. Sinha, President elect of the National Congress has never been surpassed before. It reached the same height as it did in the case of the arrival of Mr. Dadabhai Naoroji in Bombay after his first entry in Parliament, and the grand farewell given to Lord Ripon when he left the shores of this country. The train conveying the distinguished Bengal delegates was timed to come in at half past one in the afternoon, and people had commenced to throng on the platform and outside it by noon, and would not disperse in spite of the scorching heat of the sun on the disappointing news that the train was three hours late, and at about four in the afternoon when the train steamed in the crowd cheered lustily.

Moslem League: President-Elect at Bombay, Warm Reception.

BOMBAY, December 26.
Mr. Muzurui Haque, President-elect of the Moslem League arrived here this morning by Nagpur Mail. A very warm reception awaited him at the station, almost all leading Indian citizens of Bombay and various delegates for the Congress and the League from other centres being present. After being garlanded Mr. Haque proceeded in procession in a specially decorated motor car. On the way the car was stopped at several places including the Jumma Mosque.

Home Rule Question.

An unusually large number of delegates from Madras and Bengal have arrived here to-day, the main reason being the two important topics to be discussed, namely Mrs. Besant's Home Rule League and the Compromise question. It was proposed to hold a private Conference this afternoon to discuss Mrs. Besant's scheme but as the train conveying the President-elect and Bengal delegates was very late the meeting was eventually postponed until to-morrow evening. The Congress Committee was adjourned until to-morrow afternoon for the same reasons.

Congress Conciliation Committee. Meeting Postponed.

BOMBAY, December 26.
The Meeting of the Special Committee of the Congress for the purpose of bringing about a conciliation between the two parties of the Congress which was to have taken place to-day, has been postponed till to-morrow, as the train conveying the President of the Congress and leading Bengal delegates did not reach here till 4.30 P. M. this evening, the train being late by three hours.

The Congress Compromise.

Resolution of the All-India Congress Committee.

BOMBAY, December 26.
With a view to bring about the reunion between the two sections of the Indian National Congress parties, known as Conventionists and Anti-conventionists, a committee called the compromise committee was appointed at last year's Madras Congress. After a year this committee submitted its recommendations for the considerations of the Congress. At a meeting of the All-India Congress Committee, held to-day recommendations made by the Compromise Committee were considered. After much discussion the All-India Congress Committee adopted the following resolutions: (1) That any public association of two years standing having accepted the Congress creed and made the acceptance of the creed a condition precedent to the membership and having notified such acceptance to the creed to the Congress Committee of the province in which that association is situated, will have power to hold public meetings for the election of delegates to the Congress the number of delegates thus elected being fifteen. (2) That the All-India Congress Committee will

have power of disqualifying any of such associations to elect delegates when they think that these associations are acting in a way contrary to the first article of the constitution of the Congress.

MRS. BESANT'S HOME RULE CONFERENCE Strong Divergence of Opinion. Adjourned to 29th Instant.

BOMBAY, December 27.
Mrs. Besant's Conference to consider the proposal of the establishment of a Home Rule League was held this afternoon. The members of the All-India Congress Committee the Council of the Moslem League and the signatories of the invitation to attend the Conference were present. The meeting was a most representative gathering about two hundred leaders representing all the provinces with the Hindu and Mahomedan leading spirits in the Congress and the Moslem League being present. Sir S. P. Sinha did not attend. The debate was very keen and excited lasting over two hours. On the motion of Mrs. Besant Mr. Surendra Nath Bannerjee took the chair. At the request of Mr. Bannerjee Mrs. Besant laid her statement before the assembly. She said that never was there a greater necessity for the establishment of the League than now. It would not embarrass the Government in any way. Colonies were submitting their proposals for their position in the reconstruction of the Empire, and it was necessary that India should also do that. The formation of the League would not weaken the Congress or the League, on the contrary it would strengthen both and would afford a common platform for both communities to meet and learn to trust each other. Mrs. Besant next asked the assembly to adopt the following resolution:—

"That the meeting approves of the formation of a Home Rule League."

The proposition was duly seconded, but before it could be thrown open for discussion Sir Chandavarkar raised the question whether the members present there were as representatives of the Congress and the Moslem League or in their individual capacities. The President ruled that as they were never elected by anybody they could not have a representative character but they were there only in their individual capacities.

Mr. Prohash Chandra Mitter of Bengal brought in an amendment that the resolution be referred to the Congress and the Moslem League with a request for prompt consideration. There was a good deal of heated discussion over this amendment.

The Musalman leaders present except perhaps one gentleman were against the amendment and in favour of discussing the proposal for the formation of the League. Pandit Malaviya and Messrs. Mudholkar, Khare, Srinivasa Sastri and Sir Pattani spoke strongly in favour of the amendment. In their opinion the Congress had done much to further the cause of self-Government, and it would not be fair to start a new League without first referring it to the Congress. Messrs. Rasul, Ali Begg, Jehangir Petit, Dr. Sapru, Dr. Gour, C. P. Ramaswamy Iyer, Chintamani, Jitendra Lal Bannerjee and Rai Yetindra Nath Chaudhury spoke strongly in favour of the formation of the League and against the amendment. Mr. Bannerjee as President said that he sympathised deeply with Mrs. Besant's resolution and could lend her his hearty support, but he would advise her to wait for a while and to be content to have the resolution referred to the Congress and the League and then she would be able to do her work with the whole country at her back. He requested her not to press for a decision but there was a strong feeling in the assembly that the resolution must be put and votes recorded. At this stage the meeting was adjourned to the 29th when the matter would be further considered and discussed.

All-India Theistic Conference.

BOMBAY, December 26.
The All-India Theistic Conference opened its sessions here on Saturday morning with the divine service. There was a distinguished gathering of delegates representing all the provinces. The Hon'ble Dr. Nilratan Sircar presided.

In welcoming the delegates Sir Ramakrishna Gopal Bhandarkar said that no progress whether political or social could be real unless it was based on a selfless and sincere desire for the national good.

Sir Narayan Chandravarkar then formally proposed Dr. Nilratan Sircar to the chair. The President delivered a lengthy address in the course of which he said that the programme of University extension for women with systematic courses of lectures in various subjects in the vernacular followed by examinations and diplomas is one of the practical needs of the hour. No form of religion had any life value which failed to yield any living inspiration and social service for the lowly and the overburdened, the afflicted and the fallen. He pleaded for the elevation of the depressed classes. The Conference meets again to-day.

The Bhatia Conference.

Dr. Hiralal's Address.

BOMBAY, December 26.
The second All-India Bhatia Conference commenced sittings this noon in the Empire Theatre. 460 Bhatia delegates who came from all parts of India and about 800 delegates and visitors of Bombay attended. Mr. Narottamdas Morariji Gokuldas, Chairman of the Reception Committee, delivered an address welcoming the delegates. He advocated the abolition of the system of outcasting fellow Bhatias and recommended the removal of the obstacles against intermarriages and foreign travel.

Dr. Hiralal, President of the Conference, in his speech after thanking the Bhatias of Bombay said they had the reputation of being practical, but they neglected the liberal and refining side of education which taught high ideals of duty and morality. The Bombay Bhatias were in a position of acting as exemplars. They had made sea voyages long since and he did not see why that privilege should not be extended to others. The first plank of social reform, he emphasised should be education of boys and girls. The Hindu ideal was that woman's proper sphere was the home. It should not be disturbed and education of girls be framed accordingly. He could not see why the Bombay Bhatias who helped useful educational institutions should not start institutions giving elementary, secondary and collegiate education. He recommended the formation of technical schools and Colleges. To remedy the evil relating to marriages among them he suggested the appointment of a Committee to arrange and compile census of Bhatias all over India. A Subject Committee was appointed and the Conference adjourned until to-morrow.

The All-India Hindu Conference.

Pandit Madan Mohan's and Mrs. Sarojini Naidu's
Stirring addresses.

BOMBAY, December 26.
The Second session of the All-India Hindu Conference opened here this morning, the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya presiding. Over three-thousand people including several distinguished ladies and gentlemen were present. Among those present were Sir Balachandra Krishna, Sir P. Pattani, the Maharaja of Kasim Bazaar, Mrs. Sarojini Naidu and the Hon'ble Mr. Joshi. Sir Balachandra Krishna, Chairman of the Reception Committee, in welcoming the President and the audience said that for the advancement of the Hindu community it was necessary to co-operate with the other communities.

Pandit Malaviya in a most impressive address urged the necessity of reconstructing the Hindu community. It was the duty of every Hindu, he said, to make the community strong and powerful and bring back to it its ancient glory and greatness. After the Presidential address the resolution on loyalty was put from the chair. Rai Bahadur V. R. Pandit then moved that the All-India Hindu Sabha puts on record its appreciation of Lord Hardinge's Viceroyalty and prayed for a further extension of his term of office. Sir Pattani then moved that Provincial Sabhas ought to be formed. The Maharaja of Kasim Bazar moved that it should be the duty of the All-India Hindu Sabha while abstaining from either identifying itself with or going against the Sanatan Dharma or any religious section of the Hindu community to promote union and solidarity among the Hindus as a whole.

Mrs. Sarojini Naidu moved that the Hindus must cultivate friendly relations with other communities of India. She delivered a most eloquent address which moved the audience. She dwelt on the necessity of unity among the various sections and said that without solidarity and co-operation there was no hope of the regeneration of the country. The Conference stands adjourned till to-morrow.

It is expected that Mr. Tilak will come from Poona and attend the Hindu Conference to-morrow.

Theosophical Convention: Opening Lecture.

BOMBAY, December 25.
The Theosophical Convention opened this morning at the Gamdevi special Pandit, when Mrs. Besant delivered the first of her convention lectures before a large audience of leading Theosophists from various parts of India. In the course of the address Mrs. Besant said:— Amid the excitements of various movements of this national week and discussions industrial, commercial, and political the Theosophical Society ventured to invite members to consider not the passing concerns or movements but the perpetual concerns of life, dealing with the eternal interests of life wherein alone permanence could ever be found. The subject for her lecture was the Nature of Man's conception of God, His relation to the Universe, the evolution of the intelligent spiritual being, etc., and the meaning of Brotherhood, what duties it imposed on them. These were questions of more than passing interest, she said, and in them alone man could find peace amid the turmoil of the world. She combated the common view of to-day among many thoughtful men that it did not much matter what man believed provided his conduct was right. Let one not be afraid of thinking even about God himself. It was not blasphemous to enquire and to doubt. Doubt was a stage which came before larger and truer thinking. She said that three great manifestations namely will or power, wisdom or self-consciousness and activity of creative intelligence sprang from God and that the three-fold manifestation of power and self-realisation of creative intelligence was the root of every trinity.

Indian Industrial Congress. Sessions Concluded.

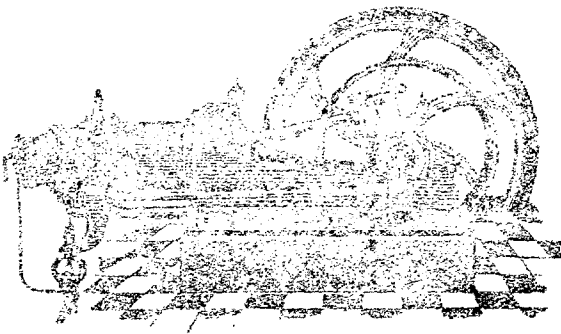
BOMBAY, December 26.
The Indian Industrial Conference concluded its session this morning. There was a large attendance and the same enthusiasm was displayed throughout. The Conference adopted Resolutions recommending (1) to start and revive the various minor and cottage industries, (2) the appointment of Indian Commercial Attaches to the Principal British Consulates to look after Indian commercial interests. Another resolution urged the Government to purchase all their requirements as far as practicable from this country. It was further resolved to suggest to the Government that there should be standing exhibitions of the nature introduced by the Commercial Department at all Presidency towns and important trade centres. Mr. M. Ramji moved a resolution recommending the establishment of industrial banks similar to those found in foreign countries. Mr. M. Ramji said that the aim of such banks would be to raise capital for financing various industrial undertakings on the lines generally followed by the Co-operative Credit Banks. Resolutions approving generally of the report of the Weights and Measures Committee appointed by Government recommending that Government will be pleased to take action on the suggestions made in the report to secure uniformity of weights and measures; drawing the attention of Government to the prevailing complaints about existing Railway freights and suggesting that an inquiry should be instituted into their effect on indigenous industries specially in their competition

Continued Page No. 12.

(1) ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షునకు గౌరవాధికృత గల బదుగాని అధికారికృతలేదు. (2) రంగూనులోని స్థాపిత సంఘములు పురపాలనమునకు సంబంధించిన స్పష్టమగు పరిశ్రేయభులు నిర్వహించుచున్నవి. రంగూను పుర వ్యవస్థ కిది ఎరిగియో, అవకూలకడేయున్నది. బొంబాయిలో ఒక్క సంఘమునకే ఈ హక్కున్నదియని కలవు. చర్యలు ప్రవీకరించుచు గవర్నరుగారి యంతముల నెలవిచ్చిరి. వ్యవహారములను శీఘ్రగతి పరిష్కరించు నిమిత్తము పురపాలకసంఘమున మాన్యుకలగజేయుట అత్యవశ్యమన సభచాగలిగియున్నది. ఈలాభమును పొందగలుగుటకు బొంబాయి పురపాలనావిధానమిదియు అనువైనదని. బొంబాయిలో ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షునకు గౌరవము, అధికారము, బాధ్యత అధికముగలవు. పాలనాస్వాతంత్ర్యములను స్థాపితోపసంఘముల కేమేని పంచివెట్టవలయునా? ఇక ఒక్క స్థాపిత సంఘమున నూర్చువలయునా? అనుఅంతము దిగ్భావునిదగు అనవరములబట్టియు పరిష్కరింపకలసియున్నది. కమిటీవారు బొంబాయి పురపాలనావిధానము నవలంబించ నిచ్చగతిగూండెడి. కాన ఈవిధానమును పరిశీలించి వివరముల నవలంబకొనుటకొక ఉద్యోగిని నియమింపుట కర్తవ్యము. ఈవిధానము నెట్లు మార్పులనందించిన రంగూనుకు అధికారులనుగూడ నుండునో ఆ ఉద్యోగిని నియమింపవలయును. ఈఉద్యోగి సూరకు అవసరమగు చర్యలను ముగిసిపాలిటిబాగూడ చూడవలయును. ఈ ఉద్యోగినిపాలిటిలయందగుచు రంగూనునకుకలె 28 నకు సభ్యులై కలరు. త్వరితగతినే ఇట్టిఉద్యోగిని ఏరి, ఆయాప్రజలములకు సంప్రదించు. ఆ ఉద్యోగిబోయే వేరగనే ముగిసిపాలిటివారు సాక్షియదొంగించువాడు వలయు నేర్పాటులు చేయవలయు.

రాజన సరి మార్గశిర బి ర సోమవారము (కిరసనాయిలు) యింజనులు

3 మొదలు 60 గజములవరకు వలకు స్వేదనానులు సహా స్టాక్కు ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పితాపురము, తణుకు, విశాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామ్మోడు, కారితాలు, నాగపట్టణము, కోయంబతూరు, చెంగల్పట్టణ, వనైరా పట్టణము లలో, మాయంజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

డేవిస్ కన్నును స్టీము యింజనులు, గ్యాసు యింజనులు, బోయిలర్లు పెంట్రీఫ్యూగలు (రత్నగల్ల) స్పిల్ల పంపులు, డాంకి పంపులు, చేతితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, మెలూకి కర్రనైనను గ్యాసు యింజను వగైరాల కునియోగించు బొగ్గుగామాపు, రిటార్టులున్న, బియ్యము చేయు మార్దుల పేలర్లు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, స్టాక్కులకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులు మావర్త విరివిగాను, సరసమైన వెలలకును దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనువాని ధయచేసి మాకు వ్రాయుడు.

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇండస్ట్రీ కంపెనీ,

ప్రాంతాలకు:— బెజవాడ, కంభాపూరు. ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్తకులు, మద్రాసు

సిమల (REGD)

హేర్ ఆయిల్

సింలా హేర్ ఆయిల్ పెంట్రీఫ్యూగలు వృద్ధి చేయును. పెరిషిడ్ పెంట్రీఫ్యూగలు, ఎజ్జిని పెంట్రీఫ్యూగలు సహజమున రాలు పెంట్రీఫ్యూగలు ఆవును. మేదస్సును చల్లగానుంచును. ఇది బహుళవ్యయన నువానలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన పుష్పములతోటయం చున్నట్లుండును.

౧౯౧౩ నం. మైశూరునందుంచబడిన ఎజ్జినివననందు దాని పరిమళమునకు ఒక సువర్ణ పతకము నిచ్చిరి. మతీయు భావనాదయించుచుండిన ప్రదర్శనమునం బొంబాయి గవర్నరు సాహేబు హిజ్ ఎక్సలెన్సీ లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి. వి. ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రిక నిచ్చిరి. ధరలు. బుడ్డి ౧కి రూ. ౧౦-౦, ౩కి ౨౦-౦. తపాలాకర్యులు ప్రత్యేకము సోల్ ఏజెంట్లు:— కాకు అండు కో, సి. పి. టాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి

“శ బ్ద కొ ము ది”

అను నకారాది అంధ్రనిఘంటువు. ఇది శబ్దాలలో ఇముడే గలది. ఇట్టిది శబ్దాలకుడనలేదు. కావున ఆపూర్వమైనది. శబ్ద మిక్కిలి సరసము. ఫలమధికము. ప్రతి ౧కి శబ్ద రు. ౧. తపాలాకర్యులు ప్రత్యేకము. వలయువా రిట్లు వ్రాయుడు యన్. వి. రంగాచార్యులు, 88, వరదాను త్రిపురక్ వీధి, చెన్న పురి.

యువతీ విద్యానిలయము-బాపట్ల

జానక సెకండరీ పరీక్ష పాస్ అయి ప్రైవేటుంగు అయినట్టి యువపాఠ్యయిని యొక్క-ర్థుల మెట్టివ్యతేషకా ప్రైవేటుంగుపాఠ్యము అయిన మెట్టియొక్క-ర్థుల ఈ పాఠశాలకు ఉపాధ్యాయులు కావలసియున్నాడు. అట్టివారెవరైనను యెడల తమ దరఖాస్తులను ఈ క్రింద సచివకుల కేసినవారికి ఈ సంవత్సరము ఆఖరులోగా తమ దరఖాస్తులను పంపి నేను చూపాము తా మెంత కేతనమున గోరునది దరఖాస్తులో తెలియజేయవలసి.

బాపట్ల

హో నీతన్యు.

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపచరిత్రలు చక్కని శైలిలో వర్ణించబడినవి. వారి విశ్రవణముల నూడ గలవు ఇట్టి గ్రంథ మిదిగల కాంధ్రమున మతీయొకటి లేదు. శబ్ద రేఖలు టైండు 0-12-0 కాలికో టైండు 1-0-0 శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ముచితము. వలయువారు:— శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 7, తింబుకెట్టివీరి, మద్రాసు.

మదన కామేశ్వర లేవ్యం

ఇది మేహము, వికార, కుష్ఠవృక్ష, అతిశూత్రము, హాంబి మిక్కిలివలయును ధాతువృక్ష, గక్తవృక్ష, యావన గుఖము, సంకానకాపిరి, నరములవలయును కలిగించు ఔషధసాధన. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 డబ్బీలు. 1-0-0 ఆంధ్రేశ్వర సహాజ్, హిందూకు, గుంటూరు జిల్లా.

స్టెర్నస్ వైన్ ఆఫ్ కాడ్డివర్మెక్ స్ట్రాప్

జాహమతో నూడినది. పాలి పోయినట్టిది, బలహీను లగునట్టి యు జనులకు యధా బలమొసంగ గలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. మందు యెండలలో సయితము తృప్తికరముగ బని చేయగలదు. విషమైన, పొండు, కుమ్మరి, భీమనలకు బాగావర్తగల చక్కని యావధుడు. అన్ని మందుల మాపులలో విక్రయించబడును.

FOR XMAS AND NEW YEAR

FRUITS—Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates etc. of Superior quality
VEGETABLES—Fresh English Vegetables.
FLOWERS—Cut Flowers, Boquets.

Garlands for Presentation.

Also English Vegetable and Flower Seeds
Fruits, Plants etc.

Price List And Catalogue With Illustrations on Application.

N. RUDRAPPA & SON,
LAL BAGH ROAD, BANGALORE.

THE (Phon 341)

HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Book your orders for Xmas & New year Cakes early;

Our Decorations and Ornaments special this Year

Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

శ్రేష్ఠమయిన డోడువత్తులు

అంబరవత్తులు	ధరశేఖ	1-కి రూ 8, 6, 5, 3, 2
జవ్వారి	,,	4, 3, 2-8
పుసుగు	,,	2, 1-8, 1
కన్నూరి	,,	3, 2, 1-8
పన్నీరు	,,	1, అ. 12, 8

విలియం అండు కో

చామరాజుపేట, బెంగళూరు సిటి

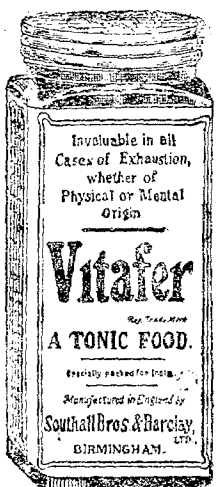
మోటారుబండి నడపుట

మోటారుబండ్లను ప్రతినులభాగా నడుపువిద్యవారికి నం పూర్ణముగ నేర్పుకొన గోరువాడు మాకు పెంటకే. వాయుడు.

2. మోటారు హైరింగు కంపెనీ,

[తిలిఫోన్ నెం 686.] 3. బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మన్య పుష్కరము గాని

ఎంటిమన్యపుష్కరముగాని తగిలి నిడివిన పిమ్మట డాక్టరులు పాలనుమాత్రమే ఆహారముగా నిత్తురు. అపాలలో విటఫర్ కలిపివట్టుయి తీ చాలాలాభము గలదు. ఇది త్వరలో పూర్తిగా పాలలో మిళితమగును ఆహారమునకు బలము

Vitafer

ఒక ఎమ్. ఆర్. సి. ఎస్. ఎల్. ఆర్. సి. పి. ఎల్. ఎస్. ఏ గా రిటుల వ్రాసిరి:—నాచే వికిత్తచేయబడిన వారిని చూచుచున్నది విటఫర్ నుపయోగించుచున్నాను. నా రుచయోగించిరి. చాల లాభము వానందరికిని కలిగినది.

అరిగించు నరయనములు దీనిని వెంటనే లోగిని కీక్రముకు నిశుక్తుకొనును.

ఒక ఎమ్. డి. డి. పి. హెచ్. (మెడికల్ హెల్పర్) గా రిటుల వ్రాసిరి:—మా వైద్యశాలలో నోచిచ్చి పిల్లలకు విటఫర్ను పాలలో కలిపి ఇచ్చితిమి. అపిల్ల పాలను గులగుల(తాగి)వేసెను. ఈమందున నాననలేకందున (తాగుట కిచ్చి)దిలేదు. నిద్రలో నడుచుట మున్నగువలయు చేయు నలవాటుగలవాడు విటఫర్ను పండుకొనవోవునపుడు నేడిపాలలో కలిపి పుచ్చుకొనవచ్చును. తేక రాత్రియందు గాలితేనిబుడ్డిలో పోసి (ధర్మను-ఇసోలా మున్నగునానితో) పుచ్చుకొనవచ్చును. విటఫర్ కేవలహాంబు దేశనిర్మితము.

శబ్. 4 డోస్సులబుడ్డి రు. 1-12-0, 8 డోస్సులబుడ్డి రు. 3-0-0, 16 డోస్సులబుడ్డి రు. 5-0-0.

హిందూదేశమునకు ప్రత్యేకముగా నమర్చబడినది. దొరకులమును చెన్న పురిలో స్పెషలకంపెనీలోను, వారికాఖిలలోను డబ్బూ. ఇ. క్విట్టకంపెనీలోను, వాపునానిక వర్తకులందరియొద్దను నూడ దొరకును. విటఫర్ ప్రత్యేకము అంగ్లదేశపు పాలను గడ్డకట్టించి దానిలో వైద్యులుచెప్పిన కొన్ని బలము కలిగించు కర్మపులతో చేయబడినది. కాదుకాదు దుకాణదారు నడుగుడు. అతడు తెప్పించియుచ్చును.

స్నేహనరు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

